

SFC2021 Interreg-programmet

CCI-nr	2021TC16RFCB015
Titel	(Interreg VI-A) Sweden-Norway
Version	1.3
Första året	2021
Sista året	2027
Stödberättigande från och med	2020-jan-01
Stödberättigande till och med	2029-dec-31
Kommissionens beslut nummer	C(2022)6884
Datum för kommissionens beslut	2022-sep-21
Nuts-regioner som omfattas av programmet	SE232 - Västra Götalands län SE311 - Värmlands län SE312 - Dalarnas län SE32 - Mellersta Norrland SE321 - Västernorrlands län SE322 - Jämtlands län NO02 - Innlandet NO020 - Innlandet NO06 - Trøndelag NO060 - Trøndelag NO082 - Viken
Del	Del A: CB Gränsöverskridande samarbetsprogram (ETS, IPA III CBC, NDICI-CBC)

Innehållsförteckning

1. Gemensam programstrategi: viktigaste utmaningar och politiska åtgärder.....	6
1.1 Programområde (behövs ej för program inom Interreg C)	6
1.2 Gemensam programstrategi: Sammanfattning av de huvudsakliga gemensamma utmaningarna, med beaktande av ekonomiska, sociala och territoriella skillnader samt ojämlikheter, gemensamma investeringsbehov och komplementaritet och synergier med andra program och instrument för finansiering, lärdomar av tidigare erfarenhet och makroregionala strategier och havsområdesstrategier i de fall då programområdet helt eller delvis omfattas av en eller flera strategier.....	7
1.3. Motivering till de utvalda politiska målen och de Interregspecifika målen, motsvarande prioriteringar, specifika mål och former av stöd, i tillämpliga fall, med uppgift om förbindelser som saknas i gränsöverskridande infrastruktur	21
Tabell 1	21
2. Prioriteringar.....	33
2.1. Prioritering: 1 - EN SMARTARE GRÄNSREGION MED FÖRBÄTTRAD INNOVATIONSKAPACITET OCH KONKURRENSKRAFTIGA SMÅ OCH MEDELSTORA FÖRETAG	33
2.1.1. Specifikt mål: RSO1.1. Utveckla och förbättra forsknings- och innovationskapaciteten och användningen av avancerad teknik	33
2.1.1.1 Typer av åtgärder och deras förväntade bidrag till dessa specifika mål och, i tillämpliga fall till makroregionala strategier och havsområdesstrategier.....	33
2.1.1.1b. Fastställandet av en enda stödmottagare eller en begränsad förteckning över stödmottagare och förfarandet för beviljande av stöd.....	35
2.1.1.2. Indikationer.....	36
Tabell 2 – Outputindikatorer.....	36
Tabell 3 – Resultatindikatorer.....	37
2.1.1.3. Huvudsakliga målgrupper.....	38
2.1.1.4. Uppgift om de specifika målterritorierna, inbegripet planerad användning av integrerade territoriella investeringar, lokalt ledd utveckling eller andra territoriella verktyg.....	39
2.1.1.5. Planerad användning av finansieringsinstrument	40
2.1.1.6. Preliminär uppdelning av medlen från EU-program efter typ av intervention.....	41
Tabell 4 – Dimension 1 – interventionsområde	41
Table 5 – Dimension 2 – finansieringsform	42
Tabell 6 – Dimension 3 – territoriell genomförandemetod och territoriellt fokus	43
2.1.1. Specifikt mål: RSO1.3. Förbättra de små och medelstora företagens hållbara tillväxt och konkurrenskraft och skapandet av arbetstillfällen i dessa företag, inbegripet genom produktiva investeringar.....	44
2.1.1.1 Typer av åtgärder och deras förväntade bidrag till dessa specifika mål och, i tillämpliga fall till makroregionala strategier och havsområdesstrategier.....	44
2.1.1.1b. Fastställandet av en enda stödmottagare eller en begränsad förteckning över stödmottagare och förfarandet för beviljande av stöd.....	47
2.1.1.2. Indikationer.....	48
Tabell 2 – Outputindikatorer.....	48
Tabell 3 – Resultatindikatorer.....	49
2.1.1.3. Huvudsakliga målgrupper.....	50
2.1.1.4. Uppgift om de specifika målterritorierna, inbegripet planerad användning av integrerade territoriella investeringar, lokalt ledd utveckling eller andra territoriella verktyg.....	51
2.1.1.5. Planerad användning av finansieringsinstrument	52
2.1.1.6. Preliminär uppdelning av medlen från EU-program efter typ av intervention.....	53
Tabell 4 – Dimension 1 – interventionsområde	53
Table 5 – Dimension 2 – finansieringsform	54
Tabell 6 – Dimension 3 – territoriell genomförandemetod och territoriellt fokus	55
2.1. Prioritering: 2 - EN GRÖNARE GRÄNSREGION MED MOTSTÅNDSKRAFT ATT MÖTA KLIMATFÖRÄNDRINGAR OCH FOKUSERAD PÅ CIRKULÄR EKONOMI	56

2.1.1. Specifikt mål: RSO2.4. Främja klimatanpassning, förebyggande av katastrofrisker och motståndskraft, med beaktande av ekosystembaserade tillvägagångssätt	56
2.1.1.1 Typer av åtgärder och deras förväntade bidrag till dessa specifika mål och, i tillämpliga fall till makroregionala strategier och havsområdesstrategier.....	56
2.1.1.1b. Fastställandet av en enda stödmottagare eller en begränsad förteckning över stödmottagare och förfarandet för beviljande av stöd.....	58
2.1.1.2. Indikatorer.....	59
Tabell 2 – Outputindikatorer.....	59
Tabell 3 – Resultatindikatorer.....	60
2.1.1.3. Huvudsakliga målgrupper.....	61
2.1.1.4. Uppgift om de specifika målterritorierna, inbegripet planerad användning av integrerade territoriella investeringar, lokalt ledd utveckling eller andra territoriella verktyg.....	62
2.1.1.5. Planerad användning av finansieringsinstrument	63
2.1.1.6. Preliminär uppdelning av medlen från EU-program efter typ av intervention.....	64
Tabell 4 – Dimension 1 – interventionsområde	64
Table 5 – Dimension 2 – finansieringsform	65
Tabell 6 – Dimension 3 – territoriell genomförandemetod och territoriellt fokus	66
2.1.1. Specifikt mål: RSO2.6. Främja övergången till en cirkulär och resurseffektiv ekonomi.....	67
2.1.1.1 Typer av åtgärder och deras förväntade bidrag till dessa specifika mål och, i tillämpliga fall till makroregionala strategier och havsområdesstrategier.....	67
2.1.1.1b. Fastställandet av en enda stödmottagare eller en begränsad förteckning över stödmottagare och förfarandet för beviljande av stöd.....	70
2.1.1.2. Indikatorer.....	71
Tabell 2 – Outputindikatorer.....	71
Tabell 3 – Resultatindikatorer.....	72
2.1.1.3. Huvudsakliga målgrupper	73
2.1.1.4. Uppgift om de specifika målterritorierna, inbegripet planerad användning av integrerade territoriella investeringar, lokalt ledd utveckling eller andra territoriella verktyg.....	74
2.1.1.5. Planerad användning av finansieringsinstrument	75
2.1.1.6. Preliminär uppdelning av medlen från EU-program efter typ av intervention.....	76
Tabell 4 – Dimension 1 – interventionsområde	76
Table 5 – Dimension 2 – finansieringsform	77
Tabell 6 – Dimension 3 – territoriell genomförandemetod och territoriellt fokus	78
2.1. Prioritering: 3 - EN MER SOCIAL GRÄNSREGION MED GEMENSAM ARBETSMARKNAD, LIVSLÅNGT LÄRANDE OCH FOKUS PÅ KULTUR- OCH BESÖKSNÄRINGAR.....	79
2.1.1. Specifikt mål: RSO4.1. Stärka arbetsmarknadens effektivitet och inkluderande samt förbättra tillgången till sysselsättning av god kvalitet genom att utveckla social infrastruktur och främja den sociala ekonomin	79
2.1.1.1 Typer av åtgärder och deras förväntade bidrag till dessa specifika mål och, i tillämpliga fall till makroregionala strategier och havsområdesstrategier.....	79
2.1.1.1b. Fastställandet av en enda stödmottagare eller en begränsad förteckning över stödmottagare och förfarandet för beviljande av stöd.....	81
2.1.1.2. Indikatorer.....	82
Tabell 2 – Outputindikatorer.....	82
Tabell 3 – Resultatindikatorer.....	83
2.1.1.3. Huvudsakliga målgrupper	84
2.1.1.4. Uppgift om de specifika målterritorierna, inbegripet planerad användning av integrerade territoriella investeringar, lokalt ledd utveckling eller andra territoriella verktyg.....	85
2.1.1.5. Planerad användning av finansieringsinstrument	86
2.1.1.6. Preliminär uppdelning av medlen från EU-program efter typ av intervention.....	87
Tabell 4 – Dimension 1 – interventionsområde	87
Table 5 – Dimension 2 – finansieringsform	88
Tabell 6 – Dimension 3 – territoriell genomförandemetod och territoriellt fokus	89

2.1.1. Specifikt mål: RSO4.2. Förbättra lika tillgång till inkluderande tjänster av god kvalitet inom utbildning och livslångt lärande genom att utveckla tillgänglig infrastruktur, även genom att främja resiliens för distansutbildning och nätbaserad utbildning.....	90
2.1.1.1 Typer av åtgärder och deras förväntade bidrag till dessa specifika mål och, i tillämpliga fall till makroregionala strategier och havsområdesstrategier.....	90
2.1.1.1b. Fastställandet av en enda stödmottagare eller en begränsad förteckning över stödmottagare och förfarandet för beviljande av stöd.....	93
2.1.1.2. Indikatorer.....	94
Tabell 2 – Outputindikatorer.....	94
Tabell 3 – Resultatindikatorer.....	95
2.1.1.3. Huvudsakliga målgrupper.....	96
2.1.1.4. Uppgift om de specifika målterritorierna, inbegripet planerad användning av integrerade territoriella investeringar, lokalt ledd utveckling eller andra territoriella verktyg.....	97
2.1.1.5. Planerad användning av finansieringsinstrument.....	98
2.1.1.6. Preliminär uppdelning av medlen från EU-program efter typ av intervention.....	99
Tabell 4 – Dimension 1 – interventionsområde.....	99
Table 5 – Dimension 2 – finansieringsform.....	100
Tabell 6 – Dimension 3 – territoriell genomförandemetod och territoriellt fokus.....	101
2.1.1. Specifikt mål: RSO4.6. Främja kulturens och den hållbara turismens roll i ekonomisk utveckling, social delaktighet och social innovation.....	102
2.1.1.1 Typer av åtgärder och deras förväntade bidrag till dessa specifika mål och, i tillämpliga fall till makroregionala strategier och havsområdesstrategier.....	102
2.1.1.1b. Fastställandet av en enda stödmottagare eller en begränsad förteckning över stödmottagare och förfarandet för beviljande av stöd.....	105
2.1.1.2. Indikatorer.....	106
Tabell 2 – Outputindikatorer.....	106
Tabell 3 – Resultatindikatorer.....	107
2.1.1.3. Huvudsakliga målgrupper.....	108
2.1.1.4. Uppgift om de specifika målterritorierna, inbegripet planerad användning av integrerade territoriella investeringar, lokalt ledd utveckling eller andra territoriella verktyg.....	109
2.1.1.5. Planerad användning av finansieringsinstrument.....	110
2.1.1.6. Preliminär uppdelning av medlen från EU-program efter typ av intervention.....	111
Tabell 4 – Dimension 1 – interventionsområde.....	111
Table 5 – Dimension 2 – finansieringsform.....	112
Tabell 6 – Dimension 3 – territoriell genomförandemetod och territoriellt fokus.....	113
2.1. Prioritering: 4 - EN STARKARE GRÄNSREGION MED ÖKAD SAMARBETSKAPACITET	114
2.1.1. Specifikt mål: ISO6.6. Andra åtgärder till stöd för bättre samarbetsstyrning (alla delar).....	114
2.1.1.1 Typer av åtgärder och deras förväntade bidrag till dessa specifika mål och, i tillämpliga fall till makroregionala strategier och havsområdesstrategier.....	114
2.1.1.1b. Fastställandet av en enda stödmottagare eller en begränsad förteckning över stödmottagare och förfarandet för beviljande av stöd.....	117
2.1.1.2. Indikatorer.....	118
Tabell 2 – Outputindikatorer.....	118
Tabell 3 – Resultatindikatorer.....	119
2.1.1.3. Huvudsakliga målgrupper.....	120
2.1.1.4. Uppgift om de specifika målterritorierna, inbegripet planerad användning av integrerade territoriella investeringar, lokalt ledd utveckling eller andra territoriella verktyg.....	121
2.1.1.5. Planerad användning av finansieringsinstrument.....	122
2.1.1.6. Preliminär uppdelning av medlen från EU-program efter typ av intervention.....	123
Tabell 4 – Dimension 1 – interventionsområde.....	123
Table 5 – Dimension 2 – finansieringsform.....	124
Tabell 6 – Dimension 3 – territoriell genomförandemetod och territoriellt fokus.....	125
3. Finansieringsplan.....	126
3.1. Anslag per år.....	126
Tabell 7.....	126

3.2 Totala anslag per fond och nationell medfinansiering.....	127
Tabell 8	127
4. Åtgärder som vidtagits för att involvera relevanta programpartner i utformningen av Interregprogrammet och programpartnerns roll i genomförandet, övervakningen och utvärderingen....	128
5. Tillvägagångssätt för att informera om Interregprogrammet och göra det synligt (mål, målgrupper, kommunikationskanaler, inbegripet användning av sociala medier när så är lämpligt, planerad budget och relevanta indikatorer för övervakning och utvärdering)	131
6. Uppgift om stöd till småskaliga projekt, inbegripet småskaliga projekt inom småprojektsfonder	134
7. Tillämpningsföreskrifter	135
7.1. Programmyndigheter.....	135
Tabell 9	135
7.2 Förfarande för att inrätta det gemensamma sekretariatet.....	136
7.3. Ansvarsfördelning mellan de deltagande medlemsstaterna och, i tillämpliga fall, tredjeländerna eller partnerländerna och de utomeuropeiska länderna och territorierna, om de åläggs finansiella korrigeringar av den förvaltande myndigheten eller kommissionen	137
8. Användning av enhetskostnader, enhetsbelopp, schablonsatser och finansiering utan koppling till kostnader	138
Tabell 10: Användning av enhetskostnader, enhetsbelopp, schablonsatser och finansiering utan koppling till kostnader	138
Tillägg 1	139
A. Sammanfattning av de viktigaste delarna	139
B. Uppgifter per typ av insats	140
C. Beräkning av standardiserade skalor för enhetskostnader, enhetsbelopp eller schablonsatser.....	141
1. Uppgiftskälla som använts för beräkningen av de standardiserade skalorna för enhetskostnader, enhetsbelopp eller schablonsatser (vem tog fram, samlade in och registrerade uppgifterna, plats för datalagring, brytdatum, validering etc.)	141
2. Ange varför den föreslagna metoden och beräkningen på grundval av artikel 94.2 i förordningen om gemensamma bestämmelser är relevant för insatstypen.....	142
3. Ange hur beräkningarna gjordes, särskilt eventuella antaganden i fråga om kvalitet eller kvantitet. I relevanta fall ska statistiska belägg och referensvärden användas och, på begäran, tillhandahållas i ett format som kommissionen kan använda:.....	143
4. Förklara hur ni har säkerställt att endast stödberättigande utgifter togs med i beräkningen av de standardiserade skalorna för enhetskostnader, enhetsbelopp eller schablonsatser.	144
5. Revisionsmyndighetens eller revisionsmyndigheternas bedömning av beräkningsmetoden, beloppen och arrangemangen som ska säkerställa kontroll, insamling och bevarande av uppgifterna samt deras kvalitet.....	145
Tillägg 2.....	146
A. Sammanfattning av de viktigaste delarna	146
B. Uppgifter per typ av insats	147
Tillägg 3: Förteckning över planerade insatser av strategisk betydelse med en tidplan - Artikel 22.3 i förordningen om gemensamma bestämmelser.....	148
DOKUMENT.....	149

1. Gemensam programstrategi: viktigaste utmaningar och politiska åtgärder

1.1 Programområde (behövs ej för program inom Interreg C)

Referens: artikel 17.3 a, artikel 17.9 a

Programgeografin för Interreg VI-A Sverige-Norge består av Region Jämtland Härjedalen, Region Västernorrland, Region Värmland, Region Dalarna och Västra Götalandsregionen samt de norska fylkeskommunerna Trøndelag, Innlandet och Viken. Programområdet innefattar ca. 2,7 miljoner invånare. Befolkningen per km² varierar mellan 6,5 invånare per km² på landsbygden till 51,5 invånare per km² i de mer urbana områden som är kopplade till regionala centra.

Programmet delas in i två delområden. Nordens gröna bälte (NGB) som består av Jämtlands län, Västernorrland län i Sverige samt Trøndelag fylke i Norge. Centrala Skandinavien (CS) är en sammanslagning av de tidigare programområdena Inre Skandinavien och Gränslöst Samarbete och består av Värmland och Dalarnas län samt delar av Västra Götaland i Sverige. I Norge består CS av Innlandet fylke och delar av Viken fylke. Kommunerna i CS består av i Västra Götalands län: Strömstad, Tanum, Sotenäs, Munkedal, Lysekil, Uddevalla, Orust, Trollhättan, Vänersborg, Färgelanda, Mellerud, Åmål, Bengtsfors och Dals-Ed. I Viken fylke ingår: Rakkestad, Marker, Indre Østfold, Skiptvedt, Aurskog-Høland, Rælingen, Lørenskog, Lillestrøm, Enebakk, Nes, Ullensaker, Gjerdrum, Nittedal, Nannestad, Eidsvoll, Hurdal, Hvaler, Fredrikstad, Sarpsborg, Halden og Aremark. Det finns en förväntan på att projektaktiviteter sker så väl inom som mellan delområdena.

Inom programområdets geografi finns det ett antal funktionella områden som binder samman gränsregionen på ett tydligt sätt. Här kan särskilt nämnas samarbete inom vissa näringsverksamheter och branscher, genom kluster och nätverk, gränsöverskridande pendling, transportkorridorer och gränshandel samt en gemensam svensk-norsk bostads- och arbetsmarknad.

Programgeografin kännetecknas av mindre och medelstora tätorter omgivna av landsbygdsområden och glesbygd. Stora delar av geografin utgörs av skogsområden, bergsområden, floder och sjöar.

De mer centrala områdena kännetecknas av större bostads- och arbetsmarknadsregioner som sammanlänkas längs gränsen. Detta gäller särskilt de södra delarna av programområdet.

Inom programgeografin finns flera universitet, högskolor och företagskluster som ingår i gränsöverskridande innovationssystem, vilka är viktiga för att uppnå programmets mål.

1.2 Gemensam programstrategi: Sammanfattning av de huvudsakliga gemensamma utmaningarna, med beaktande av ekonomiska, sociala och territoriella skillnader samt ojämlikheter, gemensamma investeringsbehov och komplementaritet och synergier med andra program och instrument för finansiering, lärdomar av tidigare erfarenhet och makroregionala strategier och havsområdesstrategier i de fall då programområdet helt eller delvis omfattas av en eller flera strategier.

Referens: artikel 17.3 b, artikel 17.9 b

Interreg Sverige-Norgeprogrammet lägger särskild vikt vid att stärka den territoriella dimensionen liksom medvetenhet kring mångfalden i regioner och gränsregioner med skiftande utvecklingspotential och utmaningar. Detta stöds också av svenska och norska myndigheter. I Interreg Sverige-Norge programmet ligger betoningen på den gröna omställningen, en cirkulär ekonomi, funktionella gränsregioner och individen i centrum.

Målbilden för Interreg Sverige-Norgeprogrammet är ett väl förankrat och användbart program som har sin utgångspunkt i EU:s politik för europeiskt territoriellt samarbete, nationella mål med regional- och distriktpolitiken, regionernas och fylkenas gemensamma utmaningar och styrkor, det gränsregionala mervärdet och fokus på insatser som ger resultat och effekt på både kort och lång sikt.

Visionen för Interreg Sverige- Norge

En hållbar utveckling och omställning i en attraktiv gränsregion utan gränshinder.

En hållbar utveckling och omställning syftar till att programmets insatser ska bidra och leda till en framåtskridande förflyttning inom dimensionerna miljömässig hållbarhet, social hållbarhet och ekonomisk hållbarhet där de tre hållbarhetsdimensioner bygger på varandra.

En attraktiv gränsregion syftar till att programmets insatser ska bidra till att människor kan och vill bo, arbeta och leva i gränsregionen. Det ska stimulera till innovationer i näringslivet innanför gränsregionens styrkeområden samt att företag kan och vill etablera sig här. Samtidigt ska en attraktiv gränsregion bidra till att utveckla och upprätthålla ett bra offentligt serviceutbud för de som bor och lever i regionen.

Utan gränshinder syftar till att programmets insatser ska leda till att reducera gränsbarriärer för att ge möjligheter till att utnyttja gränsregionens kompetens och knyta samman städer och tätortsområden.

I Europeiska kommissionens meddelande till medlemsstaterna (28.4.2000) om fastställande av riktlinjer för ett gemenskapsinitiativ för transeuropeiskt samarbete som syftar till att stimulera harmonisk och balanserad utveckling i Europa INTERREG III, är det övergripande målet med Interreg-initiativen att arbeta för att nationella gränser inte utgör hinder för en balanserad utveckling och integration i Europa.

Gränsområdenas isolering har haft två sidor:

-Gränssamhällen skärs av från varandra ekonomiskt, socialt och kulturellt och hindrar samtidigt en konsekvent förvaltning av naturresurser i områdena.

-Gränsområden har försummats inom nationell politik vilket resulterat i att deras ekonomier tenderat att bli perifera inom de nationella gränserna.

En ny grundförutsättning för territoriell sammanhållning är att regioner och partnerskap identifierar gemensamma frågor och behov som tar hänsyn till hållbar utveckling och bidrar till att uppnå målet i EU:s Territoriella agenda 2030 med betoning på den Gröna given. Lokal och regional beslutskompetens betonas i genomförandet av programmet i enlighet med subsidiaritetsprincipen.

Det finns en lång tradition av samarbete och integration i Norden. Redan i början av 1950-talet upprättades passfrihet mellan länderna. Under samma tidsperiod inrättades de första gränskommittéerna med stöd av Nordiska Ministerrådet. Flera av kommittéerna får stöd baserat på de handlingsplaner som utarbetats. Ambitionerna sammanfaller väl med målet för europeiskt territoriellt samarbete som handlar om att minska gränshinder och öka det gränsöverskridande samarbetet. Även Gränsrådet är en

samarbetsarena för olika myndigheter och organisationer i Sverige och Norge med specifikt uppdrag att lösa olika juridiska gränshinder länderna emellan.

Hållbarhetsdimensionerna

När världen möts av både nya utmaningar och möjligheter till följd av pandemin, klimat- och miljöpåverkan är det ännu viktigare att programmet Interreg Sverige-Norge skapar möjligheter och förutsättningar att samarbeta utifrån hållbarhetsdimensionerna. Hållbarhetsdimensionerna är miljömässiga, sociala, och ekonomiska och tar sin utgångspunkt i Agenda 2030.

Utgångspunkten är att programområdet Sverige-Norge har flera styrkor som möjliggör expansionskraft för att möta utmaningarna och skapa gränsregionalt mervärde. Programmet ska uppmuntra nya idéer, arbetssätt och produktionsätt som möter samhällsutmaningar genom att samarbeta innovativt och lösningsfokuserat. De tre hållbarhetsdimensionerna som programmet Interreg Sverige-Norge kommer att integrera i planerings-, genomförande- och utvärderingsarbetet, är lika betydelsefulla och ömsesidigt beroende av varandra.

Arbetet utifrån den miljömässiga dimensionen innebär att vårda och respektera natur och miljö. Exempelvis behövs arbete för att bevara och öka den biologiska mångfalden, säkerställa ett balanserat kretslopp i ekosystemen, fasa ut fossil energi och föra in förnybara energikällor. Sammanlagt över programperioden har över 3,49 procent av budgeten avsatts till interventionsområden som träffar insatser för biologisk mångfald inom prioriteringarna *2 En grönare gränsregion* och *3 En starkare gränsregion*.

Arbetet utifrån den sociala dimensionen innebär att människor ges likvärdiga möjligheter utifrån sina förutsättningar och behov, oavsett bakgrund, plats, kön, ålder eller förmågor. Exempelvis behövs människors olikheter tillvaratas eftersom det bidrar till bättre beslut, ökad effektivitet och ökad innovationsgrad. Alla människor ska också ges likvärdiga möjligheter att få tillgång till resurser och resultat kopplade till det gränsöverskridande utvecklingsarbetet. De sociala hållbarhetsaspekterna jämställdhet, integration och icke diskriminering integreras i förberedelserna och genomförandet samt i uppföljningen av programmet.

Arbetet utifrån den ekonomiska dimensionen innebär att hushålla, förädla och underhålla de resurser som finns. På detta sätt återskapas värden som kan användas långsiktigt och bidra till ekonomisk hållbarhet.

Programmet Interreg Sverige Norge 2021–2027 vill göra det möjligt för ”Ett nytt Europeiskt Bauhaus”. Programmet vill därför uppmuntra projektaktörer att verkligen bidra till hållbarhet, inkludering med ett estetiskt resultat av aktiviteter i projekt, där så är möjligt.

Synergier med andra program och strategier

Interreg Sverige-Norge programmet har tydliga kopplingar till flera av EU-programmen för 2021-2027, här kan särskilt nämnas Interreg Öresund-Kattegatt-Skagerack (ÖKS) och Interreg Aurora såväl som de transnationella programmen (Östersjöprogrammet, Nordsjöprogrammet och Nordlig Periferi och Arktis) som alla berör det gränsregionala samarbetet. I relation till förslaget till Interregprogrammet ÖKS knyter båda programmen an till flera gemensamma politiska mål vilket kan skapa effektiva synergier. Inom det politiska målet PO1, Ett smartare Europa, arbetar båda programmen för att öka forskning och utveckling, innovation (FoUI) och entreprenörskap med tonvikt på smart specialisering. Härigenom kan Interreg Sverige-Norge programmet utgöra en av de åtgärder som bidrar till att förverkliga visionen om det europeiska forskningsområdet (European Research Area, ERA), och målen i det europeiska ramprogrammet för forskning och innovation.

Satsningar med fokus mot den Gröna given kan samverka och komplettera programmen Interreg Sverige-Norge och ÖKS i en delvis gemensam geografi som involverar kommuner i Västra Götalandsregionen, delar av Viken och hela Västernorrland och Trøndelag. Inom det politiska målet

PO2, Ett grönare Europa, arbetar båda programmen med riskförebyggande mot katastrofer utifrån klimatförändringar och för att främja cirkulär ekonomi. Interreg ÖKS väljer också att söka samarbete inom området energi, vilket Interreg Sverige-Norge ser att det är möjligt att samverka inom avseende innovationer i PO1.

Inom det politiska målet PO4, Ett mer socialt Europa, arbetar båda programmen för att främja en gränsöverskridande arbetsmarknad. I förhållande till det nya Interregprogrammet Aurora finns det också intressanta skärningspunkter avseende bland annat FoUI och entreprenörskap inom PO1 men även avseende turismsatsningar i PO4. Kultur- och turismsatsningar inom PO4 är särskilda viktiga för Aurora och Sverige-Norge. Avseende satsningar inom PO3 skiljer sig Interreg ÖKS ut som det program som ensamt avser att arbeta inom området. Dock har Interreg Sverige-Norge för avsikt att kunna arbeta med innovationer inom PO1 och också avseende ISO1 när de gäller samarbete och planering för transporter och logistik.

Det är även viktigt att Interreg Sverige-Norgeprogrammet samverkar och skapar välgrundade avgränsningar och samsarbetsytter med Regionalfondsprogrammen inom ramen för (ERUF) och Socialfondsprogrammen (ESF+). Interreg Sverige-Norge ska kroka arm med ERUF-programmen (Europeiska regionala utvecklingsfonden) 2021–2027 i syfte att öka verkningsgraden i arbetet med forskning och innovation, företagsutveckling, entreprenörskap, digitalisering, kompetensförsörjning, insatser för ett koldioxidsnålt och cirkulärt samhälle samt lokalt ledd utveckling och stadsutveckling. Speciellt fokus kommer att ligga på initiativ och samarbete utifrån regioners och fylkens smarta specialiseringar och styrkeområden.

Det är även tydligt att det finns synergier i förhållande till Interreg Nordsjöprogrammet (www.northsearegion.eu) och Interreg Nordlig Periferi och Arktis. Båda programmen strävar, såsom Interreg Sverige Norge, efter att bidra till PO1 genom att arbeta med att öka FoUI. Programmen ska också bidra till PO2 genom cirkulär omställning och förebyggandet av klimatkatastrofer.

För regionerna/fylkena inom Sverige-Norge programmet finns det också utökade möjligheter att samverka med andra europeiska länder med utgångspunkt i det samarbete som är etablerat inom ramen för Sverige-Norge programmet.

Strategin för Östersjöregionen passar Interreg Sverige-Norges syfte med att öka välbefindandet och sammanlänka regionen. Interreg Sverige Norge har också möjlighet att korskoppla arbetet till två insatsområden i Interreg Europa. Dessa är förstärkt forskning, teknisk utveckling och innovation samt förbättrad konkurrenskraft hos små och medelstora företag.

Interregprogrammet Sverige-Norge 2021–2027 ska främja synergier med Europeiska socialfonden+, särskilt när det gäller företagets kompetensbehov. Synergier med Europeiska jordbruksfonden ska främja utveckling på landsbygden och åtgärder som behöver både synkroniseras med och avgränsas mot den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP). Landsbygdsutveckling kommer också att vara viktigt, främst kopplat till utvecklingen av besöksnäring, digitala tjänster genom lokalt ledd utveckling (LEADER).

Faciliteten för återhämtning och resiliens (RRF) syftar till att säkerställa en hållbar och inkluderande återhämtning som bidrar till den gröna och digitala omställningen. Sveriges nationella återhämtningsplan har fokusområden kopplade till klimatklivet, energieffektivisering, skydd av värdefull natur, digital infrastruktur, ökad resiliens inom hälso-sjukvård, utbildning och omställning och investeringar för tillväxt och bostadsbyggande. Det kan exempelvis gälla insatser för besöksnäring (SO4:6) och klimatanpassningsinsatser (SO2:4). I den svenska återhämtningsplanen och dess tekniska bilaga anges bl.a. åtgärder för att undvika dubbelfinansiering från RRF och andra unionsprogram. En bedömning kommer att ske på projektnivå för att säkerställa att ingen dubbelfinansiering sker. Interregprogrammet Sverige-Norge 2021–2027 ska stärka kapaciteten för ökat deltagande i EU:s program för forskning och innovation Horisont Europa (EU:s strategi för forskning och innovation 2021–2027) samt digitalisering och inrättande av digitala innovationshubbar (s.k. DIH) genom Digitala Europa. Detta är EU:s program för 2021–2027 avseende finansiering av insatser som skapar och stöttar den digitala omvandlingen av Europas samhälle och ekonomi.

Erasmus+ (EU:s program för utbildning, ungdomar och idrott) bedöms vara intressant för programområdet. Erasmus programmet har stora möjligheter att komplettera de åtgärder som genomförs i PO4 då skolutbyten och skolsamarbetet med andra europeiska länder ger barn och ungdomar ökade möjligheter till utveckling och ökad kunskap. Det finns också goda möjligheter att koppla ihop aktiviteter med småskaliga projekt i Interreg Sverige–Norge programmet. För att bidra till utvecklingen av kultur och kreativa näringar är synergier med programmet Kreativa Europa intressant och viktigt.

Europeiska kommissionens S3 (Forsknings- och innovationsstrategier för smart specialisering) och innovationsplattformar samt Vanguard Initiativet främjar den europeiska industrins internationella konkurrenskraft. Detta genom samarbeten mellan europeiska regioner inom områden som utpekats i regionernas smarta specialiseringsstrategier och utgör samverkansytor som bidrar till stärkt omvärldsbevakning och samarbeten. Dessa samarbeten kan initiera deltagande i globala värdekedjor och komplettera kunskaper och investeringar med koppling till Instrumentet för Interregionala innovationsinvesteringar (I3). Dessa samverkansytor kan bidra till mer kompetens för utvecklingen inom smart specialisering.

Interregprogrammet Sverige-Norge 2021–2027 vill medverka i svenska och norska nationella initiativ via exempelvis Naturvårdsverket, VINNOVA, dvs Sveriges innovationsmyndighet. Tillväxtverket och Energimyndigheten samt skapa förutsättningar för samverkan med andra regioner kopplat till styrkeområden och prioriteringar i det regionala smarta specialiseringsarbetet.

Territoriell agenda 2030, Agenda 2030 och Gröna given är utgångspunkter som Interregprogrammet Sverige-Norge kopplar till, i valet av politiska och specifika mål i programarbetet 2021–2027. Dessa tre strategier har hållbarhetsmål som Interregprogrammet Sverige-Norge kommer att ta hänsyn till. Även Lifeprogrammet är viktigt att skapa synergier med för Interreg Sverige-Norge då detta är ett av EU:s viktigaste finansieringsinstrument för projekt avseende natur, biologisk mångfald, klimatåtgärder och ren energi.

Gränsöverskridande SWOT- analys

Nordregio har i sin programanalys av programområdet (Interreg Sweden-Norway Mapping Study 2021–2027, 2020) identifierat de förutsättningar som kännetecknar den gränsöverskridande programgeografien. Nedan följer några övergripande omständigheter utifrån analysens kategoriseringar.

Styrkor och svagheter

Till programgeografins styrkor hör förekomsten av internationella bolag, industrier och universitet. Sådana institutionella aktörer främjar innovation, forskning och entreprenörskap och skapar förutsättningar för aktiva samarbeten mellan exempelvis forskningsintensiv industri, högre utbildningsinstanser och andra offentliga aktörer.

Det geografiska läget och de historiska erfarenheterna präglar på olika sätt programområdet, som i stora delar kännetecknas av vidsträckta naturområden. Tillgängligheten till natur och naturresurser är viktiga för både enskilda invånare och företag. Vidare kännetecknas programområdet av starka lokala nätverk inte minst inom kulturarvsområdet som bidrar till en omfattande säsongsturism.

Bland svagheter märks skillnader och skiftande mönster ifråga om programrådets befolkningsstruktur. Utflyttningen från mindre orter till städer innebär utmaningar i flyttkedjans båda ändar. Mindre orter får svårare att tillhandahålla privat och offentlig service, samtidigt som bostadsbristen i större orter tilltar. Av dessa skiftande förutsättningar försvåras bland annat integrationen av nyanlända.

Delar av programområdet kännetecknas av förhållandevis låg utbildningsnivå bland invånarna, vilket gör det svårare för företag att rekrytera kompetenta medarbetare. Kompetensbristen bidrar i sin tur till en i

visa avseenden låg investeringsbenägenhet bland små och medelstora företag. Även den könssegregerade arbetsmarknaden är en svaghet i programområdet. Till de miljömässiga svagheterna hör transportsektorns ännu höga utsläppsnivåer.

Möjligheter och hot

Programområdet har goda möjligheter att bidra till och dra nytta av den gröna omställningen, inte minst genom att utveckla en biobaserad regionalekonomi och ett gränsöverskridande cirkulärt ekosystem. Den blå tillväxten, speciellt inom vattenbruk och förnybar energi, har identifierats som en särskilt betydande möjlighet. Därtill identifierar analysen andra högteknologiska och kreativa nischer, såsom utökad tjänstesektor i tillverkningsbranscher, som bär på stor potential. Den digitala omställningen och utvecklingen av innovationssystem är två verktyg för att åstadkomma gränsöverskridande hållbar tillväxt, inte minst genom utveckling av besöksnäring och fossilfria transportnätverk.

Den pandemi som utbröt vid årsskiftet 2019/20, och som pågått under hela programskrivningsarbetet, har identifierats som ett hot och har orsakat det gränsöverskridande samarbetet betydande påfrestningar, där stängda gränser har lett till minskad handel, tillit och samarbete över gränsen. Detta har i sin tur resulterat i betydande socioekonomiska konsekvenser.

Programområdet blir i allt större utsträckning beroende av händelser långt bortom gränstrakterna. Exempelvis kan globala konjunkturtrender leda till minskad efterfrågan på varor och tjänster som produceras inom programområdet. Klimatförändringar hör också till de globala hot som även programområdet påverkas av.

Pandemins konsekvenser i ett gränsregionalt perspektiv

Coronapandemin har påverkat relationerna mellan Sverige och Norge och utmanar verkligen kännetecknen för det nordiska samarbetet, inklusive rörelsefrihet, gränsöverskridande affärsnätverk och delad infrastruktur. Åtgärder som införts som svar på pandemin har gjorts på nationell nivå och den socioekonomiska dynamik som präglar samhällen och samarbete över gränsen har till stor del nedprioriterats. Bland annat har flera tusen personer pendlat mellan länderna och bidragit till att upprätthålla hög sysselsättningsnivå. Effekterna av pandemin har medfört att dessa pendlare i högre grad söker trygghet inom det egna landets arbetsmarknad. Trots vaccinationsinsatser får detta negativa konsekvenser för flera branscher som är i stort behov av arbetskraft. Effekterna av pandemin kräver mer samarbete mellan länderna för att finna och dela lösningar som hjälper till att återhämta och bygga motståndskraft mot nuvarande och framtida samhällsutmaningar. I detta sammanhang kan det gränsöverskridande programmet Interreg Sverige-Norge spela en viktig roll i att upprätthålla och stärka gränsöverskridande förbindelser mellan länderna.

Demografiska utmaningar

Programområdet omfattar fem svenska regioner och tre fylken i Norge. Nordregio Interreg Sweden Norway Mapping Study 2021–2027 (2020) visar att befolkningskoncentrationen främst finns i regionala centra och särskilt i södra delen av programområdet. Detta bidrar till en högre grad av funktionalitet i och med en gemensam bo- och arbetsmarknad. Programområdet kännetecknas vidare av stora områden med låg befolkningstäthet och få tätorter.

Befolkningsutvecklingen inom flera av programgeografins delområden påverkas av utflyttning och invånarnas ökande medelålder. Vad gäller befolkningsutvecklingen så växer tätortsområdena i Osloregionen på bekostnad av områden med lands- och glesbygd på norsk sida. Trøndelag ligger på en befolkningsutveckling som liknar befolkningsutveckling i Norge som helhet. Innlandet och de svenska grannregionerna har haft en negativ befolkningsutveckling under perioden. Orsakerna är komplexa men generellt kan konstateras att tätorter och regioncentra växer på bekostnad av lands- och glesbygd.

Också den svenska delen av programgeografin påverkas av den urbaniseringsprocess som får till följd att unga och arbetsföra lämnar landsbygdsområden till förmån för städer och tätorter. I Värmland förväntas befolkningen i residensstaden Karlstad få störst befolkningstillväxt sett till både antal och procent medan befolkningarna i landsbygdskommunerna Torsby och Eda väntas minska mest. Totalt beräknas Värmlands befolkning öka med 2 % till år 2040. Befolkningen i arbetsför ålder mellan 20–64 år förväntas emellertid minska, medan befolkningen som utgörs av barn och unga mellan 0–19 år samt personer som är 65 år och äldre väntas öka. Den demografiska utvecklingen leder till att de offentliga och kommersiella tjänsterna koncentreras till storstäderna, vilket minskar möjligheterna till att bo och arbeta i landsbygderna.

Smart Specialisering

Programmet ska verka för att stärka och bygga ihop de regionala och nationella innovationssystemen med syftet att de blir funktionella och gränsöverskridande. Syftet är att funktionerna blir nyttiggjorda på båda sidor av existerande gränser mellan Sverige och Norge men även över regiongränserna.

Ett sätt att skapa förutsättningar att förstärka organisationers förmåga att utveckla nytt är att arbeta utifrån verktyget smart specialisering (S3). Smart specialisering har som syfte att stärka regionernas konkurrenskraft. Det görs genom att identifiera och prioritera befintliga och nya områden som har potential för tillväxt och därefter stötta ekonomisk omvandling inom eller genom sektorer och kluster.

De förväntade effekterna av den här typen av aktörsgemensamma och samspelande investeringar är större än för spridda projekt utan en samlad process. Inom EU:s sammanhållningspolitik är begreppet smart specialisering centralt och för att styra användningen av EU:s regionalfondsmedel för forskning och innovation ska alla medlemsstater ta fram en strategi för smart specialisering.

Cross Border Orientation Paper Sverige-Norge (Europa Kommissionen 2020) belyser vikten utav att investeringar bör utgå ifrån de regionala strategierna för smart specialisering och fokuseras på att länka ihop akademien och företagen. De svenska regionerna i gränsområdet har strategier för smart specialisering. På norska sidan har inte alla regioner en sådan strategi men alla arbetar med smarta styrkeområden. Det finns synergier att utveckla mellan norska och svenska regioner. Exempel på detta är bland annat samarbeten inom bioekonomi, life- science, hållbara, koldioxidsnåla transporter och koldioxidsnåla innovativa lösningar.

Nordregios analys av programområdet påvisar att skogs- och träbaserade produkter utgör en nyckelspecialisering på den svenska sidan, speciellt i Värmland och Västernorrland. Det finns möjligheter att knyta norska intressenter ännu starkare till de båda regionerna och nätverken. Dalarna är speciellt stark i stålproduktion och energi-effektivisering, bland annat genom sina kluster.

Det finns potential att samarbeta mer med exempelvis förnybar energiproduktion och forsknings- hubar i Värmland och Innlandet. I Innlandet finns kluster för tillverkning och i Västra Götaland kluster för kemi och material. I Västernorrland finns starka intressenter inom kemiindustrin. Här finns möjligheter att bygga gränsöverskridande innovationssystem med aktörerna i klustren. (Interreg Sweden-Norway Mapping Study 2021–2027, Nordregio, 2021)

Interreg Sverige-Norge 2014–2020 har lagt en betydelsefull plattform som gör det möjligt att bygga vidare på, vidareförädla och skala upp såväl arbetsprocesser som samarbetsstrukturer.

Analysen “Distance, proximity and types of cross-border innovation system: A conceptual analysis Regional Studies” (Lundquist och Trippel, 2013, Vol 47 No 3, s 455) har föreslagit en modell för att beskriva förändringar i ett gränsöverskridande innovationssystem över tiden. I denna modell kategoriseras innovationssystem i tre steg: från svagt integrerade system, vidare till semiintegrerade och slutligen starka system. Modellen visar hur gränsbarriären ändras; från att vara mer eller mindre låst till att bli ett mer öppet innovationssystem. Gränsöverskridande smarta specialiserings- och innovationssystem är en möjlighet för att öka tillgången till kunskap och expertis för företag i gränsregionerna som programmet stödjer. Detta innebär att gränsen går från att vara ett hinder för

lärande till att i stället bli en källa till kunskap och nya nätverk, i ett starkt integrerat innovationssystem. Smart specialisering är en strategi för regional kraftsamling bakom de mest lovande områdena för innovation, entreprenörskap, tillväxt och sysselsättning, vilka bidrar till hållbar utveckling. Arbetet ska bygga på en ärlig analys av identifierade styrkeområden och konkurrensfördelar och en prioritering av ett begränsat antal områden.

I strategin ska det finnas en gemensam vision om att satsa på forskning och innovation inom de prioriterade områdena som möter företagets behov. För att arbetet inte ska bli statiskt och inlåst ska nya möjligheter bejakas och aktivt stödjas. Smart specialisering ska vidare vara pådrivande för omvandlingen av näringslivet så att det är anpassat efter nuvarande och framtida behov och marknader.

För att en specialisering ska vara ”smart” ska den inte vara för smal eller handla om en spets-teknologi, en produkt eller ett företag. Specialiseringen ska inte heller vara för bred och generell. Ambitionen ska vara att hitta domäner/områden där kunskapsområden och värdekedjor möts och kan befrukta varandra, där det finns en utvecklingspotential och där utvecklingen kan ges en riktning samtidigt som det kan uppstå innovationer och företag i nya branscher som i sin tur leder till en differentiering av näringslivet.

Om samverkan och möten sker mellan specialiseringsområdena som även inkluderar horisontella resurser, exempelvis digitalisering, tjänsteutveckling och jämställdhetsarbete, uppstår ännu fler möten där innovation sker. För att smart specialiseringsarbetet ska fungera väl underlättar det om ett antal funktioner finns på plats. Funktionerna utgör väsentliga delar av de regionala innovationssystemen:

- Det underlättar om det finns öppna plattformar för samarbete som driver arbetet framåt genom att söka finansiering, driva nätverk, hitta samarbetspartners, kommunicera och profilera regionen, etc. och som driver den entreprenöriella upptäckande processen (EDP). Ofta kan det vara klusterorganisationer, science parks eller lärosäten som kan driva sådana öppna innovationsplattformar.
- Det ska finnas forskare som är engagerade och som tar fram ny kunskap som kan implementeras. Testbäddarna underlättar innovation genom att utgöra mötesplatser för forskare, innovatörer, behovsägare och företag.
- Inkubatorer och acceleratorer utvecklar och hjälper startup-företag ut på marknader. För detta krävs entreprenörer och innovatörer som startar de nya företagen.
- Befintliga företag som driver innovationsarbete är de som främst skapar ekonomiska och andra värden i regionen.
- Investeringsfrämjare och investerare som drar fördel av en gynnsam miljö för företag att etablera sig i.
- Exportfrämjare för produkter från innovativa företag inom de smarta specialiseringarna.
- Utbildningar för kompetensförsörjning och kompetenshöjning inom specialiseringsområdena.
- Kommuner och regioner som stöttar och satsar på smart specialisering.

I arbetet med smart specialisering är den entreprenöriella upptäckarprocessen (EDP) av stor vikt och innehåller ett antal nyckelfaktorer:

- EDP är en inkluderande och interaktiv ”nerifrån- och upp” process. Deltagare från olika miljöer (politik, företag, akademi) upptäcker och producerar information om potentiella nya aktiviteter, identifierar potentiella möjligheter som kan uppstå genom interaktion. Politikerna strävar här efter vägar att realisera möjligheterna.
- EDP möjliggör en agglomeration av entreprenöriella kunskaper som finns hos olika aktörer genom att skapa förutsättningar för möten och partnerskap.
- EDP består av ett uppräckt förhållningssätt och öppenhet för nya tekniska och marknadsmässiga möjligheter. Detta skapar förutsättningar för att få fram många attraktiva innovationer.

Det finns starka miljöer för att bedriva innovation i programområdet för Interreg Sverige Norge. Det pekar bland annat Nordregio Interreg Sweden Norway Mapping Study 2021–2027 (2020) på i en ”regional innovation scoreboard” från 2019. Detta innovationsindex visar hur länderna är kategoriserade utifrån innovationshöjd.

Samtidigt som starka miljöer för innovation är identifierade i programområdet, finns även utmaningar i att de små och medelstora företagen inte har resurser att investera i forskning, utveckling och innovation. Interregprogrammet Sverige-Norge 2021–2027 ser här möjligheter att genom projekt och aktiviteter accelerera innovationsarbetet hos såväl företagen som offentlig sektor, bland annat genom att uppmuntra projekten att använda metoder och strategier som kopplar till smart specialisering samt regioners och fylkens styrkeområden.

Motivering för val av politiska mål

PO1: Ett konkurrenskraftigare och smartare Europa genom innovativ och smart ekonomisk omvandling och regional IKT-konnektivitet

Nordregio Interreg Sweden Norway Mapping Study 2021–2027 (2020) visar att programområdet har varierad kapacitet att arbeta med forskning och innovation som en motor för regional utveckling och tillväxt. Inom programgeografin finns både regioner som har ett starkt stöd från den nationella nivån inklusive tilldelning av resurser för forskning och innovation, och regioner som får mycket begränsade resurser för detta. Analysen pekar på att det finns goda möjligheter att koppla samman forskning och företag över gränsen, inte minst inom ramen för smart specialisering.

Regionala forskningsmiljöer kan tillsammans med företag, offentlig sektor och social ekonomi ge programområdets alla regioner förutsättningar att utveckla sina styrkeområden och komparativa fördelar genom att t.ex. fler företag investerar i forskning och utveckling med stöd av programmet. Det finns flera exempel på goda erfarenheter när det kommer till klusteretablering under programperioden 2014–2021. För att få långsiktigt bärkraftiga resultat är det viktigt att erfarenheter och samarbeten från tidigare programperioder tas tillvara och vidareutvecklas.

Genom att koppla samman näringslivet på båda sidor om gränsen kan programmet ge små och medelstora företag i gränsregionen tillgång till större marknader och nya samarbetspartners. Detta kan stärka och komplettera värdekedjan och bidra till att skapa ett större underlag. För företagen i programgeografin är de lokala marknaderna små. Om däremot hela programområdet ses som en marknad kan tillväxten i företagen främjas genom att underlaget ökar och breddas. Dessutom finns möjlighet att företagen genom samverkan även kan nå större marknader utanför programområdet. Programanalysen (Nordregio Interreg Sweden Norway Mapping Study 2021–2027, 2020) pekar här på att det finns särskilt goda utvecklingsmöjligheter för besöksnäringen, kulturella och kreativa näringar och andra tjänstenäringar.

Av de analyser som har genomförts av Nordregio (Interreg Sweden Norway Mapping Study 2021–2027, 2020) utifrån regionernas utvecklingsstrategier framgår tydligt att regioner och fylken i programområdet avser att bidra till grön omställning. För gränsregionen i Sverige-Norge-programmet är detta särskilt tydligt i förhållande till skoglig bioekonomi. I gränsregionen har globala kluster etablerats för att stärka insatser för FoU och innovationer i denna bransch med tonvikt på cirkulär ekonomi. Även inom besöksnäringen finns det potential att vidareutveckla detta med större tonvikt på hållbar destinationsutveckling och upplevelser i vår gränsregion.

Besöksnäringen är förmodligen den bransch som, mot bakgrund av pandemin, drabbats hårdast av nedläggningen av upplevelsetjänster och hög arbetslöshet i gränskommunerna. Gränsregionens kunskapsmiljö inom förnybar energi ingår nu också i ett större nationellt och internationellt kluster för att utveckla morgondagens lösningar beträffande användningen av solen som energikälla.

Programmet avser att prioritera följande specifika mål:

SO1.1 Utveckla och förbättra forsknings- och innovationskapaciteten och användningen av avancerad teknik.

SO1.3 Förbättra de små och medelstora företagens hållbara tillväxt och konkurrenskraft och skapandet av arbetstillfällen i dessa företag, inbegripet genom produktiva investeringar.

PO2: En grönare och koldioxidsnål övergång till en ekonomi med noll nettoutsläpp av koldioxid och ett motståndskraftigt Europa genom ren och rättvis energiomställning, gröna och blå investeringar, den cirkulära ekonomin, begränsning av klimatförändringar, klimatanpassning, riskförebyggande, riskhantering och hållbar urban mobilitet

Klimat- och miljöfrågor är globala. Vi som individer, samhällen och gränsregioner måste anstränga oss för att minska klimatutsläppen och ta hänsyn till miljön i ett samhälle utanför våra egna behov. Det finns en bred politisk enighet om en övergång till en cirkulär ekonomi i gränsregionens partnerskap. Cirkulär ekonomi är i detta sammanhang också kopplat till det politiska målet, Ett smartare Europa.

Programområdet Sverige-Norge har ett överflöd av naturresurser, vilket innebär goda förutsättningar för att maximera gränsöverskridande samarbete inom hållbar grön och blå tillväxt. OECD:s territoriella utvärdering från år 2018 (OECD Territorial Reviews: The Megaregion of Western Scandinavia, 2018) belyser en lång tradition av samarbete inom skogsbrukssektorn och potentialen för utveckling av en gränsöverskridande strategi inom bioekonomi med fokus på bioenergi och biogas.

I Oxford Research's utvärdering av Interreg Sverige Norge-programmet 2014–2020:s klimat- och miljöfrämjande projekt, framhålls potentialen för samarbete inom blåa ekonomiska tillväxtaktiviteter, jordbruksproduktion och utveckling av grön infrastruktur baserad på förnybar energi, hållbar konstruktion och hantering av restavfall. (Oxford Research: Interreg Sverige-Norge programmet 2014–2020; Miljö- och klimatprojekts bidrag till programmets mål, slutrapport 2018-11-14).

Ett starkt engagemang för grön övergång är genomgående i regionernas olika strategier tack vare redan existerande nationella miljömål och regionernas roll i att uppnå de globala målen i Agenda 2030. Hållbar grön tillväxt är ett huvudmål för EU:s sammanhållningspolitik och både svenska och norska regioner har bättre förutsättningar att prioritera detta politikområde. Det finns också stora potentiella ekonomiska och utvecklingsmässiga fördelar med ett gränsöverskridande samarbete inom områden som bioekonomi och innovativa lösningar med låga koldioxidutsläpp.

Även om ett brett regionalt engagemang uppmuntras kan olika regionala sammankopplingar identifieras inom olika specifika målområden. Cirkulär ekonomi är ett centralt mål inom Ett grönare Europa och alla regioner i programområdet har initiativ för cirkulär ekonomi med fokus på olika branscher. Den cirkulära ekonomin strävar också efter att knyta förbindelser mellan industrier och bryta sektoriella stuprör, för att på så sätt maximera sido- och avfallsströmmar för ekonomisk tillväxt. Inom programområdet fokuserar flera aktörer på att etablera starkare gränsöverskridande nätverk inom skogsindustrin. Det finns redan en lång tradition av gränsöverskridande samarbete genom kluster och projekt inom skogsindustrin och det finns ytterligare potential att öka detta gränsöverskridande samarbete.

Gränsregionen har naturområden som påverkas av klimatförändringar. Åren 1995, 2000 och 2006 var det översvämningar i gränskommunerna och dess gemensamma vattendrag. För klimatanpassning är det viktigt att anpassa vårt samhälle till ett föränderligt klimat redan nu för att minska samhällets kostnader för den påverkan som klimatrelaterade händelser kan orsaka och också utnyttja de nya möjligheter som ett förändrat klimat kan ge. Programmets bidrag kan vara att utveckla gränsöverskridande beredskap inom social trygghet med de aktörer och myndigheter som har detta som sitt ansvarsområde.

Utöver dessa utmaningar finns det en stor drivkraft att medverka till att de nationella och globala utmaningarna minskar och därmed stödja EU:s politiska mål att bli klimatneutralt till 2050. Om detta ska realiseras måste vi anpassa programområdet till cirkulär ekonomi.

Programmet avser att prioritera följande specifika mål:

SO2.4 Främja klimatanpassning, förebyggande av katastrofrisker och motståndskraft med beaktande av ekosystembaserade tillvägagångssätt.

SO2.6 Främja övergången till en cirkulär och resurseffektiv ekonomi.

PO4: Ett mer socialt och inkluderande Europa genom den europeiska pelaren för sociala rättigheter

Gränsregionen kännetecknas sedan länge av jämlikhet och rättvisa. Den nordiska välfärdsmodellen säkerställer att invånarna i både Sverige och Norge har sociala fördelar i olika livsfaser.

Gränsregionen står dock inför vissa demografiska utmaningar:

-Befolkningsminskning.

-Åldrande befolkning.

-Låg befolkningstäthet.

Utflyttningen från kommunerna minskar, men en tydlig förflyttning sker mot regionala centra. Inom programgeografin har det under de senaste tio åren pågått en konstant centralisering. Inom programgeografin tenderar därför flera regionala centra att växa befolkningsmässigt på bekostnad av kommunerna på landsbygden. Detta innebär att kommunerna i gränstrakterna står inför stora utmaningar vad gäller att tillhandahålla nödvändig offentlig service.

Nordregio-rapporten (Nordregio – Interreg Sweden-Norway Mapping Study 2021–2027, 2020) pekar på en låg utbildningsnivå på grund av att ungdomar inte fullföljer sin utbildning. Andelen ungdomar utan utbildning eller arbete uppgår till cirka 10% i programområdets mer perifera delar (NEET rate 2019). Närmare tätorterna är denna andel lägre, i synnerhet närmare större städer (6–7 %). Rapporten pekar också på att sysselsättningsgraden är relativt låg i delar av gränsregionen. Det innebär att en stor del av arbetskraften är utanför produktivt arbete.

Regionen måste till stor del ses som ett landsbygdsområde. Med detta följer utmaningar avseende skillnader mellan land och stad. Befolkningstätheten är låg, följaktligen är avståndet mellan invånarna stort. Det kan vara svårt att ha ett tillräckligt stort underlag för att skapa god grundskoleutbildning, god hälsovård, säker akutvård, högre utbildning liksom privat och offentlig närservice. Därtill kan det vara svårt att få tillgång till hög kompetens inom näringslivet och erbjuda tillgång till en arbetsmarknad som gör att alla familjemedlemmar kan erhålla arbete i sin närmiljö. Både Norge och Sverige har stora nationella sociala utmaningar avseende inkludering av invandrare. Vissa delar av gränsområdet Interreg Sverige-Norge utgör inget undantag. Utmaningarna är relevanta både i stadsmiljöer och på landsbygden.

Samarbete i gränsområdet skapar möjligheter och underlag för expanderande näringsliv och arbetsmarknad, i syfte att kunna skapa trygghet för familjer med annars osäkra inkomster. Detta gäller särskilt för de målgrupper som befinner sig i familjebildande fas. Ett större arbetsmarknadsområde kommer att vara ett viktigt bidrag för att bryta trenden mot en åldrande demografisk struktur och möjliggöra för unga familjer att bo kvar närområdet. Dessutom kommer det lokala näringslivet erhålla ökade möjligheter att ge ungdomar insikt i det lokala näringslivets förutsättningar och möjligheter samt också bredda ungdomarnas kompetens och förmåga att se vilka möjligheter och kompetenskrav de har att förhålla sig till.

Ett stabilt befolkningsunderlag är nödvändigt för att kunna skapa regioner som har de urbana kvaliteter och förutsättningar som många ungdomar lockas av. Öppna gränser kan möjliggöra bättre förutsättningar men det är en utmaning att skapa dessa miljöer. Gränserna måste vara öppna och fria från alla hinder, även mentala. Exempelvis skulle många hälsovårdstjänster, räddningstjänster och utbildningar kunna ges större möjligheter genom tillgång till ett bredare underlag för sin verksamhet.

Enligt Nordregio-rapporten finns det ett allmänt stort behov av arbetskraft i regionen. Att matcha kompetens och behov av kompetens är en utmaning. En större arbetsmarknad genom öppnare gränser skulle också kunna skapa bättre inkludering av invandrare. (Nordregio – Interreg Sweden-Norway Mapping Study 2021–2027, 2020) Coronapandemin har fått stora negativa socioekonomiska effekter i hela det gränsöverskridande programområdet Sverige-Norge. Arbetslösheten har ökat i och med att både stora företag och små och medelstora företag har tvingats korttidspermittera, varsla eller säga upp

personal. I samband med pandemin har nya gränshinder uppstått, vilka har gjort det svårt för gränspendlare att utföra sitt arbete. Flera av dessa har permitterats utan sociala rättigheter. Pandemin har också fördjupat ojämlikheterna i samhället, då redan utsatta samhällsgrupper i högre grad drabbats av dess konsekvenser och bör därför prioriteras. Särskild drabbade är etniska minoriteter och personer som står långt från arbetsmarknaden t.ex. utrikesfödda och personer med funktionsvariationer. Interreg Sverige-Norge-programmet har potential att bidra till att lösa flera av dessa utmaningar genom gränsöverskridande samarbete.

En direkt konsekvens av pandemin är en kraftig nedgång i internationell turism. Pandemin har lett till stora utmaningar på grund av nationella och regionala begränsningar av besöksmöjligheter för turister och invånare i programområdet. Däremot har pandemin lett till ökad nationell turism i både Norge och Sverige. Resenärer till populära destinationer har uppmuntrats att göra inköp i sina hemkommuner och besökare har inte kunnat använda sig av det utbud av aktiviteter och attraktioner som besöksnäringen tillskapat. Det lokala näringslivet har därför heller inte kunnat tillvarata den resurs som turister och besökare från Sverige respektive Norge utgör. I många delar av programgeografin är besöksnäringen en viktig gren av det lokala näringslivet men har nu drabbats hårt och är i stort behov av återhämtning. Även de kulturella näringarna och institutionerna har i hög grad drabbats av pandemin till följd av de restriktioner som hindrat dem från att överhuvudtaget bedriva publik verksamhet.

Programmet avser att prioritera följande specifika mål:

SO4:1 Stärka arbetsmarknadens effektivitet och inkluderande samt förbättra tillgången till sysselsättning av god kvalitet genom att utveckla social infrastruktur och främja den sociala ekonomin.

SO4:2 Förbättra lika tillgång till inkluderande tjänster av god kvalitet inom utbildning och livslångt lärande genom att utveckla tillgänglig infrastruktur, även genom att främja resiliens för distansutbildning och onlinekurser.

SO4:6 Främja kulturens och den hållbara turismens roll i ekonomisk utveckling, social delaktighet och social innovation.

ISO1: Interreg-specifikt mål: Bättre styrning genom samarbete

När det handlar om att hantera gemensamma utmaningar karaktäriseras Interreg Sverige-Norge av en varierande programgeografi med skiftande utmaningar. Men programgeografin präglas också av ett starkt ömsesidigt beroende och av samarbete på bägge sidor gränsen som innefattar flera olika typer av aktörer, med olika uppdrag och institutionell uppbyggnad.

Inom programgeografin går det att urskilja flera funktionella områden som bland annat relaterar till gränsöverskridande handel, besöksnäring, gränspendling, bostads- och arbetsmarknad. Även på lokal nivå finns samarbetsstrukturer som under flera år har fokuserat på gränsöverskridande samarbete via Nordiska ministerrådet. Mellan fylken och regioner finns det också exempel på bilaterala samarbetsformer som har för avsikt att stärka det gränsöverskridande samarbetet. Gränssamhällena och det gränsöverskridande samarbetet har påverkats negativt av pandemin då stängda gränser försvårar och i vissa fall omöjliggör de tidigare så självklara gränsöverskridande sociala och affärsmässiga banden inom gränsregionen. Tilliten och samarbetet inom gränsregionen måste därför återuppbyggas och utvecklas ytterligare genom bland annat ”people-to people” samarbeten, alltså samarbeten mellan föreningar, organisationer och företag på lokal nivå.

Inom ISO1 vill programmet göra det möjligt att stärka aktörernas institutionella kapacitet och samarbetsförmåga. Programmet vill skapa förutsättningar för att utveckla gemensamma strategier baserade på lokala behov och förutsättningar men också i sådana sammanhang där regionala utvecklingsplaner saknas samt bidra till att gränsregionens samlade kompetens och tillgångar utnyttjas bättre. Att arbeta med förbättrat flernivåstyre och ökad institutionell kapacitet inom programmet kommer inte bara bidra till ett bättre samarbete mellan aktörer i gränsregionen, utan detta arbete kommer också

bidra till att säkerställa långsiktiga effekter av programmets insatser. Genom ISO1 kommer programmet kunna fokusera på frågor som rör förbättrad styrning och ett effektivare samarbete inom gränsregionen. Gränsöverskridande samarbete förutsätter ett långsiktigt arbete baserat på ömsesidigt förtroende och en gemensam förståelse för gränsöverskridande frågor. Att arbeta med att identifiera juridiska och administrativa hinder samt utveckla processer och arbetsformer i syfte att eliminera gränsbarriärer samt utnyttja gränsregionens övergripande och fulla potential och kompetens, är avgörande inom det gemensamma programområdet. Detta arbete bidrar till att gränskommunerna framstår som attraktiva och relevanta lokalsamhällen - "small places matter".

Följande specifika mål har valts:

Specifikt mål ISO1:6 Andra aktiviteter för att stödja bättre styrning genom samarbete.

Lärdomar från tidigare program

Interreg-programmen bör inte bara syfta till att finansiera projekt, utan bör också uppmuntra till en bredare politisk dialog om gränsöverskridande utveckling och partnerskap. Interregprogrammet Sverige Norge 2021–2027 har detta som mål i och med prioriteringen «En starkare gränsregion med ökad samarbetskapacitet» och med kopplingen till EU:s territoriella agenda 2030.

Sweco har på uppdrag av Länsstyrelsen i Jämtlands län, som förvaltande myndighet, genomfört en utvärdering av Interreg Sverige-Norge programmet 2014–2020. I rapportens sammanfattning pekar Sweco på att programmet insatser bidrar till positiva resultat i gränsregionen, såväl på kort som lång sikt. Rapporten pekar specifikt på att insatser knyter samman aktörer och verksamheter över gränsen och bidrar till flera gränsöverskridande mervärden. Det fokuseras på kompletterande kunskap, kompetenser och nätverk som viktiga incitament till samarbete, möjligheten att lösa gemensamma utmaningar och överbrygga gränshinder. Utveckling av relationer och samarbeten är viktiga steg på vägen mot att lösa gränshindersproblematik. Pandemin och finansieringsmodellen har begränsat det gränsöverskridande mervärdet. Subsidiaritetsprincipen har beaktats vid budgetfördelningen med avsikt att tillvarata den lokala och regionala kompetensen vid prioritering av projektansökningar. Utvärderingen av samarbetsprogrammet 2007–2013 för Sverige-Norge visade att delområdets programområden säkerställde ett högre gränsöverskridande mervärde eftersom likheterna inom delområdena var större över gränsen än i programområdet som helhet. Utvärderingar pekar på behovet av en tydligare strategi för vad partnerskapet vill uppnå. Här kommer införandet av en interventionslogik kopplad till programmets budget och klimat- och miljömål att kunna klargöra en sådan strategisk inriktning.

Med utgångspunkt i utvärderingar och lärdomar kommer Interreg Sverige Norgeprogrammet 2021–2027 att ha två delområden: Centrala Skandinavien, där delar av Västra Götalandsregionen, Värmland, Dalarna, delar av Viken och Innlandet ingår. Mellan Trøndelag, Jämtland-Härjedalen och Västranorrland upprätthålls delområdet Nordens Gröna Bälte.

Urval av Interreginsatser ref artikel 22 i förordning (EU) 1059/2021

För att kunna bedömas ska samtliga projektansökningar passa in i programmet och uppfylla grundläggande krav enligt EU- och nationella regler. Ansökningar, som bedöms vara stödberättigande, läggs fram för prioritering i styr- eller övervakningskommitté. Projekten ska uppfylla följande grundläggande krav:

Ansökan ska stämma överens med programmet

Ansökan ska passa in i programmet och bidra till ett av dess specifika mål. Ansökan ska stämma överens med aktuell utlysning. Ansökans innehåll ska vara förenligt med Do No Significant Harm-principen enligt Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) 2020/852. Innehåll och kostnader ska vara stödberättigande enligt programmet och gällande EU- och nationella regler.

Stödberättigad, geografiskt område

En ansökan ska ha partner från båda av programmets två länder. En förutsättning för stödberättigande är att effekter och fördelar av projektet tillfaller till största del programområdet.

Komplett ansökan

Ansökan ska vara korrekt ifylld och underskriven av stödmottagaren. Dessutom ska de obligatoriska bilagorna till ansökan vara ifyllda. Ansökan ska vara inkommen till det gemensamma sekretariatet senast på ansökningsomgångens sista dag.

Medfinansiering

Projektets partnerskap ska gemensamt bidra med medfinansiering. Projektet ska uppfylla programmets krav på medfinansiering från offentliga eller privata partner i medlemsstaten Sverige respektive i Norge.

Additionalitet

Driftsstöd till etablerad ordinarie eller lagstadgad verksamhet finansieras inte. Det ska framgå att projektansökan är nyskapande vad gäller innehåll, typ, organisation eller implementeringsform. Innehållet kan bygga vidare på erfarenheter och resultat från tidigare Interregprojekt eller andra samarbeten. Programmedel ska även vara en utlösande faktor för att projektet kan genomföras tidigare, på kortare tid, eller blir kvalitativt bättre än det annars skulle ha blivit.

Kriterium för urval av Interreginsatser

För att säkerställa att programmets syfte uppnås genom ett urval av insatser av hög kvalitet, kommer nedanstående kriterier vara vägledande. De kommer att tillämpas under handläggnings- och beslutprocessen vid bedömning och val av projekt. Dessa urvalskriterium viktas i en bedömning av handläggarna.

Gränsregionalt mervärde

Projekten måste kunna påvisa ett gränsregionalt mervärde. Det kan till exempel innebära att lösa gemensamma utmaningar, nyttja gränsregionens gemensamma möjligheter och resurser eller reducera gränshinder.

Näringslivets medverkan

I de prioriteringar där små och medelstora företag är en viktig målgrupp måste projekten kunna påvisa hur dessa företag deltar i utvecklingen och genomförandet av projektet samt hur de får ta del av resultatet.

Resultatorientering

Projektet ska bidra till att uppnå prioriteringens specifika mål. Det ska finnas en tydlig koppling mellan aktiviteter, direkta resultat och effekter. Projektet bör också kunna tydliggöra kopplingen till eventuella gränsregionala strategier, regionala smarta specialiseringsstrategier samt kopplingen till EU:s Gröna giv.

Bestående resultat

Projektorganisationen ska byggas på ett aktivt ägarskap med en uttalad plan för hur resultaten ska fortleva. Projekt som genomförs inom programmet ska planeras, finansieras, bemannas och genomföras

gemensamt av stödmottagarna. Projekt ska sträva efter att skapa långsiktiga förändringar inom och utanför sin egen verksamhet.

Horisontella kriterier

De horisontella kriterierna är verktyg för att förbättra och effektivisera arbetet för hållbar tillväxt och ska bidra till miljömässig, social och ekonomisk hållbar utveckling. De ska beaktas i planering, genomförande, uppföljning och utvärdering av projekt.

De kriterier som tillämpas och de förfaranden som används ska vara icke diskriminerande och transparenta, säkerställa tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning, jämställdhet och ta hänsyn till Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. De ska också vara förenliga med principen om hållbar utveckling och EU:s miljöpolitik i enlighet med artikel 9 i förordningen om gemensamma bestämmelser.

1.3. Motivering till de utvalda politiska målen och de Interregspecifika målen, motsvarande prioriteringar, specifika mål och former av stöd, i tillämpliga fall, med uppgift om förbindelser som saknas i gränsöverskridande infrastruktur

Referens: artikel 17.3 c

Tabell 1

Utvalt politisk mål eller Interregspecifikt mål	Valt specifikt mål	Prioritering	Motivering till valet
<p>1. Ett konkurrenskraftigare och smartare Europa genom främjande av innovativ och smart ekonomisk omvandling och regional IKT-konnektivitet</p>	<p>RSO1.1. Utveckla och förbättra forsknings- och innovationskapaciteten och användningen av avancerad teknik</p>	<p>1. EN SMARTARE GRÄNSREGION MED FÖRBÄTTRAD INNOVATIONSKAPACITET OCH KONKURRENSKRAFTIGA SMÅ OCH MEDELSTORA FÖRETAG</p>	<p>Nordregios programanalys visar att det inom programområdet finns varierad kapacitet avseende forskning och innovation som en motor för regional utveckling och tillväxt. Inom programgeografin finns både regioner som har starkt stöd från nationell nivå och regioner som får mycket begränsade resurser för detta. En utmaning för delar av programområdet är också att företagens investeringar i forskning och utveckling är begränsade vilket leder till svårigheter att omsätta forskning i praktiken. Programområdet har även utmaningar med glesbefolkade områden och en hög andel små och medelstora företag med låg innovationskapacitet. Att förbättra möjligheterna för ökad forskning-och innovationskraft är viktigt för att stärka programgeografins tillväxt och konkurrenskraft. Därför bör regionala forskningsmiljöer tillsammans med företag, offentliga aktörer och civilsamhället bidra till att ge alla regioner i programområdet förutsättningar att utveckla sina respektive styrkor. Detta genom att till exempel fler företag</p>

Utvalt politisk mål eller Interregspecifikt mål	Valt specifikt mål	Prioritering	Motivering till valet
			<p>investerar i forskning, innovation och utveckling med stöd av programmet. Ett sätt att skapa positiv utveckling inom programgeografin är att stimulera öppen innovation genom klusterbyggande aktiviteter utöver ökat samarbete mellan akademi och näringsliv. Det finns flera exempel på goda erfarenheter avseende etablering av kluster under programperioden 2014-2020. För att uppnå långsiktigt hållbara resultat är det viktigt att erfarenheter och samarbeten från tidigare programperioder tas tillvara och vidareutvecklas. Genom att engagera näringslivet på båda sidor om gränsen kan programmet ge små- och medelstora företag i gränsregionen tillgång till en större marknad och nya partners. Ett effektivt gränsöverskridande regionalt innovationssystem är en källa till kunskap och nya nätverk. Därför bör viktiga kunskapsmiljöer och innovationspartners utanför programgeografin kopplas samman med aktörer i programområdet. Programmet kommer att arbeta med bidrag.</p>
<p>1. Ett konkurrenskraftigare och smartare Europa genom främjande av innovativ och smart ekonomisk omvandling och regional IKT-konnektivitet</p>	<p>RSO1.3. Förbättra de små och medelstora företagens hållbara tillväxt och konkurrenskraft och skapandet av arbetstillfällen i dessa företag, inbegripet genom produktiva investeringar</p>	<p>1. EN SMARTARE GRÄNSREGION MED FÖRBÄTTRAD INNOVATIONSKAPACITET OCH KONKURRENSKRAFTIGA SMÅ OCH MEDELSTORA FÖRETAG</p>	<p>Över 90% av företagen i programområdet är små och medelstora. De flesta har knappa resurser för internationalisering och de lokala marknaderna är små, har begränsade transportmöjligheter, en ensidig näringsstruktur med få netto-etableringar och lågt förädlingsvärde</p>

Utvalt politisk mål eller Interregspecifikt mål	Valt specifikt mål	Prioritering	Motivering till valet
			<p>(ESPON – Territorial patterns and relations in Norway – April 2019). Därtill är möjligheterna till investeringar begränsade på grund av att bankerna har flyttat till storstäderna. Företag i gränsregionen är särskilt utsatta då banker, efter gränsstängningen till följd av Coronapandemin, tenderar att bli mer restriktiva gentemot företag som är beroende av en öppen gräns och fri rörlighet av varor, tjänster och individer (www. pub.nordregio.org/r-2021-6-crossborder-covid/#60959).</p> <p>Programområdets sårbarhet genererar ett behov av att Interreg Sverige-Norge programmet arbetar för att skapa möjligheter att utöka och återskapa förtroendet för den gränsöverskridande marknaden. Syftet är att generera större efterfrågan och en mer motståndskraftig gemensam ekonomi. Programmet behöver bidra till förnyelse och gynnsam näringslivsdynamik inom områden som framgångsrikt kan nyttja existerande resurser och kunskaper, vilka diversifierar det regionala näringslivet.</p> <p>Konkurrenskraften och innovationsförmågan hos de små och medelstora företagen är avgörande för gränsregionens utveckling. Då det i programområdet råder brist på efterfrågad kompetens vill programmet bidra till ökad tillgång till relevant kompetens, kunskap och teknologi. Programmet vill underlätta</p>

Utvvalt politisk mål eller Interregspecifikt mål	Valt specifikt mål	Prioritering	Motivering till valet
			<p>kommersialiseringen av innovativa lösningar och öka internationaliseringen av det regionala näringslivet. Områden med potential måste kopplas samman för att öka innovationskraften, såsom digitalisering, bioekonomi, besöksnäring, cirkulär ekonomi och entreprenörskap. Förutom målmedvetet och hållbart utvecklingsarbete inom smarta specialiseringsområden behövs ökat samarbete mellan akademi, näringsliv, civilsamhälle och offentlig sektor. Programmet kommer att arbeta med bidrag.</p>
<p>2. En grönare och koldioxidsnål övergång till en ekonomi med noll nettoutsläpp och ett motståndskraftigare Europa genom ren och rättvis energiomställning, gröna och blå investeringar, den cirkulära ekonomin, begränsning av klimatförändringar, klimatanpassning, riskförebyggande, riskhantering och hållbar mobilitet i städer</p>	<p>RSO2.4. Främja klimatanpassning, förebyggande av katastrofrisker och motståndskraft, med beaktande av ekosystembaserade tillvägagångssätt</p>	<p>2. EN GRÖNARE GRÄNSREGION MED MOTSTÅNDSKRAFT ATT MÖTA KLIMATFÖRÄNDRINGAR OCH FOKUSERAD PÅ CIRKULÄR EKONOMI</p>	<p>Klimatrelaterade konsekvenser och utmaningar ser inga lands-, läns/fylkes- eller kommungränser. Klimatanpassning är därför en viktig del av EU:s Gröna giv. För att driva klimatanpassningsarbetet och minska risken för att fatta beslut som leder till negativa klimatkonsekvenser måste aktörer inom gränsregionen samarbeta. Programmet vill främja projekt som till exempel bidrar till en ökad beredskap inför framtida klimatförändringar genom upprättande av samarbeten och nätverk, framtagande av gemensamma planer, erfarenhetsutbyte och kunskapshöjande åtgärder. Fysiska investeringar för en förhöjd beredskap inför klimatförändringar omfattas inte av programmet. Offentliga organisationer och små- och medelstora företag i programområdet står inför</p>

Utvalt politisk mål eller Interregspecifikt mål	Valt specifikt mål	Prioritering	Motivering till valet
			<p>liknande utmaningar och bör därför i ökad utsträckning möta utmaningarna tillsammans. Exempel på gemensamma utmaningar och framtida risker: - Översvämning från vattendrag och skyfall, ras och skred. - Skogsbränder under varma och torra perioder. - Påverkan på dricksvattenförsörjningen gällande vattenkvalitet och distributionsinfrastrukturen. - Förändring i biologisk mångfald och ökad andel främmande arter. - Störningar i leverantörskedjor och i produktion. Programmet har haft ett antal projekt i nuvarande programperiod på detta tema vilket tyder på ett starkt intresse att driva sådana projekt inom programområdet. Programmet kommer att arbeta med bidrag.</p>
<p>2. En grönare och koldioxidsnål övergång till en ekonomi med noll nettoutsläpp och ett motståndskraftigare Europa genom ren och rättvis energiomställning, gröna och blå investeringar, den cirkulära ekonomin, begränsning av klimatförändringar, klimatanpassning, riskförebyggande, riskhantering och hållbar mobilitet i städer</p>	<p>RSO2.6. Främja övergången till en cirkulär och resurseffektiv ekonomi</p>	<p>2. EN GRÖNARE GRÄNSREGION MED MOTSTÅNDSKRAFT ATT MÖTA KLIMATFÖRÄNDRINGAR OCH FOKUSERAD PÅ CIRKULÄR EKONOMI</p>	<p>För att kunna hålla resursförbrukningen inom hållbara gränser krävs stora förändringar. En viktig del av detta är att öka den cirkulära material användningen. För att öka cirkularitet krävs innovativa modeller som bland annat utgår ifrån nära kundrelationer, skräddarsydd massproduktion, delningsekonomi, erbjudande om "alternativa hållbara tjänster" och "produkter som tjänster". Det är också viktigt att kunderna erbjuds funktionella och säkra produkter som är både effektiva och prisvärda och har längre hållbarhet utformade för återanvändning,</p>

Utvalt politisk mål eller Interregspecifikt mål	Valt specifikt mål	Prioritering	Motivering till valet
			reparation och materialåtervinning. Cirkulär ekonomi innebär inte nödvändigtvis samma sak för alla aktörer, inte heller är det lika prioriterat hos alla. Näringslivet, involverade i innovation och produktion, har till exempel inte nödvändigtvis samma mål som samhället. Därför behövs även projekt vars syfte är att påverka attityder, regler och riktlinjerna för den offentliga upphandlingen i rätt riktning. Detta kommer i sin tur att ge det gröna näringslivet en konkurrensfördel och stärka den inhemska marknaden för cirkulär ekonomi. Det är önskvärt att gränsregionen vid programmets slut har höga krav avseende cirkulär ekonomi. Gränsområdet ska ha en stor inhemsk marknad för branscher som exporterar lösningar för cirkulär ekonomi till hela världen. Det finns skillnader avseende lagar och regleringar mellan Norge och Sverige. Kartläggning och förslag på hur begränsande regleringar kan ändras är viktiga komponenter för att harmonisera förutsättningarna i de två länderna. NordRegio-rapporten bekräftar att det finns stora möjligheter inom cirkulär ekonomi i Interreg Sverige-Norgeprogrammet. Programmet kommer att arbeta med bidrag.
4. Ett mer socialt och inkluderande Europa genom genomförandet av	RSO4.1. Stärka arbetsmarknadens effektivitet och inkluderande samt förbättra	3. EN MER SOCIAL GRÄNSREGION MED GEMENSAM ARBETSMARKNAD,	Trots att den fria rörligheten sedan länge är självklar mellan Sverige och Norge kvarstår vissa hinder för att obehindrat

Utvalt politisk mål eller Interregspecifikt mål	Valt specifikt mål	Prioritering	Motivering till valet
den europeiska pelaren för sociala rättigheter	tillgången till sysselsättning av god kvalitet genom att utveckla social infrastruktur och främja den sociala ekonomin	LIVSLÅNGT LÄRANDE OCH FOKUS PÅ KULTUR- OCH BESÖKSNÄRINGAR	kunna söka arbete över landsgränser. Hindren kan vara juridiska, ekonomiska och administrativa gränshinder. Dyra och omständliga transportvägar, skillnader i utbildningssystem och validering av kompetens. Mellan de nordiska länderna finns det etablerade servicekontor för att bistå nordiska medborgare som önskar söka jobb i ett annat nordiskt land. På nordisk nivå pågår processer för att underlätta samordning av kompetenskrav och certifiering i syfte att skapa gemensamma regler för alla nordiska länder vilket skulle bidra till en öppnare arbetsmarknad. Covid-19 pandemin har inneburit ytterligare utmaningar för den gränsöverskridande arbetsmarknaden och det är osäkert hur länge effekten av nedstängningen kommer vara kännbar. I de delar av programgeografin, där arbetsmarknaden är mer begränsad, är ökad tillgång på arbete avgörande för att individer ska vilja bosätta sig där. Detta gäller speciellt för individer som är på väg att etablera sig på bostads- och arbetsmarknaden. Till år 2030 vill programmet bidra till att arbetsmarknaden på båda sidor om gränsen tydligare kopplats samman. En sådan utveckling kommer att leda till ökad trygghet för invånarna i hela programområdet. Etniska minoriteter och personer som står långt från arbetsmarknaden till exempel utrikesfödda och personer med

Utvalt politisk mål eller Interregspecifikt mål	Valt specifikt mål	Prioritering	Motivering till valet
			funktionsvariationer bör prioriteras då detta också är grupper som får anses ha särskilt påverkats negativt under pandemin. Programmet kommer att arbeta med bidrag.
4. Ett mer socialt och inkluderande Europa genom genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter	RSO4.2. Förbättra lika tillgång till inkluderande tjänster av god kvalitet inom utbildning och livslångt lärande genom att utveckla tillgänglig infrastruktur, även genom att främja resiliens för distansutbildning och nätbaserad utbildning	3. EN MER SOCIAL GRÄNSREGION MED GEMENSAM ARBETSMARKNAD, LIVSLÅNGT LÄRANDE OCH FOKUS PÅ KULTUR- OCH BESÖKSNÄRINGAR	Gränsregionen står inför ett antal utmaningar: Den relativt låga utbildningsnivån, den låga sysselsättningsgraden och bristen på arbetskraft med relevant kompetens, liksom svårigheterna avseende kompetensmatchning, indikerar att det kan finnas utmaningar i fråga om framtida kompetensförsörjning. Den snabbt föränderliga arbetsmarknaden är en tydlig utmaning. Kartläggning behövs för att tydliggöra vilken kompetens det är brist på, vilken utbildning det finns potential/behov av och i vilka demografiska grupper det är möjligt att öka sysselsättningsgraden. Gemensamma regelverk och metoder, till exempel för certifiering, matchning och validering, behövs för att främja den gränsöverskridande arbetsmarknaden. I vissa enskilda regioner är befolkningsunderlaget alltför litet, särskilt de rurala områdena, för att kunna tillhandahålla ett välfungerande och livslångt utbildningssystem för alla. Tillgången till högre utbildning är begränsad till de större städerna och detta är en anledning till att invånarna väljer att lämna delar av geografien inom Sverige-

Utvalt politisk mål eller Interregspecifikt mål	Valt specifikt mål	Prioritering	Motivering till valet
			<p>Norge-programmet. Även om programområdet rymmer många lärosäten, varav flera är universitet, väljer många att studera utanför programområdet, bland annat i Malmö, Bergen, Oslo och Stockholm. Det är också många som flyttar från de direkt gränsnära områdena till städer som Karlstad, Trollhättan, Hamar, Gjøvik, Lillehammer, Steinkjer och Trondheim som alla har ett utbud av högre utbildning. Statistik från Norge visar att endast 30 procent av dessa studenter flyttar tillbaka till sin hembygd om denna räknas som ett ruralt område. Etniska minoriteter och personer som står långt från arbetsmarknaden till exempel utrikesfödda och personer med funktionsvariationer bör prioriteras då detta också är grupper som får anses ha särskilt påverkats negativt under pandemin. Programmet kommer att arbeta med bidrag.</p>
<p>4. Ett mer socialt och inkluderande Europa genom genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter</p>	<p>RSO4.6. Främja kulturens och den hållbara turismens roll i ekonomisk utveckling, social delaktighet och social innovation</p>	<p>3. EN MER SOCIAL GRÄNSREGION MED GEMENSAM ARBETSMARKNAD, LIVSLÅNGT LÄRANDE OCH FOKUS PÅ KULTUR- OCH BESÖKSNÄRINGAR</p>	<p>Programområdet besitter stora natur-och kulturresurser som har stort värde för kultur-och besöksnäringen. En viktig utmaning är på att på bästa sätt nyttja dessa resurser i syfte att stärka näringslivsstrukturen på landsbygden. En direkt konsekvens av pandemin är den stora nedgången av internationell turism. Restriktionerna har i perioder även inneburit hinder för nationella och regionala besök. Resandet till populära nationella destinationer har i perioder</p>

Utvalt politisk mål eller Interregspecifikt mål	Valt specifikt mål	Prioritering	Motivering till valet
			<p>begränsats till resande inom hemkommunen för till exempel inköp. Besökare har därmed inte kunnat ta del av näringslivets utbud. Begränsningar i möjlighet till övernattning, servering och annan ordnad besöksnäring har drabbat näringslivet hårt. Flera områden i programmets geografi har turism som en väsentlig del av näringslivsstukrutren och har såldes ett stort behov av återhämtning efter pandemin. Kulturnäringen har också drabbats hårt då möjligheten att anordna publika evenemang varit nästintill obefintlig. Tillgången till museum, nöjesparker, skidanläggningar och liknande har begränsats av restriktioner. Många har därför sökt sig ut till naturen. Pandemin har utifrån detta resulterat i nya resetrender inom naturturismen, vilket ökat belastningen på vissa besöksmål. Även om pandemin avtar ser denna trend ut att hålla i sig och den ökade belastningen på dessa naturresurser belyser behovet av fokus på hållbarhet. "Orörd" natur är nu i ännu högre utsträckning än tidigare utgångspunkten för turismen, det är viktigt att denna tas om hand på ett hållbart sätt. Trenden med en ökad publik tillströmning till programgeografins naturområden förutsätter innovativa arbetssätt som kopplar samman näringslivet och turismen. Hotell, restauranger, pubar och köpcentrum är inte nödvändigtvis belägna där framtida turister vill spendera sina pengar. Detta</p>

Utvalt politisk mål eller Interregspecifikt mål	Valt specifikt mål	Prioritering	Motivering till valet
			<p>innebär att kultur-och besöksnäringen måste utveckla sina samarbetsformer för att det lokala näringslivet och lokalsamhällena ska kunna utvecklas ytterligare. Etniska minoriteter och personer som står långt från arbetsmarknaden till exempel utrikesfödda och personer med funktionsvariationer bör prioriteras då detta också är grupper som får anses ha särskilt påverkats negativt under pandemin. Programmet kommer att arbeta med bidrag.</p>
<p>6. Interreg: En bättre samarbetsstyrning</p>	<p>ISO6.6. Andra åtgärder till stöd för bättre samarbetsstyrning (alla delar)</p>	<p>4. EN STARKARE GRÄNSREGION MED ÖKAD SAMARBETSKAPACITET</p>	<p>Interreg Sverige-Norge har en varierande geografi där utmaningarna skiljer sig åt. Geografin präglas även av ett starkt ömsesidigt beroende och samarbete på var sida gränsen, mellan aktörer med olika uppdrag, institutionell uppbyggnad och kapacitet. Gränssamhällena och det gränsoverskridande samarbetet har skadats till följd av covid-19 pandemin. Stängda gränser har försvårat och i vissa fall omöjliggjort de tidigare så självklara sociala och affärsmässiga banden. Tilliten och samarbetet inom gränsregionen måste åter byggas upp och utvecklas. ISO1 fokuserar på frågor om styrning för ett effektivare samarbete inom gränsregionen. Interreg Sverige-Norgeprogrammet vill bidra till att stärka aktörerna på lokal och regional nivå avseende deras institutionella kapacitet och samarbetsförmåga. Det behövs förutsättningar att utveckla</p>

Utvalt politisk mål eller Interregspecifikt mål	Valt specifikt mål	Prioritering	Motivering till valet
			<p>gemensamma strategier och bättre utnyttja gränsregionens samlade kompetens och tillgångar. Att arbeta med förbättrat flernivåstyre och ökad institutionell kapacitet inom programmet kommer att bidra till ett bättre samarbete baserat på tillit mellan aktörer i gränsregionen samt säkerställa programinsatsernas långsiktiga effekter. Det är också viktigt att identifiera juridiska och administrativa hinder samt utveckla processer och samarbetsformer för att minimera gränshinder och nyttja gränsregionens samlade kompetens. Med ISO1:6 avser programmet att: - Formalisera och effektivisera samarbeten på både myndighets- och lokal nivå - Stärka den institutionella kapaciteten - Eliminera hinder för samarbete - Skapa förutsättningar för gemensamma strategier - People to people-samarbeten ISO1 gör det möjligt att arbeta utifrån både ”uppifrån och ner” och ”nerifrån och upp” perspektiv. Detta ligger i linje med EU:s Territoriella agenda 2030 där följande teman är särskilt relevanta: - Funktionella regioner, bidrar till att plana ut obalans och olikheter. - Integration över gränsen med möjligheter till att bo och arbeta i en gränsregion. Inom ramen för EU:s Territoriella agenda 2030 innebär detta att bidra till fler attraktiva gränskommuner: “small places matter“. Programmet kommer att arbeta med bidrag.</p>

2. Prioriteringar

Referens: artikel 17.3 d och e

2.1. Prioritering: 1 - EN SMARTARE GRÄNSREGION MED FÖRBÄTTRAD INNOVATIONSKAPACITET OCH KONKURRENSKRAFTIGA SMÅ OCH MEDELSTORA FÖRETAG

Referens: artikel 17.3 d

2.1.1. Specifikt mål: RSO1.1. Utveckla och förbättra forsknings- och innovationskapaciteten och användningen av avancerad teknik

Referens: artikel 17.3 e

Det är önskvärt att projekt och insatser kopplar till regionernas och fylkenas identifierade styrkeområden och strategier för smart specialisering och på så sätt bidrar till att förstärka näringsliv och FoUI inom dessa områden. Syftet är att tillsammans bli starkare inom områden med potential för en hållbar ekonomisk utveckling.

2.1.1.1 Typer av åtgärder och deras förväntade bidrag till dessa specifika mål och, i tillämpliga fall till makroregionala strategier och havsområdesstrategier

Referens: artikel 17.3 e i, artikel 17.9 c ii

Insatser inom detta specifika mål kan finansiera initiativ som stärker det gränsöverskridande regionala innovationssystemet. Framtida projekt ska bidra till att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation. I detta sammanhang handlar det främst om tillämpad forskning riktad mot praktiska användningsområden. För att främja programmets mål definieras innovationsbegreppet brett, i linje med OECD:s definition i Oslomanualen (2018). Definitionen anger att innovation är en ny eller förbättrad produkt, process eller kombination som avsevärt skiljer sig från tidigare produkter eller processer och som har gjorts tillgänglig för potentiella användare eller tagits i bruk.

Projektet måste synliggöra det gränsregionala mervärdet vilket innebär att projekten ska kunna påvisa hur de bidrar till att lösa gemensamma utmaningar och/eller hur de nyttjar de gemensamma möjligheterna och resurserna. Vidare ska projekten, där det är relevant, leda till att företag och näringslivsorganisationer efterfrågar projektets resultat, att resultaten ska kommuniceras och synliggöra hur näringslivet deltar i projektimplementeringen.

Det är önskvärt att projekt och insatser kopplar till regionernas och fylkenas identifierade styrkeområden och strategier för smart specialisering och på så sätt bidrar till att förstärka näringsliv och FoUI inom dessa områden. Syftet är att tillsammans bli starkare inom områden med potential för en hållbar ekonomisk utveckling.

Programmet kommer att arbeta med bidrag i detta specifika mål.

Exempel på projekt som kan få stöd:

- Projekt som bidrar till att utveckla innovationssystem av och stärka samverkan mellan innovationsaktörer över gränsen, exempelvis akademi, offentlig sektor, näringsliv, forskningsinstitut och organisationer med utgångspunkt i programområdets styrkeområden samt metoder (EDP, entrepreneurial discovery process/entreprenöriella upptäckande processen) och strategier för smart specialisering
- Projekt som bidrar till att öka takten på den gröna och blå omställningen genom innovativa lösningar inom bland annat hållbara transporter, bio- och cirkulär ekonomi.
- Projekt som bidrar till ett ökat samarbete och kunskapsöverföring mellan forskningsmiljöer, företag, offentlig sektor och den sociala ekonomin.
- Projekt som utvecklar praktiska modeller för att föra ut nya idéer på marknaden

- Projekt som stöttar utvecklingen och tillväxten i branscher som har utmaningar kopplade till innovation exempelvis avancerad teknik. Projekt som ökar företagens förmåga att ta emot, utveckla och kommersialiserar ny teknik och kunskap.
- Projekt som möjliggör tillämpad forskning till nytta för företagen.
- Projekt som har ett särskilt fokus på att förbättra forsknings- och innovationskapaciteten för företag som har etablerat sig som ett resultat av Covid-19 pandemin.
- Projekt som har fokus på innovativa lösningar som kan begränsa de negativa effekterna av Covid-19 pandemin.
- Projekt som bidrar till att utveckla innovativa lösningar som kan förebygga och reducera skadeverkningar som orsakas av miljökatastrofer.
- Projekt som bidrar till att utveckla innovativa lösningar för hälsa, sjukvård och utbildning.
- Projekt som kopplar samman aktörer inom forskning och innovation med industriaktörer för att stimulera samarbeten i nya värdekedjor inom kultur- och kreativa näringar.
- Projekt som bidrar till innovativa lösningar inom förnybar energi.
- Projekt som utvecklar teknik och metoder för nya fossilfria energisystem och energieffektivisering.
- Projekt som använder digitalisering som ett verktyg för den gröna och blå omställningen i programgeografin.
- Projekt som utvecklar/använder innovativa lösningar som bidrar till starka och attraktiva boendemiljöer och tätorter i gränsområdet.

Hållbarhet

I enlighet med uppdraget för programskrivningen ska programmets insatser bidra till en miljömässigt socialt och ekonomiskt hållbar utveckling med utgångspunkt i Agenda 2030. De tre dimensionerna är ömsesidigt beroende av varandra. De sociala hållbarhetsaspekterna; jämställdhet, integration och icke diskriminering integreras i förberedelserna och genomförandet samt i uppföljningen av programmet.

I förhållande till Territoriell agenda 2030 och Gröna given kopplar detta specifika mål i huvudsak till att investera i spetsforskning och innovation genom regionernas och fylkenas styrkeområden och smarta specialiseringsstrategier.

Interreg Sverige-Norge stödjer projekt som respekterar klimat- och miljömål och som inte skadar den biologiska mångfalden i den mening som avses i artikel 17 i

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852 av den 18 juni 2020. Programmets särskilda mål har därför bedömts vara förenliga med Do No Significant Harm-principen (DNSH), eftersom de inte förväntas ha någon betydande negativ påverkan på de områden som principen avser, vilket framkommer i programmets miljökonsekvensbeskrivning och dess tilläggsrapport om DNSH.

Effekter på kort och lång sikt

Det finns ett stort behov av att främja forskning och innovationsförmågan i programgeografin. Detta kan göras genom att stötta gränsöverskridande projekt var syfte är att utveckla det gränsöverskridande innovationssystemet, förbättra forsknings- och innovationskapaciteten samt användandet av avancerad teknik.

På kort sikt kan detta bidra till att stärka programgeografins konkurrenskraft genom ökade investeringar i forskning, teknisk utveckling och innovation. På lång sikt ska programmet bidra till ett smartare Europa genom innovativ och smart ekonomisk omvandling. Insatserna ska bidra till att förverkliga EU:s strategi för Östersjöregionen inom målet innovation.

2.1.1.1b. Fastställandet av en enda stödmottagare eller en begränsad förteckning över stödmottagare och förfarandet för beviljande av stöd

Referens: artikel 17.9 c i

--

2.1.1.2. Indikatorer

Referens: artikel 17.3 e ii, artikel 17.9 c iii

Tabell 2 – Outputindikatorer

Prioritering	Specifikt mål	ID	Indikator	Mätenhet	Delmål (2024)	Mål (2029)
1	RSO1.1	RCO02	Företag som får bidrag	företag	12	120
1	RSO1.1	RCO04	Företag som får icke-finansiellt stöd	företag	48	480
1	RSO1.1	RCO10	Företag som samarbetar med forskningsorganisationer	företag	30	300
1	RSO1.1	RCO83	Gemensamt utarbetade strategier och handlingsplaner	strategi/handlingsplan	2	25
1	RSO1.1	RCO90	Projekt för gränsöverskridande innovationsnätverk	projekt	3	33
1	RSO1.1	RCO01	Företag som får stöd (varav mikroföretag, små företag, medelstora företag, stora företag)	företag	60	600

Tabell 3 – Resultatindikatorer

Prioritering	Specifikt mål	ID	Indikator	Mätenhet	Referensscenario	Referensår	Mål (2029)	Datakälla	Kommentarer
1	RSO1.1	RCR03	Små och medelstora företag (SMF) som inför produkt- eller processinnovationer	företag	0,00	2021	25,00	NYPS	Se metoddokument
1	RSO1.1	RCR04	Små och medelstora företag som inför marknadsförings- eller organisationsinnovationer	företag	0,00	2021	25,00	NYPS	Se metoddokument
1	RSO1.1	RCR79	Gemensamma strategier och handlingsplaner som anammats av organisationer	gemensam strategi/handlingsplan	0,00	2021	20,00	NYPS	Kopplas till outputindikator RCO 83

2.1.1.3. Huvudsakliga målgrupper

Referens: artikel 17.3 e iii och 17.9 c iv

Målgrupper

Exempel på viktiga målgrupper är små- och medelstora företag, offentlig sektor, FoU-institutioner och den sociala ekonomin/civilsamhället. De små och medelstora företagen är en viktig målgrupp för aktiviteter och projektets resultat, vilka i det här sammanhanget även omfattar mikroföretag.

Stödmottagare

Projektaktörer kan till exempel vara universitet, högskolor, forskningsinstitut, näringslivsorganisationer, formella företagsnätverk/klusterorganisationer, innovationsfrämjande aktörer, offentliga organisationer på lokal, regional och nationell nivå, stiftelser och ekonomiska/ideella föreningar och grupperingar av företag.

I de projekt där små och medelstora företag är en relevant målgrupp förväntas projekten involvera företagen redan i projektutvecklingsfasen och även stimulera till gränsöverskridande deltagande från målgruppen i projektgenomförandet. Det är eftersträvanvärt att näringslivet är med som partner för att säkra att projektens aktiviteter och resultat speglar de små och medelstora företagens behov.

2.1.1.4. Uppgift om de specifika målterritorierna, inbegripet planerad användning av integrerade territoriella investeringar, lokalt ledd utveckling eller andra territoriella verktyg

Referens: artikel 17.3 e iv

Territoriella instrument är inte aktuellt i programmet.

2.1.1.5. Planerad användning av finansieringsinstrument

Referens: artikel 17.3 e v

Det är ej aktuellt att använda finansieringsinstrument. Bidrag bedöms vara den lämpligaste stödformen givet de planerade aktiviteterna, den huvudsakliga målgruppen och förväntade effekter av samverkan. Programmet arbetar med bidrag för att stötta och driva innovationsprocesserna framåt. I små och medelstora företag saknas incitament och ekonomiskt utrymme att investera egna medel i tidiga skeden och det kan vara svårmotiverat med andra stödformer som innebär att företag riskerar mer än sin egen tid för att delta. Små budgetnivåer per företag gör det svårmotiverat med mer komplexa finansieringsformer.

2.1.1.6. Preliminär uppdelning av medlen från EU-program efter typ av intervention

Referens: artikel 17.3 e vi, artikel 17.9 c v

Tabell 4 – Dimension 1 – interventionsområde

Prioritering	Specifikt mål	Fond	Kod	Belopp (euro)
1	RSO1.1	Eruf	029. Forsknings- och innovationsprocesser, tekniköverföring och samarbete mellan företag, forskningscentrum och universitet med inriktning på en koldioxidsnål ekonomi, klimatresiliens och klimatanpassning	5 970 800,00
1	RSO1.1	Eruf	030. Forsknings- och innovationsprocesser, tekniköverföring och samarbete mellan företag med inriktning på en cirkulär ekonomi	5 970 800,00

Table 5 – Dimension 2 – finansieringsform

Prioritering	Specifikt mål	Fond	Kod	Belopp (euro)
1	RSO1.1	Eruf	01. Bevilja	11 941 600,00

Tabell 6 – Dimension 3 – territoriell genomförandemetod och territoriellt fokus

Prioritering	Specifikt mål	Fond	Kod	Belopp (euro)
1	RSO1.1	Eruf	33. Andra strategier – Ingen territoriell målinriktning	11 941 600,00

2.1.1. Specifikt mål: RSO1.3. Förbättra de små och medelstora företagens hållbara tillväxt och konkurrenskraft och skapandet av arbetstillfällen i dessa företag, inbegripet genom produktiva investeringar

Referens: artikel 17.3 e

Programmet vill underlätta kommersialiseringen av innovativa lösningar och öka internationaliseringen av det regionala näringslivet. Förutom hållbart utvecklingsarbete inom gränsområdets styrkeområden behövs ökat samarbete mellan akademi, näringsliv, civilsamhälle och offentlig sektor.

2.1.1.1 Typer av åtgärder och deras förväntade bidrag till dessa specifika mål och, i tillämpliga fall till makroregionala strategier och havsområdesstrategier

Referens: artikel 17.3 e i, artikel 17.9 c ii

Konkurrenskraften och innovationsförmågan hos de små och medelstora företagen är avgörande för gränsregionens utveckling. Där det råder brist på efterfrågad kompetens vill programmet bidra till ökad tillgång till relevant kompetens, kunskap och teknologi. Programmet vill underlätta kommersialiseringen av innovativa lösningar och öka internationaliseringen av det regionala näringslivet. Förutom hållbart utvecklingsarbete inom gränsområdets styrkeområden behövs ökat samarbete mellan akademi, näringsliv, civilsamhälle och offentlig sektor.

I programområdet är över 90% av företagen små och medelstora. De flesta har knappa resurser för internationalisering och de lokala marknaderna är små, har begränsade transportmöjligheter, en ensidig näringsstruktur med få nettoetableringar och lågt förädlingsvärde. Företagens investeringar är begränsade på grund av att bankerna har flyttat till storstäderna. I gränsregionen är företagen särskilt utsatta då banker, efter gränsstängningen till följd av coronapandemin, tenderar att bli mer restriktiva gentemot företag som är beroende av en öppen gräns och fri rörlighet av varor, tjänster och individer

([www. pub.nordregio.org/r-2021-6-crossborder-covid/#60959](http://www.pub.nordregio.org/r-2021-6-crossborder-covid/#60959)).

Interreg Sverige-Norge programmet arbetar för att återskapa förtroendet för den gränsöverskridande marknaden. Det gränsöverskridande mervärde som eftersträvas är att generera större efterfrågan och en mer motståndskraftig gemensam hållbar ekonomi.

Exempel på projekt som programmet kan stötta:

- Projekt som syftar till gränsöverskridande strukturerade samarbeten genom exempelvis kluster, nätverk eller innovativa pilotsatsningar där det gränsregionala mervärdet ligger i att nyttja varandras kompetenser och nätverk.
- Projekt som kan bistå med att öka gränsöverskridande kunskapsutbyten kring gemensamma fokusområden kopplat till smart specialisering och styrkeområden, exempelvis inom digitalisering, bioekonomi, besöksnäring, cirkulär ekonomi och entreprenörskap.
- Projekt som arbetar gränsöverskridande med jämställdhet, inkludering och mångfald i syfte att nå fler befintliga och potentiella idébärare, entreprenörer, innovatörer och företagare med olika ålder, kön, bakgrund, förmågor och geografi. Detta främjar bland annat ökat entreprenörskap, tillväxt, god folkhälsa och jämställdhet som skapar gränsöverskridande mervärden i form av ökad sysselsättning och ökade möjligheter till kompetensförsörjning.

- Projekt som ger fler företag möjlighet att göra kunskapsförflyttning för en hållbar grön och blå omställning i gränsregionen, vilket bidrar till mervärden i form av gemensamma och gränsöverskridande arbetssätt med fokus mot målen i gröna given och Agenda 2030.
- Projekt som ger fler företag möjlighet att utveckla digitala och cirkulära produktionsprocesser. Här är det gränsöverskridande mervärdet bland annat att det kan leda till utformning av gemensamma kunskaper som leder till mer miljö- och klimatvänliga produktionsprocesser.
- Projekt som etablerar digitala mötesplatser för gränsöverskridande samarbete mellan små och medelstora företag. Det gränsregionala mervärdet är samverkansytor som bidrar till klimat- och miljömålen och nya arenor för samverkansprocesser.
- Projekt som bidrar till förbättrade möjligheter för entreprenörer och start ups genom att rusta dem för en internationell marknad.
- Projekt som bidrar till att stärka invånarnas entreprenöriella kunskaper och förmågor, vilket skapar förutsättningar för att fler företag startas på båda sidor gränsen.
- Projekt som tillhandahåller verktyg och kompetens för att skapa gränsöverskridande system av företag som tillsammans bidrar till hållbara innovationer på marknaden, exempelvis inom kultur- och besöksnäringen.
- Projekt som bidrar till att företag kan växa (speciellt internationellt) genom gränsöverskridande samarbete, kompetensutveckling och metodutveckling.
- Projekt som bidrar till att öka företagets delaktighet i lokala och globala värdekedjor, exempelvis för jordbruk och livsmedel/matproduktion.
- Projekt som syftar till att öka tillgången till riskkapital och kapital för investeringar för entreprenörer och små och medelstora företag inom programgeografin.

Hållbarhet

I enlighet med uppdraget för programskrivningen ska programmets insatser bidra till en socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar utveckling med utgångspunkt i Agenda 2030. De tre dimensionerna är lika betydelsefulla och ömsesidigt beroende av varandra. De sociala hållbarhetsaspekterna, jämställdhet, integration och icke diskriminering integreras i förberedelserna och genomförandet samt i uppföljningen av programmet.

I förhållande till Territoriell agenda 2030 och Gröna given kopplar detta specifika mål i huvudsak till målet att investera i hållbar spetsforskning och innovation, genom regionernas och fylkenas styrkeområden och smarta specialiseringar. Här har företagen stor potential att skapa konkurrenskraft och mervärden för den blå och gröna omställningen genom ett gränsöverskridande programsamarbete mellan olika aktörer.

Interreg Sverige-Norge stödjer projekt som respekterar klimat- och miljömål och som inte skadar den biologiska mångfalden i den mening som avses i artikel 17 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852 av den 18 juni 2020. Programmets särskilda mål har därför bedömts vara förenliga med Do No Significant Harm-principen (DNSH), eftersom de inte förväntas ha någon betydande negativ påverkan på de områden som principen avser, vilket framkommer i tilläggsrapporten till programmets miljökonsekvensbeskrivning.

Effekter på kort och lång sikt

På lång sikt ska programmet bidra till ett smartare Europa genom innovativ och smart ekonomisk omvandling. Det företags- och innovationsstödjande systemet fångar upp nya idéer, vilka bidrar till att nya företag skapas, accelererar näringslivets hållbara omställning och skapar tillväxt.

På medellång sikt ska programmet stärka konkurrenskraften hos små och medelstora företag genom bland annat ökad exportmognad och medverkan i värdekedjor och utvecklade leverantörssystem som agerar såväl lokalt som globalt. Programmet ska bidra till att öka entreprenörskapet genom att mångfalden i näringslivet ökar och resulterar i att fler människor, från tidigare underrepresenterade grupper, nu startar, driver och arbetar i befintliga företag. Tillgången på riskkapital och kapital för investeringar för etablering, forskning, innovation och utveckling ökar.

På kort sikt tar projektaktörerna aktiva steg för att utveckla nya hållbara affärsmodeller, varor och tjänster. Det främjande företags- och innovationsstödsystemet har stärkt kapaciteten och möter företagets behov av avancerat stöd för mer innovationsdrivande processer inom bl.a. grön och blå omställning, digitalisering samt avancerad teknik. Insatserna bidrar till att förverkliga EU:s strategi för Östersjöregionen inom målen innovation, turism och bioekonomi.

Programmet planerar att arbeta med bidrag i detta specifika mål.

2.1.1.1b. Fastställandet av en enda stödmottagare eller en begränsad förteckning över stödmottagare och förfarandet för beviljande av stöd

Referens: artikel 17.9 c i

--

2.1.1.2. Indikatorer

Referens: artikel 17.3 e ii, artikel 17.9 c iii

Tabell 2 – Outputindikatorer

Prioritering	Specifikt mål	ID	Indikator	Mätenhet	Delmål (2024)	Mål (2029)
1	RSO1.3	RCO04	Företag som får icke-finansiellt stöd	företag	15	150
1	RSO1.3	RCO83	Gemensamt utarbetade strategier och handlingsplaner	strategi/handlingsplan	4	20
1	RSO1.3	RCO01	Företag som får stöd (varav mikroföretag, små företag, medelstora företag, stora företag)	företag	50	500
1	RSO1.3	RCO02	Företag som får bidrag	företag	35	350
1	RSO1.3	RCO90	Projekt för gränsöverskridande innovationsnätverk	projekt	3	30

Tabell 3 – Resultatindikatorer

Prioritering	Specifikt mål	ID	Indikator	Mätenhet	Referensscenario	Referensår	Mål (2029)	Datakälla	Kommentarer
1	RSO1.3	RCR79	Gemensamma strategier och handlingsplaner som anammats av organisationer	gemensam strategi/handlingsplan	0,00	2021	16,00	NYPS	
1	RSO1.3	RCR104	Lösningar som anammats eller utökats av organisationer	lösningar	0,00	2021	15,00	NYPS	

2.1.1.3. Huvudsakliga målgrupper

Referens: artikel 17.3 e iii och 17.9 c iv

Målgrupper

Utifrån programområdets näringslivsstruktur är små- och medelstora företag huvudsakliga målgrupper för projekt. Små och medelstora företag omfattar i det här sammanhanget även mikroföretag. Andra viktiga målgrupper för specifikt mål 1.3 är nystartade företag och entreprenörer.

Stödmottagare

Huvudsakliga projektägare för framtida projekt är aktörer inom det företags - och innovationsfrämjande systemet som bidrar med insatser för omställning och breddning av programgeografins näringsliv, samt bidrar till en snabb och hållbar återhämtning för företagen efter pandemin. Exempel på projektägare är kluster-, bransch-, och nätverksorganisationer, offentlig sektor, civilsamhälle, FoUI-institutioner, utbildningsaktörer samt grupperingar av företag.

Det är viktigt att näringslivet är med som partner. Den huvudsakliga målgruppen för insatser är små och medelstora företag. Projekten förväntas därför involvera företagen i projekutvecklingsfasen och stimulera till gränsöverskridande deltagande från denna målgrupp även i projektgenomförandet. Projektens aktiviteter och resultat måste spegla de små- och medelstora företagens behov och det gränsöverskridande mervärdet måste vara synligt och väl förankrat.

2.1.1.4. Uppgift om de specifika målterritorierna, inbegripet planerad användning av integrerade territoriella investeringar, lokalt ledd utveckling eller andra territoriella verktyg

Referens: artikel 17.3 e iv

Territoriella instrument är inte aktuellt i programmet.

2.1.1.5. Planerad användning av finansieringsinstrument

Referens: artikel 17.3 e v

Det är ej aktuellt att använda finansieringsinstrument. Programmet planerar att arbeta med bidrag i detta specifika mål. I små och medelstora företag saknas incitament och ekonomiskt utrymme att investera egna medel i tidiga skeden och det kan vara svårmotiverat med andra stödformer som innebär att företag riskerar mer än sin egen tid för att delta. Medfinansieringen kommer i huvudsak från offentlig sektor vilket innebär att företagen bidrar med sin egen tid. Små budgetnivåer per företag gör det svårmotiverat med mer komplexa finansieringsformer.

2.1.1.6. Preliminär uppdelning av medlen från EU-program efter typ av intervention

Referens: artikel 17.3 e vi, artikel 17.9 c v

Tabell 4 – Dimension 1 – interventionsområde

Prioritering	Specifikt mål	Fond	Kod	Belopp (euro)
1	RSO1.3	Eruf	021. Affärsutveckling och internationalisering för små och medelstora företag, inbegripet produktiva investeringar	1 465 560,00
1	RSO1.3	Eruf	026. Stöd till innovationskluster, även mellan företag, forskningsorganisationer och myndigheter, och företagsnätverk som i första hand gynnar små och medelstora företag	1 465 560,00
1	RSO1.3	Eruf	075. Stöd till miljövänliga produktionsprocesser och resurseffektivitet i små och medelstora företag	6 839 280,00

Table 5 – Dimension 2 – finansieringsform

Prioritering	Specifikt mål	Fond	Kod	Belopp (euro)
1	RSO1.3	Eruf	01. Bevilja	9 770 400,00

Tabell 6 – Dimension 3 – territoriell genomförandemetod och territoriellt fokus

Prioritering	Specifikt mål	Fond	Kod	Belopp (euro)
1	RSO1.3	Eruf	33. Andra strategier – Ingen territoriell målinriktning	9 770 400,00

2.1. Prioritering: 2 - EN GRÖNARE GRÄNSREGION MED MOTSTÅNDSKRAFT ATT MÖTA KLIMATFÖRÄNDRINGAR OCH FOKUSERAD PÅ CIRKULÄR EKONOMI

Referens: artikel 17.3 d

2.1.1. Specifikt mål: RSO2.4. Främja klimatanpassning, förebyggande av katastrofrisker och motståndskraft, med beaktande av ekosystembaserade tillvägagångssätt

Referens: artikel 17.3 e

För att möta klimatförändringarna behöver offentliga aktörer, näringslivet, turistföretag, intresseföreningar, forskningsinstitutioner och offentlig förvaltning analysera hur deras verksamheter påverkas av ett förändrat klimat.

2.1.1.1 Typer av åtgärder och deras förväntade bidrag till dessa specifika mål och, i tillämpliga fall till makroregionala strategier och havsområdesstrategier

Referens: artikel 17.3 e i, artikel 17.9 c ii

För att möta klimatförändringarna behöver offentliga aktörer, näringslivet, turistföretag, intresseföreningar, forskningsinstitutioner och offentlig förvaltning analysera hur deras verksamheter påverkas av ett förändrat klimat. Nästa steg blir att ta fram gränsöverskridande risk- och handlingsplaner för hur deras verksamheter ska kunna bli mer robusta och identifiera vilka nya möjligheter som kan skapas av dessa förändrade förutsättningar.

- Nätverkande, utbyte av arbetsmetoder, framtagande av underlag och hur man arbetar över sektors- och myndighetsgränser kring klimatanpassning.
- För att skapa konkurrenskraft hos näringslivet i ett förändrat klimat kommer det bli nödvändigt att titta på hur klimatförändringarna påverkar företagen och deras leverantörskedjor, och inkludera detta i företagets riskanalyser.
- Skog- och jordbruk är en viktig del av programområdets näringsliv. Gränsregionen behöver främja en skogs- och jordskötsel som minskar gränsöverskridande risker för skogsbrand, ras och skredhändelser. Här finns erfarenheter från innevarande period som kan byggas vidare på när det gäller gränsregionalt samarbete och metodutveckling.
- Skogsnäringsens försäkringsmöjligheter kan förändras i ett förändrat klimat. Allt fler klimatrisker definieras inte längre som oförutsägbara händelser. För att minska den ekonomiska förlusten vid händelse av till exempel brand och översvämningar kommer det bli avgörande att analysera vilka typer av åtgärder som behövs för att skapa motståndskraft i gränsregionen.
- Kontinuitet och långsiktighet är viktigt för att skapa en motståndskraft inför ett förändrat klimat. Nätverk mellan svenska och norska organisationer som har som syfte att lyfta frågorna på en hög nivå och utbyta erfarenhet skulle bidra till bättre motståndskraft och inte minst konkurrenskraft.
- Gränsregionen kan lära av hur man i våra respektive länder använder sig av klimatinformation från våra meteorologiska institut, hur detta tillgängliggörs och hur det sedan används på lokal nivå.
- Arbeta fram gemensamma underlag som rör ras, skred, erosion, snölast, snösmältning, påverkan på vattendrag och andra faktorer i samband med exploatering i gränsregionerna.

- Det finns behov av att tänka i termer av grön infrastruktur för att skydda natur och biologisk mångfald, då dessa inte respekterar lands- och kommungränser, och där samverkan är avgörande för att nå framgång.
- Projekt som berör en klimatanpassad strategisk räddningstjänst, för att hantera ras- och skredolyckor och andra typer av olyckor. Här finns potential att involvera kompetens- och forskningsmiljöer. Genom att få med det långa tidsperspektivet och klimatförändringarnas påverkan kan aktörer i gränsregionen lära av varandra. Speciellt är användning av ny teknik som VR/AI/AR/simuleringsteknik viktig.
- Svenska och norska organisationer kan samarbeta för att uppnå bättre förberedelse gentemot konsekvenserna av klimatförändringar. Som resultat av detta blir samhället mindre sårbart mot klimatförändringar och höjer konkurrenskraften för lokala företag på längre sikt.
- Naturbaserade lösningar kommer att främjas när så är möjligt exempelvis avseende bland annat översvämningsslätter, återställande av ekosystem och naturliga vattenhållningsåtgärder.

Hållbarhet

I enlighet med uppdraget för programskrivningen ska programmets insatser bidra till en socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar utveckling med utgångspunkt i Agenda 2030. De tre dimensionerna är ömsesidigt beroende av varandra. De sociala hållbarhetsaspekterna, jämställdhet, integration och icke diskriminering integreras i förberedelserna och genomförandet samt i uppföljningen av programmet.

Interreg Sverige-Norge stödjer projekt som respekterar klimat- och miljömål och som inte skadar den biologiska mångfalden i den mening som avses i artikel 17 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852 av den 18 juni 2020. Programmets särskilda mål har därför bedömts vara förenliga med Do No Significant Harm-principen (DNSH), eftersom de inte förväntas ha någon betydande negativ påverkan på de områden som principen avser, vilket framkommer i tilläggsrapporten till programmets miljökonsekvensbeskrivning.

Effekter på kort och lång sikt

Svenska och norska organisationer kan samarbeta för att vara bättre förberedda för konsekvenserna av klimatförändringar. Som resultat av detta blir samhället mindre sårbart mot klimatförändringar och höjer konkurrenskraften för lokala företag på längre sikt. Insatserna bidrar till att förverkliga EU:s strategi för Östersjöregionen inom delmålet klimatanpassning, riskförebyggande och hantering.

Programmet planerar att arbeta med bidrag i detta specifika mål.

2.1.1.1b. Fastställandet av en enda stödmottagare eller en begränsad förteckning över stödmottagare och förfarandet för beviljande av stöd

Referens: artikel 17.9 c i

--

2.1.1.2. Indikatorer

Referens: artikel 17.3 e ii, artikel 17.9 c iii

Tabell 2 – Outputindikatorer

Prioritering	Specifikt mål	ID	Indikator	Mätenhet	Delmål (2024)	Mål (2029)
2	RSO2.4	RCO04	Företag som får icke-finansiellt stöd	företag	3	30
2	RSO2.4	RCO01	Företag som får stöd (varav mikroföretag, små företag, medelstora företag, stora företag)	företag	3	30
2	RSO2.4	RCO83	Gemensamt utarbetade strategier och handlingsplaner	strategi/handlingsplan	1	3

Tabell 3 – Resultatindikatorer

Prioritering	Specifikt mål	ID	Indikator	Mätenhet	Referensscenario	Referensår	Mål (2029)	Datakälla	Kommentarer
2	RSO2.4	RCR79	Gemensamma strategier och handlingsplaner som anammats av organisationer	gemensam strategi/handlingsplan	0,00	2021	3,00	NYPS	Resultatindikatorn är kopplad till utfallsindikator RCO83
2	RSO2.4	RCR104	Lösningar som anammats eller utökats av organisationer	lösningar	0,00	2021	3,00	NYPS	

2.1.1.3. Huvudsakliga målgrupper

Referens: artikel 17.3 e iii och 17.9 c iv

Målgrupper

Mottagare av vinsterna av projekten är befolkningen i stort, vilka lever i områden som kommer att drabbas av allt större klimatrelaterade händelser framöver, samt företag som överväger etablering eller vill klimatsäkra sina verksamheter.

Stödmottagare

Deltagande organisationer i projekt är främst regioner och fylken, länsstyrelser, kommuner och högre utbildningsorganisationer, civilsamhället samt små- och mellanstora företag. Det finns mycket förarbete gjort men idag saknas samarbetsförmåga för att vidareutveckla beredskapen och gemensamt höja kunskapen. Det bedöms vara mycket hög genomförbarhet med avseende på den typ av projekt som är beskrivna ovan.

2.1.1.4. Uppgift om de specifika målterritorierna, inbegripet planerad användning av integrerade territoriella investeringar, lokalt ledd utveckling eller andra territoriella verktyg

Referens: artikel 17.3 e iv

Territoriella instrument är inte aktuellt i programmet.

2.1.1.5. Planerad användning av finansieringsinstrument

Referens: artikel 17.3 e v

Det är ej aktuellt att använda finansieringsinstrument. Programmet planerar att arbeta med bidrag i detta specifika mål. Det stora fokuset på hållbar omställning som programmet efterfrågar medför också att företagens ekonomiska egenintressen är sekundära. Bidrag kan därför behövas för att motivera företagen till att delta i omställningsprocesserna i de fall där det inte finns ett tillräckligt starkt ekonomiskt incitament för företaget att själv investera.

2.1.1.6. Preliminär uppdelning av medlen från EU-program efter typ av intervention

Referens: artikel 17.3 e vi, artikel 17.9 c v

Tabell 4 – Dimension 1 – interventionsområde

Prioritering	Specifikt mål	Fond	Kod	Belopp (euro)
2	RSO2.4	Eruf	058. Åtgärder för anpassning till klimatförändringarna och förebyggande och hantering av klimatrelaterade risker: översvämningar och jordskred (inbegripet åtgärder för ökad medvetenhet, civilskydd, system för katastrofhantering, infrastrukturer och ekosystemansatser)	565 692,00
2	RSO2.4	Eruf	059. Åtgärder för anpassning till klimatförändringarna och förebyggande och hantering av klimatrelaterade risker: bränder (inbegripet åtgärder för ökad medvetenhet, civilskydd, system och infrastrukturer för katastrofhantering och ekosystemansatser)	549 054,00
2	RSO2.4	Eruf	060. Åtgärder för anpassning till klimatförändringarna och förebyggande och hantering av klimatrelaterade risker: annat, t.ex. stormar och torka (inbegripet åtgärder för ökad medvetenhet, civilskydd, system och infrastrukturer för katastrofhantering och ekosystemansatser)	549 054,00

Table 5 – Dimension 2 – finansieringsform

Prioritering	Specifikt mål	Fond	Kod	Belopp (euro)
2	RSO2.4	Eruf	01. Bevilja	1 663 800,00

Tabell 6 – Dimension 3 – territoriell genomförandemetod och territoriellt fokus

Prioritering	Specifikt mål	Fond	Kod	Belopp (euro)
2	RSO2.4	Eruf	33. Andra strategier – Ingen territoriell målinriktning	1 663 800,00

2.1.1. Specifikt mål: RSO2.6. Främja övergången till en cirkulär och resurseffektiv ekonomi

Referens: artikel 17.3 e

Cirkulär ekonomi bryter det linjära tänkandet och går bortom sektorbaserade åtgärder mot mer integrerade tillvägagångssätt och handlingar. För att ställa om behöver fokus vara att vidta åtgärder som ökar företagets incitament och förmåga till innovativa cirkulära affärsmodeller som bland annat innebär att sälja både funktioner och tjänster. I en

2.1.1.1 Typer av åtgärder och deras förväntade bidrag till dessa specifika mål och, i tillämpliga fall till makroregionala strategier och havsområdesstrategier

Referens: artikel 17.3 e i, artikel 17.9 c ii

Cirkulär ekonomi bryter det linjära tänkandet och går bortom sektorbaserade åtgärder mot mer integrerade tillvägagångssätt och handlingar. För att ställa om behöver fokus vara att vidta åtgärder som ökar företagets incitament och förmåga till innovativa cirkulära affärsmodeller som bland annat innebär att sälja både funktioner och tjänster. I en cirkulär ekonomi kan företagen producera produkter med längre livslängd som går att återanvända. Det finns ett betydande gränsöverskridande mervärde i att se till att cirkulär ekonomi kan stödja och utveckla bioekonomi, inklusive olika aspekter av digitalisering för att upptäcka nya produkter och förbättra logistik och tjänster. Cirkulär ekonomi uppmuntrar projektutveckling genom ekologisk och social hållbarhet och kräver att projekt bygger på varandra och ansluter till varandra på nya sätt. Det behövs projekt vars syfte är att påverka attityder, regler och riktlinjerna för den offentliga upphandlingen i rätt riktning, vilket ger det gröna näringslivet en konkurrensfördel och stärker den inhemska marknaden för cirkulär ekonomi. Privat och offentlig konsumtion och efterfrågan på cirkulära material, produkter, tjänster och digitala alternativ kan bidra till omställningen till en cirkulär ekonomi. Det är önskvärt att gränsregionen vid programmets slut har höga krav avseende cirkulär ekonomi. Gränsområdet ska ha en stor inhemska marknad för branscher som exporterar lösningar för cirkulär ekonomi till hela världen.

Det finns skillnader avseende lagar och regleringar mellan Norge och Sverige. Kartläggning och förslag på hur begränsande regleringar kan ändras är viktiga komponenter för att harmonisera förutsättningarna i de två länderna. Nord Regio-rapporten bekräftar att det finns stora möjligheter inom cirkulär ekonomi i Interreg Sverige-Norgeprogrammet.

Projektet inom detta fokusområde kan:

- Skapa möjligheter för gemensamma regler mellan Norge och Sverige som bidrar till att företag byter till cirkulära affärsmodeller. Gemensamma regler kan införas genom att påverka nationella myndigheter för att ändra lagar och förordningar.
- Implementera gränsöverskridande certifieringar på regional nivå såsom "Environmental Lighthouse", "Sustainable Destinations" från Innovation Norge, Svanen, ISO14001 och EMAS. Mycket av arbetet handlar om att kartlägga olika typer av företag och produkter så att lagar eller certifikat är korrekta.
- Utveckla gränsöverskridande utbildningsprogram inom cirkulär ekonomi.
- Arbeta med gränsöverskridande kartläggning, kompetensutveckling och främjande av offentlig upphandling som bidrar till en cirkulär ekonomi. Förankring i kommunerna är särskilt viktigt.

- Involvera offentliga organisationer som samarbetar över gränser med industrin för att genomföra offentliga upphandlingar som sporrar cirkulär- och delningsekonomiska lösningar hos företagen.
- Ta fram lösningar tillsammans med företag inom olika områden, till exempel inom besöksnäringen som bidrar till att gränsöverskridande cirkulära modeller stärks och att invånare och turister kan ta till sig nya beteendemönster.
- Insatserna ska ligga inom tre områden:
- Påverka designen på produkter då 80% av en produkts miljöpåverkan bestäms i designfasen. Det gränsregionala mervärdet ligger i styrkan att skapa förutsättningar att genomföra gemensamma projekt där fokus ligger på att förbättra livslängd, återanvändningsmöjlighet av produkter etc., samt att produkters innehåll av återvunnet material ökar och att det är möjligt att återvinna materialet på ett bra sätt. Användningen av engångsprodukter ska begränsas och planerat slitage och åldrande hos produkter måste motverkas.
- Konsumentinformation är viktig för att ge möjlighet att förstå produktens livscykelkostnader- och påverkan. Det vill säga information om livslängd och tillgång till reparationstjänster, reservdelar och reparationsinstruktioner. Genom att ha tillgång till denna information kan konsumenterna välja de mest miljövänliga produkterna. Utifrån den höga gränshandeln är bland annat det gränsregionala mervärdet i att göra konsumentinformationen på vardera sida gränsen förståelig för målgrupperna.
- Cirkularitet i produktionsprocesser kan ge betydande material- och energibesparingar. Detta kan göras genom att alltid använda de bästa teknikerna, förenkla industriell symbios genom effektiva rapporterings- och certifieringssystem, stödja en hållbar och cirkulär biobaserad sektor, använda digitala tekniker för att spåra och kartlägga resurser och främja användningen av gröna tekniker genom ett tillförlitligt system för verifiering. Gränsöverskridande mervärde kan handla om att jobba med att anpassa lagar och regler, certifieringar och policys så att de främjar cirkularitet i produktionsprocesserna.
- Av betydelse i gränsregionen är bioekonomi och andra aspekter av den cirkulära ekonomin. Detta kan bland annat innefatta gränsöverskridande utveckling av, exempelvis, följande varor och tjänster: elektronik, batterier, förpackningar, plast, textilier, byggmaterial och livsmedel, transport och distribution av varor.
- Genom programområdet löper flera betydande transportkorridorer som kan ha betydelse för den cirkulära ekonomins fortsatta utveckling, särskilt gällande bioekonomi och nyttjande av avfall som resurs.

Hållbarhet

I enlighet med uppdraget för programskrivningen ska programmets insatser bidra till en socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar utveckling med utgångspunkt i Agenda 2030. De tre dimensionerna är lika betydelsefulla och ömsesidigt beroende av varandra. De sociala hållbarhetsaspekterna, jämställdhet, integration och icke diskriminering integreras i förberedelserna och genomförandet samt i uppföljningen av programmet.

Detta specifika mål är tydligt kopplat till EU:s Territoriella agenda, EU:s Gröna giv samt EU:s handlingsplan för den cirkulära ekonomin.

Interreg Sverige-Norge stödjer projekt som respekterar klimat- och miljömål och som inte skadar den biologiska mångfalden i den mening som avses i artikel 17 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852 av den 18 juni 2020. Programmets särskilda mål har därför bedömts vara förenliga

med Do No Significant Harm-principen (DNSH), eftersom de inte förväntas ha någon betydande negativ påverkan på de områden som principen avser, vilket framkommer i tilläggsrapporten till programmets miljökonsekvensbeskrivning.

Effekter på kort och lång sikt

På kort sikt ska programmet bidra till att andelen sorterat och återvunnet avfall ökar. Det ska även leda till att mer avfall återanvänds används som råvaror. Fler företag och individer ska ha ökad kunskap om cirkularitet och fler företag i programområdet ser de cirkulära lösningarna som en del av sina processer.

På längre sikt ser företagen det som en naturlig del av sitt entreprenörskap och arbetssätt att arbeta utifrån ett hållbarhetsperspektiv med alla tre dimensioner som utgångspunkt, dvs ekonomisk, miljömässig och socialt. Insatserna bidrar till att förverkliga EU:s strategi för Östersjöregionen och dess prioriteringar gällande ökat välbefinnande och rädda havet.

Programmet planerar att arbeta med bidrag i detta specifika mål.

2.1.1.1b. Fastställandet av en enda stödmottagare eller en begränsad förteckning över stödmottagare och förfarandet för beviljande av stöd

Referens: artikel 17.9 c i

--

2.1.1.2. Indikatorer

Referens: artikel 17.3 e ii, artikel 17.9 c iii

Tabell 2 – Outputindikatorer

Prioritering	Specifikt mål	ID	Indikator	Mätenhet	Delmål (2024)	Mål (2029)
2	RSO2.6	RCO83	Gemensamt utarbetade strategier och handlingsplaner	strategi/handlingsplan	2	25
2	RSO2.6	RCO02	Företag som får bidrag	företag	10	100
2	RSO2.6	RCO04	Företag som får icke-finansiellt stöd	företag	20	200
2	RSO2.6	RCO01	Företag som får stöd (varav mikroföretag, små företag, medelstora företag, stora företag)	företag	30	300

Tabell 3 – Resultatindikatorer

Prioritering	Specifikt mål	ID	Indikator	Mätenhet	Referensscenario	Referensår	Mål (2029)	Datakälla	Kommentarer
2	RSO2.6	RCR104	Lösningar som anammats eller utökats av organisationer	lösningar	0,00	2021	6,00	NYPS	

2.1.1.3. Huvudsakliga målgrupper

Referens: artikel 17.3 e iii och 17.9 c iv

Målgrupper

Målgrupper för insatserna är till exempel små och medelstora företag, högskolor, universitet, företagsorganisationer, produktionsföretag med material som insatsvara, arkitekter, industridesigners, designskolor och aktörer inom avfallshantering.

Stödmottagare

Stödmottagare kommer främst att vara fylkeskommuner, regioner, statsadministratören i fylkena och länsstyrelser. Industri- och företagsorganisationer, universitet, högskolor och andra kompetensmiljöer kan vara projektaktörer. Enskilda företag kan delta i projekt för att bidra med kunskap om hur produktionsmetoder ser ut idag och belysa cirkulära produktionsmetoders potential.

2.1.1.4. Uppgift om de specifika målterritorierna, inbegripet planerad användning av integrerade territoriella investeringar, lokalt ledd utveckling eller andra territoriella verktyg

Referens: artikel 17.3 e iv

Territoriella instrument är inte aktuellt i programmet.

2.1.1.5. Planerad användning av finansieringsinstrument

Referens: artikel 17.3 e v

Det är ej aktuellt att använda finansieringsinstrument. Programmet planerar att arbeta med bidrag i detta särskilda mål. I en omställningsprocess där kunskapsnivån hos företagen är låg och den kommersiella potentialen är osäker eller ägandeskapet av den kommersiella potentialen är osäker behövs bidrag för att driva omställningsprocesserna framåt. Detta eftersom ekonomiska incitament och ekonomiskt utrymme saknas i små- och medelstora företag att investera egna medel i tidiga undersökande skeden kring affärsmässig och miljömässig potential för omställning.

2.1.1.6. Preliminär uppdelning av medlen från EU-program efter typ av intervention

Referens: artikel 17.3 e vi, artikel 17.9 c v

Tabell 4 – Dimension 1 – interventionsområde

Prioritering	Specifikt mål	Fond	Kod	Belopp (euro)
2	RSO2.6	Eruf	072. Främjande av användningen av återvunnet material som råvara i överensstämmelse med effektivitetskriterier	1 885 640,00
2	RSO2.6	Eruf	075. Stöd till miljövänliga produktionsprocesser och resurseffektivitet i små och medelstora företag	7 542 560,00

Table 5 – Dimension 2 – finansieringsform

Prioritering	Specifikt mål	Fond	Kod	Belopp (euro)
2	RSO2.6	Eruf	01. Bevilja	9 428 200,00

Tabell 6 – Dimension 3 – territoriell genomförandemetod och territoriellt fokus

Prioritering	Specifikt mål	Fond	Kod	Belopp (euro)
2	RSO2.6	Eruf	33. Andra strategier – Ingen territoriell målinriktning	9 428 200,00

2.1. Prioritering: 3 - EN MER SOCIAL GRÄNSREGION MED GEMENSAM ARBETSMARKNAD, LIVSLÅNGT LÄRANDE OCH FOKUS PÅ KULTUR- OCH BESÖKSNÄRINGAR

Referens: artikel 17.3 d

2.1.1. Specifikt mål: RSO4.1. Stärka arbetsmarknadens effektivitet och inkluderande samt förbättra tillgången till sysselsättning av god kvalitet genom att utveckla social infrastruktur och främja den sociala ekonomin

Referens: artikel 17.3 e

Trots att den fria rörligheten sedan länge är en självklarhet mellan Sverige och Norge kvarstår vissa hinder för att obehindrat kunna söka arbete över landsgränsen. Hindren kan vara juridiska, ekonomiska och administrativa gränshinder, dyra och omständliga transportvägar, skillnader i utbildningssystem och validering av kompetens.

2.1.1.1 Typer av åtgärder och deras förväntade bidrag till dessa specifika mål och, i tillämpliga fall till makroregionala strategier och havsområdesstrategier

Referens: artikel 17.3 e i, artikel 17.9 c ii

Trots att den fria rörligheten sedan länge är en självklarhet mellan Sverige och Norge kvarstår vissa hinder för att obehindrat kunna söka arbete över landsgränsen. Hindren kan vara juridiska, ekonomiska och administrativa gränshinder, dyra och omständliga transportvägar, skillnader i utbildningssystem och validering av kompetens. Covid-19 pandemin har inneburit ytterligare utmaningar för den gränsöverskridande arbetsmarknaden och det är osäkert hur länge effekterna av nedstängningen kommer vara kännbara. Pandemin har medfört socioekonomiska effekter i hela det gränsöverskridande programområdet. Den sociala interaktionen minskade och myndigheters bristande information under pandemin bidrog till ökad ojämlikhet och utmaningar. Utrikesfödda, etniska minoritetsgrupper och andra grupper med särskilda behov t.ex. personer med funktionsvariationer har även drabbats av ökad arbetslöshet Interreg Sverige-Norge-programmet har potential att medverka till att lösa några av dessa utmaningar genom gränsöverskridande samarbete.

I de delar av programgeografin, där arbetsmarknaden är mer begränsad, är ökad tillgång på arbete avgörande för att individer ska vilja bosätta sig där. Detta gäller speciellt för personer som precis är på väg att etablera sig på bostads- och arbetsmarknaden. Till år 2030 vill programmet bidra till att arbetsmarknaden på bägge sidor gränsen tydligare kopplats samman. En sådan utveckling kommer att leda till ökad trygghet och stabilitet för invånarna i hela programområdet.

Förväntningarna på projekt inom detta specifika mål är att öka samarbetet mellan privata och offentliga arbetsgivare. En annan förväntning är att projekten verkar för en mer jämställd och jämlik arbetsmarknad. Detta skapar gränsöverskridande flexibilitet, stärker gränsöverskridande rådgivande organ och utvecklar och bevarar rätt kompetens. Det kan innebära projekt som fokuserar på företagsrådgivning, insatser för gränsöverskridande affärs- och industrinätverk och gränsöverskridande samarbete mellan skola och arbetsmarknad.

Exempelvis:

- Projekt som skapar gränsöverskridande arenor som matchar arbetsgivare och arbetssökande.

- Projekt som motverkar könssegregering på arbetsmarknaden i gränsregionen. - Projekt som åskådliggör möjliga sysselsättningar på vardera sidan av gränsen.
- Projekt som påvisar bristyrken och utbildningsmöjligheter på båda sidor av gränsen.
- Projekt som harmoniserar certifieringssystem, vilka annars kan fungera som gränshinder.
- Projekt som mobiliserar arbetssökande till besöksnäringen och andra gränsöverskridande näringar.
- Projekt som stärker arbetsmarknadens effektivitet och tillgängligheten av kvalitetsarbeten genom utveckling av sociala innovationer och social infrastruktur.
- Projekt som utvecklar det gränsöverskridande samarbetet för att bättre kunna attrahera kvalificerad arbetskraft.
- Projekt som främjar en mer jämställd och jämlik arbetsmarknad.
- Projekt som innehåller sysselsättningsåtgärder som leder till anställningsbarhet. Exempelvis åtgärder som riktar sig till arbetssökande, men också åtgärder för ungdomar, minoritetsgrupper, utrikesfödda, funktionsnedsatta och andra grupper som kan ha särskilda behov.

Hållbarhet

I enlighet med uppdraget för programskrivningen ska programmets insatser bidra till en socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar utveckling med utgångspunkt i Agenda 2030. De tre dimensionerna är lika betydelsefulla och ömsesidigt beroende av varandra. De sociala hållbarhetsaspekterna, jämställdhet, integration och icke diskriminering integreras i förberedelserna och genomförandet samt i uppföljningen av programmet.

Interreg Sverige-Norge stödjer projekt som respekterar klimat- och miljömål och som inte skadar den biologiska mångfalden i den mening som avses i artikel 17 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852 av den 18 juni 2020. Programmets särskilda mål har därför bedömts vara förenliga med Do No Significant Harm-principen (DNSH), eftersom de inte förväntas ha någon betydande negativ påverkan på de områden som principen avser, vilket framkommer i tilläggsrapporten till programmets miljökonsekvensbeskrivning.

Effekter på kort och lång sikt

På kort sikt ska programmet bidra till att fler anställda inom offentlig sektor och företag erbjuds kompetensutveckling. Fler deltagare i gränsöverskridande mobilitetsinitiativ och att ett större antal arbetssökande nyttjar gränsöverskridande rekryteringstjänster.

På lång sikt leder det till en bättre matchning på arbetsmarknaden och fler personer i sysselsättning. Bättre kompetensmatchning leder även till ökat antal invånare i gränsregionen, vilket också kan utveckla pendlingsmöjligheterna. Insatserna bidrar till att förverkliga EU:s strategi för Östersjöregionen inom delmålet en arbetsmarknad för alla och livslångt lärande.

Programmet planerar att arbeta med bidrag i detta specifika mål.

2.1.1.1b. Fastställandet av en enda stödmottagare eller en begränsad förteckning över stödmottagare och förfarandet för beviljande av stöd

Referens: artikel 17.9 c i

--

2.1.1.2. Indikatorer

Referens: artikel 17.3 e ii, artikel 17.9 c iii

Tabell 2 – Outputindikatorer

Prioritering	Specifikt mål	ID	Indikator	Mätenhet	Delmål (2024)	Mål (2029)
3	RSO4.1	RCO116	Gemensamt utarbetade lösningar	lösningar	1	7
3	RSO4.1	RCO01	Företag som får stöd (varav mikroföretag, små företag, medelstora företag, stora företag)	företag	5	50
3	RSO4.1	RCO04	Företag som får icke-finansiellt stöd	företag	5	50

Tabell 3 – Resultatindikatorer

Prioritering	Specifikt mål	ID	Indikator	Mätenhet	Referensscenario	Referensår	Mål (2029)	Datakälla	Kommentarer
3	RSO4.1	RCR104	Lösningar som anammats eller utökats av organisationer	lösningar	0,00	2021	6,00	NYPS	

2.1.1.3. Huvudsakliga målgrupper

Referens: artikel 17.3 e iii och 17.9 c iv

Målgrupper

Målgrupper för projektens resultat är arbetssökande, utrikes födda, personer med funktionsvariationer, andra särskilda grupper med behov, och främst unga. Ytterligare en målgrupp är arbetsgivare som söker kompetens. Fokus bör även vara på högutbildade så att mångfalden av kompetens i regionen ökar, vilket i sin tur förbättrar de sociala likheterna mellan landsbygd och stadsområden.

Stödmottagare

Relevanta stödmottagare kan vara kommuner, gränskommittéer, rekryteringsföretag och andra aktörer som arbetar med sysselsättning.

2.1.1.4. Uppgift om de specifika målterritorierna, inbegripet planerad användning av integrerade territoriella investeringar, lokalt ledd utveckling eller andra territoriella verktyg

Referens: artikel 17.3 e iv

Territoriella instrument är inte aktuellt i programmet.

2.1.1.5. Planerad användning av finansieringsinstrument

Referens: artikel 17.3 e v

Det är ej aktuellt att använda finansieringsinstrument. Inom detta specifika mål är avsikten insatser stöds genom bidrag. I små och medelstora företag saknas incitament och ekonomiskt utrymme att investera egna medel i tidiga skeden och det kan vara svårmotiverat med andra stödformer som innebär att företag riskerar mer än sin egen tid för att delta.

2.1.1.6. Preliminär uppdelning av medlen från EU-program efter typ av intervention

Referens: artikel 17.3 e vi, artikel 17.9 c v

Tabell 4 – Dimension 1 – interventionsområde

Prioritering	Specifikt mål	Fond	Kod	Belopp (euro)
3	RSO4.1	Eruf	140. Stöd till matchning och övergångar på arbetsmarknaden	1 486 800,00
3	RSO4.1	Eruf	141. Stöd till arbetskraftens rörlighet	1 486 800,00

Table 5 – Dimension 2 – finansieringsform

Prioritering	Specifikt mål	Fond	Kod	Belopp (euro)
3	RSO4.1	Eruf	01. Bevilja	2 973 600,00

Tabell 6 – Dimension 3 – territoriell genomförandemetod och territoriellt fokus

Prioritering	Specifikt mål	Fond	Kod	Belopp (euro)
3	RSO4.1	Eruf	33. Andra strategier – Ingen territoriell målinriktning	2 973 600,00

2.1.1. Specifikt mål: RSO4.2. Förbättra lika tillgång till inkluderande tjänster av god kvalitet inom utbildning och livslångt lärande genom att utveckla tillgänglig infrastruktur, även genom att främja resiliens för distansutbildning och nätbaserad utbildning

Referens: artikel 17.3 e

Gemensamma regelverk och metoder, till exempel för certifiering, matchning och validering, behövs för att främja den gränsöverskridande arbetsmarknaden. I vissa enskilda regioner är befolkningsunderlaget alltför litet, särskilt de rurala områdena, för att kunna tillhandahålla ett välfungerande och livslångt utbildningssystem för alla.

2.1.1.1 Typer av åtgärder och deras förväntade bidrag till dessa specifika mål och, i tillämpliga fall till makroregionala strategier och havsområdesstrategier

Referens: artikel 17.3 e i, artikel 17.9 c ii

Gränsregionen står inför ett antal utmaningar. Den relativt låga utbildningsnivån, den låga sysselsättningsgraden och bristen på arbetskraft med relevant kompetens, liksom svårigheterna avseende kompetensmatchning, indikerar att det kan finnas utmaningar i fråga om framtida kompetensförsörjning. Den snabbt föränderliga arbetsmarknaden är också en tydlig utmaning. Kartläggning behövs för att tydliggöra vilken kompetens det är brist på, vilken utbildning det finns potential/behov av och i vilka demografiska grupper det är möjligt att öka sysselsättningsgraden.

Gemensamma regelverk och metoder, till exempel för certifiering, matchning och validering, behövs för att främja den gränsöverskridande arbetsmarknaden. I vissa enskilda regioner är befolkningsunderlaget alltför litet, särskilt de rurala områdena, för att kunna tillhandahålla ett välfungerande och livslångt utbildningssystem för alla. Interreg Sverige-Norge-programmet har potential att hjälpa till att lösa några av dessa utmaningar genom gränsöverskridande samarbete.

Kravet på utbildning för gymnasieelever blir allt högre och det blir därmed svårare för lärare att bedriva undervisning inom flera ämnesområden. I skolor där det finns få elever och få lärare blir det en utmaning att upprätthålla en hållbar och tillfredsställande undervisning. Det resulterar också i mindre flexibilitet för frånvaro av enskilda lärare. Det kan dessutom leda till en svag kompetensmiljö inom ämnesområden, vilket leder till att lärare ges få möjligheter att utvecklas.

Programmet stödjer insatser för projekt med olika lösningar som kan motverka detta.

- I gymnasieskolan ska eleverna specialisera sig. Bristande elevunderlag kan leda till att vissa ämnesområden måste utgå, vilket minskar möjligheterna till specialisering och valmöjligheter. Samarbeten över gränsen kan leda till att skolorna erbjuder fler ämnesområden, vilket ger fler valmöjligheter för studenterna och färre som flyttar från regionerna. På samma sätt finns det möjligheter för att öka utbudet av praktik över gränsen.
- Även om utrikesfödda beskrivs som en homogen grupp i många sammanhang har de mycket olika utbildningsbehov. Detta gäller särskilt i modersmålsundervisningen. Även i stora skolor är det en utmaning att hitta lärare som täcker alla språk. Inom detta område finns det ett stort behov av att hitta gemensamma lösningar.

- Vidareutbildning måste ofta slutföras samtidigt som en person har ett fast jobb. Om en fortbildning ges på annan ort som innebär lång resväg för den studerande kan detta innebära komplikationer. Samtidigt måste fortbildning vara relevant för den lokala miljön. Projekt inom gränsområdet som arbetar med lösningar för detta, ligger inom det specifika målet.
- Det är viktigt att masterprogram är anpassade till relevanta utvecklingsområden i regionerna. I vissa fall kan underlaget vara för litet på ena sidan gränsen för att erbjuda sådana masterprogram. Gränsöverskridande masterprogram möjliggör kopplingar till lokala företag och organisationer.
- Gemensamma “studiesatelliter” kopplade till universitetet kan göra det möjligt att en större andel studier kan bedrivas hemifrån. Sådana studiesatelliter kräver dock ett relevant underlag av studenter, vilket kan uppnås genom gränsöverskridande samarbete.
- Projekten kan också innebära kartläggning och testning av gemensam digital infrastruktur mellan lärosäten.
- Samordnad kompetensförsörjning och kompetensutveckling inom besöksnäringen och kulturarvssektorn.
- Kartläggning av utbildningsnivåer, kompetensbehov på arbetsmarknaden och möjligheter för att öka sysselsättningsgraden i gränsområdet.
- Öka tillgången till inkluderande och kvalitetssäkrad utbildning och strukturer för livslångt lärande. Detta innebär robusta och flexibla lösningar genom exempelvis digital distansutbildning och praktikplatser.
- Projekt som bidrar till mer rörlighet och utbyten genom bland annat fler trainee- och lärlingsplatser, examensjobb och doktorander i ett gränsöverskridande perspektiv.

Hållbarhet

I enlighet med uppdraget för programskrivningen ska programmets insatser bidra till en socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar utveckling med utgångspunkt i Agenda 2030. De tre dimensionerna är lika betydelsefulla och ömsesidigt beroende av varandra. De sociala hållbarhetsaspekterna, jämställdhet, integration och icke diskriminering integreras i förberedelserna och genomförandet samt i uppföljningen av programmet.

Interreg Sverige-Norge stödjer projekt som respekterar klimat- och miljömål och som inte skadar den biologiska mångfalden i den mening som avses i artikel 17 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852 av den 18 juni 2020. Programmets särskilda mål har därför bedömts vara förenliga med Do No Significant Harm-principen (DNSH), eftersom de inte förväntas ha någon betydande negativ påverkan på de områden som principen avser, vilket framkommer i programmets miljökonsekvensbeskrivning (<https://www.regionvarmland.se/regionvarmland/utveckling-tillvaxt/eu-program-2021-2027/interreg-sverige-norge>).

Effekter på kort och lång sikt

På kort sikt ska programmet bidra till fler möjligheter till kompetensutveckling, att en större andel individer kommer i arbete, att fler individer går vidare till högre utbildning.

På längre sikt leder det till att färre flyttar från programområdet och att andelen individer i utanförskap minskar. Insatserna bidrar till att förverkliga EU:s strategi för Östersjöregionen inom målet utbildning. Programmet planerar att arbeta med bidrag i detta specifika mål.

2.1.1.1b. Fastställandet av en enda stödmottagare eller en begränsad förteckning över stödmottagare och förfarandet för beviljande av stöd

Referens: artikel 17.9 c i

--

2.1.1.2. Indikatorer

Referens: artikel 17.3 e ii, artikel 17.9 c iii

Tabell 2 – Outputindikatorer

Prioritering	Specifikt mål	ID	Indikator	Mätenhet	Delmål (2024)	Mål (2029)
3	RSO4.2	RCO83	Gemensamt utarbetade strategier och handlingsplaner	strategi/handlingsplan	2	25
3	RSO4.2	RCO04	Företag som får icke-finansiellt stöd	företag	1	14
3	RSO4.2	RCO01	Företag som får stöd (varav mikroföretag, små företag, medelstora företag, stora företag)	företag	1	14
3	RSO4.2	RCO85	Deltaganden i gemensamma utbildningsprogram	deltagande	12	120

Tabell 3 – Resultatindikatorer

Prioritering	Specifikt mål	ID	Indikator	Mätenhet	Referensscenario	Referensår	Mål (2029)	Datakälla	Kommentarer
3	RSO4.2	RCR104	Lösningar som anammats eller utökats av organisationer	lösningar	0,00	2021	5,00	NYPS	
3	RSO4.2	RCR81	Slutförande av gemensamma utbildningsprogram	deltagare	0,00	2021	100,00	NYPS	

2.1.1.3. Huvudsakliga målgrupper

Referens: artikel 17.3 e iii och 17.9 c iv

Målgrupper

Målgruppen för åtgärderna är individer i gränsregionen.

Stödmottagare

Stödmottagare i projekten kommer främst att vara utbildningsinstitutioner. Det vill säga staten, regionerna och kommunerna. Det kommer också att vara relevant att ha projekt ledda av utbildningscenter och branschorganisationer. Dessutom kommer ansvariga för arbetsmarknadsåtgärder att vara viktiga aktörer.

2.1.1.4. Uppgift om de specifika målterritorierna, inbegripet planerad användning av integrerade territoriella investeringar, lokalt ledd utveckling eller andra territoriella verktyg

Referens: artikel 17.3 e iv

Territoriella instrument är inte aktuellt i programmet.

2.1.1.5. Planerad användning av finansieringsinstrument

Referens: artikel 17.3 e v

Det är ej aktuellt att använda finansieringsinstrument. Inom detta särskilda mål är avsikten insatser stöds genom bidrag. I små och medelstora företag saknas incitament och ekonomiskt utrymme att investera egna medel i tidiga skeden och det kan vara svårmotiverat med andra stödformer som innebär att företag riskerar mer än sin egen tid för att delta. Mot bakgrund av målgrupper, aktörer och förutsedda effekter bedöms bidrag vara den lämpligaste stödformen.

2.1.1.6. Preliminär uppdelning av medlen från EU-program efter typ av intervention

Referens: artikel 17.3 e vi, artikel 17.9 c v

Tabell 4 – Dimension 1 – interventionsområde

Prioritering	Specifikt mål	Fond	Kod	Belopp (euro)
3	RSO4.2	Eruf	146. Stöd för anpassning till förändringar för arbetstagare, företag och entreprenörer	223 020,00
3	RSO4.2	Eruf	149. Stöd till grundskole- och gymnasieutbildning (exklusive infrastruktur)	223 020,00
3	RSO4.2	Eruf	150. Stöd till högre utbildning (exklusive infrastruktur)	297 360,00
3	RSO4.2	Eruf	151. Stöd till vuxenutbildning (exklusive infrastruktur)	743 400,00

Table 5 – Dimension 2 – finansieringsform

Prioritering	Specifikt mål	Fond	Kod	Belopp (euro)
3	RSO4.2	Eruf	01. Bevilja	1 486 800,00

Tabell 6 – Dimension 3 – territoriell genomförandemetod och territoriellt fokus

Prioritering	Specifikt mål	Fond	Kod	Belopp (euro)
3	RSO4.2	Eruf	33. Andra strategier – Ingen territoriell målinriktning	1 486 800,00

2.1.1. Specifikt mål: RSO4.6. Främja kulturens och den hållbara turismens roll i ekonomisk utveckling, social delaktighet och social innovation

Referens: artikel 17.3 e

Programområdet besitter stora natur-och kulturresurser som har stort värde för kultur-och besöksnäringen. En viktig utmaning är på att på bästa sätt nyttja dessa resurser i syfte att stärka näringslivsstrukturen på landsbygden. För att skapa gränsöverskridande mervärde är det viktigt att främja nätverk för kultur-och besöksnäringen.

2.1.1.1 Typer av åtgärder och deras förväntade bidrag till dessa specifika mål och, i tillämpliga fall till makroregionala strategier och havsområdesstrategier

Referens: artikel 17.3 e i, artikel 17.9 c ii

Programmets primära avsikt med Ett mer socialt Europa, är att minska skillnaderna mellan stad och landsbygd inom programområdet, vars geografi präglas av stora landsbygdsområden som i vissa fall karaktäriseras av en svag näringslivsstruktur. Flera av dessa områden besitter stora natur-och kulturresurser som har ett viktigt värde för kultur-och besöksnäringen. En utmaning är att på ett hållbart sätt nyttja dessa resurser i syfte att stärka näringslivsstrukturen på landsbygden med miljömässighet i fokus.

En direkt konsekvens av pandemin är den stora nedgången av internationell turism. Restriktionerna har i perioder även inneburit hinder för nationella och regionala besök. Begränsningar i möjlighet till övernattning, servering och annan ordnad besöksnäring har drabbat näringslivet hårt. Flera områden i programmets geografi har turism som en väsentlig del av näringslivsstrukturen och har således ett stort behov av återhämtning efter pandemin. Kulturnäringen har också drabbats hårt då möjligheten att anordna publika evenemang varit nästintill obefintlig.

Besöksnäringen på landsbygden är ofta kopplad till naturtillgångar som fjäll, skog och vatten. Många har sökt sig ut till naturen då tillgången till museum, nöjesparker, skidanläggningar och liknande har begränsats av restriktioner. Pandemin har utifrån detta resulterat i nya resetrender inom naturturismen, vilket ökat belastningen på vissa besöksmål. Även om pandemin avtar ser denna trend ut att hålla i sig och den ökade belastningen på dessa naturresurser belyser behovet av fokus på hållbarhet. "Orörd" natur är nu i ännu högre utsträckning än tidigare utgångspunkten för turismen, det är viktigt att denna tas om hand på ett hållbart sätt.

Trenden med en ökad publik tillströmning till programgeografins naturområden förutsätter innovativa arbetssätt som kopplar samman näringslivet och turismen. Hotell, restauranger, pubar och köpcentrum är inte nödvändigtvis belägna där framtida turister vill spendera sina pengar. Detta innebär att kultur-och besöksnäringen måste utveckla sina samarbetsformer för att det lokala näringslivet och lokalsamhällena ska kunna utvecklas ytterligare. Projekt som på sikt utvecklas till att bli ekonomiskt oberoende prioriteras. Programmet avser även att arbeta med digitalisering av kulturarv enligt rekommendationen om ett gemensamt dataområde om kulturarv, där det anses vara relevant.

För att skapa gränsöverskridande mervärde är det viktigt att främja nätverk för kultur och kreativa näringar samt besöksnäring som omfattar organisationer och verksamheter på båda sidor om gränsen.

Insatserna kan utgöras av:

- Idéutformning, utveckling och förankring av strategiarbete, nya affärsmodeller till produktutveckling och genomförande av åtgärder.
- Genom gemensamma planer och strategier kan turistmål erbjuda ett bredare innehåll. De kan även bidra till att bygga platsvarumärken där små attraktioner har en plats även utan boende eller "heldagsupplevelser". Samarbete kan bidra med produktkoncept, marknadsföring och internationalisering. Genom att ha en omfattande plan för kompletterande destinationsattraktioner kommer programmet att kunna stödja destinationsutveckling.
- Programmet kommer att kunna stödja uppstart och vidareutveckling av strategiska evenemang. Det vill säga händelser som är kopplade till regionens utveckling och som lockar turism och affärsutveckling bortom själva evenemanget. Dessa bör vara fleråriga evenemang som inkluderar näringsliv, kulturindustri och/eller föreningar.
- Kompetensutveckling som hjälper till att inkludera fler människor i kultur-, kreativ- och turism- besöksnäringen kan stödjas. Det kan vara utbildning för att starta företag, men också kompetensutveckling inom områden där det finns tydliga behov och som passar in i en gemensam gränsöverskridande strategi. Exempel kan vara utbildning för guidetjänster och hantverksmetoder.
- Innovation relaterad till kultur, kreativa industrier och turism kan stödjas inom detta specifika mål. Innovation kan även vara en vidareutveckling av idéer. Programmet kan stödja satsningar som fokuserar på lokal mat /matproduktion.
- Projekt som stöttar gränsöverskridande destinationsutveckling och hållbar turism.
- Med tanke på den sårbarhet hos kultur och kreativa näringar samt turism- och besöksnäringar, som blivit tydlig under pandemin, kommer programmet att stödja innovativa åtgärder som ökar tillgängligheten. Först och främst är fokus på digital tillgänglighet, men också andra former av tillgänglighet som kan klassas som hållbara.
- Projekt som differentierar besöksnäringens struktur så att sårbarheten för säsongsvariationer minskar för turistorter.
- Projekt som avser att stödja att nya och mindre resursstarka besöksgrupper inkluderas och ges bättre tillgång till kultur och turistmål i gränsregionen.
- Det kommer också att vara möjligt att ge stöd till åtgärder där avsikten är att undvika slitage och för högt tryck på naturresurser orsakade av turism. Såsom att skapa planer och genomföra åtgärder för hållbarhet.

Hållbarhet

I enlighet med uppdraget för programskrivningen ska programmets insatser bidra till en miljömässigt, socialt och ekonomisk och hållbar utveckling baserad på Agenda 2030. De tre dimensionerna ömsesidigt beroende av varandra. De sociala hållbarhetsaspekterna, jämställdhet mellan könen, integration och icke-diskriminering är integrerade i förberedelserna och genomförandet samt i uppföljningen av programmet.

Interreg Sverige-Norge stödjer projekt som respekterar klimat- och miljömål och som inte skadar den biologiska mångfalden i den mening som avses i artikel 17 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852 av den 18 juni 2020. Programmets särskilda mål har därför bedömts vara förenliga

med Do No Significant Harm-principen (DNSH), eftersom de inte förväntas ha någon betydande negativ påverkan på de områden som principen avser, vilket framkommer i tilläggsrapporten till programmets miljökonsekvensbeskrivning.

Effekt på kort och lång sikt

Önskade effekter är tillväxt och hållbarhet i branscher kring kultur, kreativitet och turism. Åtgärdernas viktigaste effekt är att skydda och öka turismen på landsbygden och samtidigt upprätthålla hållbarhet inom natur- och kulturarv. Målet är att kultur, kreativa näringar och besöksnäring ska kunna bidra till ett rikt näringsliv på landsbygden, vilket i sin tur leder till en bra social modell och attraktiva boendemiljöer. Det är också önskvärt att besöksnäringens struktur diversifieras. Detta gör regionerna mindre sårbara för säsongsvariationer och oförutsedda händelser som pandemin. Dessutom är det önskvärt att kultur och kreativa näringar samt besöksnäringen utvecklas över tid, blir bärkraftiga och utvecklas på ett hållbart sätt.

På lång sikt är det särskilt viktigt att all användning av natur- och kulturarv blir hållbar så att den kan nyttjas av generationer framöver. Insatserna bidrar till att förverkliga EU:s strategi för Östersjöregionen inom målen turism och kultur.

Programmet planerar att arbeta med bidrag i detta specifika mål.

2.1.1.1b. Fastställandet av en enda stödmottagare eller en begränsad förteckning över stödmottagare och förfarandet för beviljande av stöd

Referens: artikel 17.9 c i

--

2.1.1.2. Indikatorer

Referens: artikel 17.3 e ii, artikel 17.9 c iii

Tabell 2 – Outputindikatorer

Prioritering	Specifikt mål	ID	Indikator	Mätenhet	Delmål (2024)	Mål (2029)
3	RSO4.6	RCO04	Företag som får icke-finansiellt stöd	företag	10	100
3	RSO4.6	RCO01	Företag som får stöd (varav mikroföretag, små företag, medelstora företag, stora företag)	företag	40	400
3	RSO4.6	RCO02	Företag som får bidrag	företag	30	300
3	RSO4.6	RCO77	Antalet besökare av kulturplatser och turistmål som får stöd	kultur- och turismplatser	8	40

Tabell 3 – Resultatindikatorer

Prioritering	Specifikt mål	ID	Indikator	Mätenhet	Referensscenario	Referensår	Mål (2029)	Datakälla	Kommentarer
3	RSO4.6	RCR84	Organisationer som samarbetar över gränserna efter avslutat projekt	organisationer	0,00	2021	100,00	NYPS	

2.1.1.3. Huvudsakliga målgrupper

Referens: artikel 17.3 e iii och 17.9 c iv

Målgrupper

Målgrupper är näringsliv och andra aktörer inom kultur och kreativa näringar samt besöksnäring.

Stödmottagare

Programmet ser främst att kultur- och besöksnäringorganisationer är sökanden inom detta specifika mål. Det är dock helt öppet för aktörer som kommuner, evenemangsorganisationer, ideella organisationer, affärsorganisationer (branscher), museer och kulturella kluster. Det är viktigt att näringslivet är involverat som partner eller som målgrupp.

2.1.1.4. Uppgift om de specifika målterritorierna, inbegripet planerad användning av integrerade territoriella investeringar, lokalt ledd utveckling eller andra territoriella verktyg

Referens: artikel 17.3 e iv

Territoriella instrument är inte aktuellt i programmet.

2.1.1.5. Planerad användning av finansieringsinstrument

Referens: artikel 17.3 e v

Det är ej aktuellt att använda finansieringsinstrument. Inom detta särskilda mål är avsikten insatser stöds genom bidrag. Programmet har för små medel för att det ska vara proportionerligt att sätta upp ett finansiellt instrument för små och medelstora företag. Mot bakgrund av målgrupper, aktörer och förutsedda effekter bedöms bidrag vara den lämpligaste stödformen.

2.1.1.6. Preliminär uppdelning av medlen från EU-program efter typ av intervention

Referens: artikel 17.3 e vi, artikel 17.9 c v

Tabell 4 – Dimension 1 – interventionsområde

Prioritering	Specifikt mål	Fond	Kod	Belopp (euro)
3	RSO4.6	Eruf	021. Affärsutveckling och internationalisering för små och medelstora företag, inbegripet produktiva investeringar	1 090 320,00
3	RSO4.6	Eruf	167. Skydd, utveckling och främjande av naturarv och ekoturism utom Natura 2000-områden	2 453 220,00
3	RSO4.6	Eruf	166. Skydd, utveckling och främjande av kulturarv och kulturella tjänster	1 908 060,00

Table 5 – Dimension 2 – finansieringsform

Prioritering	Specifikt mål	Fond	Kod	Belopp (euro)
3	RSO4.6	Eruf	01. Bevilja	5 451 600,00

Tabell 6 – Dimension 3 – territoriell genomförandemetod och territoriellt fokus

Prioritering	Specifikt mål	Fond	Kod	Belopp (euro)
3	RSO4.6	Eruf	33. Andra strategier – Ingen territoriell målinriktning	5 451 600,00

2.1. Prioritering: 4 - EN STARKARE GRÄNSREGION MED ÖKAD SAMARBETSKAPACITET

Referens: artikel 17.3 d

2.1.1. Specifikt mål: ISO6.6. Andra åtgärder till stöd för bättre samarbetsstyrning (alla delar)

Referens: artikel 17.3 e

Programmet ska skapa förutsättningar för att utveckla gemensamma strategier samt att bättre nyttja gränsregionens samlade kompetens och tillgångar. Bidra till ett bättre samarbete mellan myndigheter, organisationer, kommuner, företag, föreningar och individer i gränsregionen för att säkerställa långsiktiga effekter av programmet.

2.1.1.1 Typer av åtgärder och deras förväntade bidrag till dessa specifika mål och, i tillämpliga fall till makroregionala strategier och havsområdesstrategier

Referens: artikel 17.3 e i, artikel 17.9 c ii

Inom det Interregspecifika målet (ISO1) ska programmet stärka de lokala och regionala aktörernas institutionella kapacitet och samarbetsförmåga. Programmet ska skapa förutsättningar för att utveckla gemensamma strategier där dessa saknas samt att bättre nyttja gränsregionens samlade kompetens och tillgångar. Arbeta med förbättrad flernivåstyrelse och ökad institutionell kapacitet inom programmet kommer inte bara bidra till ett bättre samarbete mellan myndigheter, organisationer, kommuner, företag, föreningar och individer i gränsregionen, utan också till att säkerställa långsiktiga effekter av programmets insatser. ISO1 fokuserar även på frågor gällande styrning för ett effektivare samarbete inom gränsregionen.

Samarbetet över gränserna förutsätter en långsiktighet baserad på tillit och gemensam syn på gränsöverskridande frågor. Inom det specifika målet främjas projekt som identifierar juridiska och administrativa hinder, utvecklar processer och samarbetsformer för att eliminera gränshinder och som nyttjar gränsregionernas samlade kompetens för att skapa attraktivitet där "small places matter", för att visa att engagemang på såväl landsbygd som i tätort har betydelse. Även arbetssätt och metoder för att utveckla gränsöverskridande planer och strategier i linje med EU:s Territoriella agenda främjas.

Lokal platsutveckling enligt LID modellen (Local improvement district) ska ses mot bakgrund av EU:s territoriella agenda 2030 som visar på att små platser är viktiga för hela Europas utveckling. Gränskommuner kan tillsammans utveckla gränsöverskridande tematiska planer för turism och annan affärsutveckling. Tanken med att arbeta utifrån detta Interregmål är att programmet vill främja projekt och insatser på såväl lokal som regional nivå.

ISO1 möjliggör att ha två perspektiv i beaktande i projekt och insatser: både ett «nerifrån och upp» perspektiv och ett «uppifrån och ner»- perspektiv. Med det menas att man på lokal nivå kan identifiera behov som tas om hand på den regionala nivån. Och på regional nivå kan man identifiera hinder och möjligheter som man kan arbeta med för att skapa bättre förutsättningar att bedriva utvecklingsarbetet på lokal nivå. På den lokala nivån har exempelvis föreningar, kommuner och företag möjligheter att samarbeta i projekt som bidrar till att skapa engagemang, hitta nya sätt att samarbeta och öka tilliten dem emellan, s k «people-to people» projekt. På den regionala nivån kan det handla om gränsöverskridande projekt mellan myndigheter och institutioner som identifierar och eliminerar hinder på regional och lokal nivå med syfte att ge invånare i samhälle och näringsliv möjligheter att på ett enklare sätt kunna

bedriva utvecklingsarbete tillsammans över kommun-, region- och landsgränserna. Programmet avser inte att stötta fysiska investeringar avseende infrastrukturen eller energisystem.

Projekt som kan stödjas är bland annat:

- Etablera metoder för lokal platsutveckling enligt exempelvis LID-modellen i dialog mellan kommuner, näringsliv och det civila samhället.
- Bygga institutionell kapacitet bland myndigheter på alla nivåer för att tillsammans bemöta de gränsregionala behoven och utmaningarna kopplat till EU:s Territoriella agenda.
- Samla in gränsöverskridande data för statistisk bearbetning.
- Tillitskapande arrangemang genom «people-to-people» samarbete.
- Identifiera avsaknad av service och tjänster i programområdet.
- Arbeta för gränsöverskridande samarbeten avseende nätverksbyggande och strategier inom exempelvis infrastruktur, transporter och lösningar för energisystem.

Hållbarhet

I enlighet med uppdraget för programskrivningen ska programmets insatser bidra till en miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbar utveckling med utgångspunkt i Agenda 2030. De tre dimensionerna är ömsesidigt beroende av varandra. De sociala hållbarhetsaspekterna, jämställdhet, integration och icke diskriminering integreras i förberedelserna och genomförandet samt i uppföljningen av programmet. Interreg Sverige-Norge stödjer projekt som respekterar klimat- och miljömål och som inte skadar den biologiska mångfalden i den mening som avses i artikel 17 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852 av den 18 juni 2020. Programmets särskilda mål har därför bedömts vara förenliga med Do No Significant Harm-principen (DNSH), eftersom de inte förväntas ha någon betydande negativ påverkan på de områden som principen avser, vilket framkommer i programmets miljökonsekvensbeskrivning.

Effekter på kort och lång sikt

Insatserna i programmet ska leda till att förbättra samarbetet i styrning/governance mellan olika sektorer genom att ta fram nya gemensamma strategier som möjliggör borttagande av gränshinder för samarbete. “State-of-the-art”- projekt ska leda till att aktörer i gränsregionen etablerar nya samarbetsformer som bidrar till knyta ihop gränsregionens tätorter, näringslivsstruktur, turism, kompetensarbete, natur- och kulturarv, och skapar social trygghet.

På lång sikt ska förändringar i regelverk och fastslagande av ramverk leda till hållbara samarbeten mellan nyckelaktörer, vilket underlättar genomförande, effekter och nytta av samarbetsprojekten. Insatserna bidrar till att förverkliga EU:s strategi för Östersjöregionens delmål gällande att sammankoppla människorna i regionen. Inom detta specifika mål är avsikten insatser som stöds genom bidrag.

2.1.1.1b. Fastställandet av en enda stödmottagare eller en begränsad förteckning över stödmottagare och förfarandet för beviljande av stöd

Referens: artikel 17.9 c i

--

2.1.1.2. Indikatorer

Referens: artikel 17.3 e ii, artikel 17.9 c iii

Tabell 2 – Outputindikatorer

Prioritering	Specifikt mål	ID	Indikator	Mätenhet	Delmål (2024)	Mål (2029)
4	ISO6.6	RCO83	Gemensamt utarbetade strategier och handlingsplaner	strategi/handlingsplan	1	16

Tabell 3 – Resultatindikatorer

Prioritering	Specifikt mål	ID	Indikator	Mätenhet	Referensscenario	Referensår	Mål (2029)	Datakälla	Kommentarer
4	ISO6.6	RCR104	Lösningar som anammats eller utökats av organisationer	lösningar	0,00	2021	6,00	NYPS	
4	ISO6.6	RCR79	Gemensamma strategier och handlingsplaner som anammats av organisationer	gemensam strategi/handlingsplan	0,00	2021	8,00	NYPS	

2.1.1.3. Huvudsakliga målgrupper

Referens: artikel 17.3 e iii och 17.9 c iv

Målgrupper för framtida projekt

Alla invånare i gränsregionen.

Stödmottagare

Regionala myndigheter, kommuner, lokalt näringsliv, civilsamhället, utbildningsorganisationer, kluster och branschorganisationer.

2.1.1.4. Uppgift om de specifika målterritorierna, inbegripet planerad användning av integrerade territoriella investeringar, lokalt ledd utveckling eller andra territoriella verktyg

Referens: artikel 17.3 e iv

Territoriella instrument är inte aktuellt i programmet.

2.1.1.5. Planerad användning av finansieringsinstrument

Referens: artikel 17.3 e v

Det är ej aktuellt att använda finansieringsinstrument. Programmet arbetar med bidrag inom detta särskilda mål för att stötta och driva bättre styrning genom samarbete. Planerade aktiviteter är främst inriktade på olika typer av samverkan, inte på intäktsgenererande eller produktiva investeringar. Mot bakgrund av målgrupper, aktörer och förutsedda effekter bedöms bidrag vara den lämpligaste stödformen.

2.1.1.6. Preliminär uppdelning av medlen från EU-program efter typ av intervention

Referens: artikel 17.3 e vi, artikel 17.9 c v

Tabell 4 – Dimension 1 – interventionsområde

Prioritering	Specifikt mål	Fond	Kod	Belopp (euro)
4	ISO6.6	Eruf	173. Förbättring av den institutionella kapaciteten hos myndigheter och berörda parter att genomföra projekt och initiativ för territoriellt samarbete i ett gränsöverskridande, transnationellt, maritimt och interregionalt sammanhang	4 484 000,00

Table 5 – Dimension 2 – finansieringsform

Prioritering	Specifikt mål	Fond	Kod	Belopp (euro)
4	ISO6.6	Eruf	01. Bevilja	4 484 000,00

Tabell 6 – Dimension 3 – territoriell genomförandemetod och territoriellt fokus

Prioritering	Specifikt mål	Fond	Kod	Belopp (euro)
4	ISO6.6	Eruf	33. Andra strategier – Ingen territoriell målinriktning	4 484 000,00

3. Finansieringsplan

Referens: artikel 17.3 f

3.1. Anslag per år

Tabell 7

Referens: artikel 17.3 g i, artikel 17.4 a–d

Fond	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Totalt
Eruf	0,00	8 063 185,00	8 192 704,00	8 324 813,00	8 459 564,00	7 009 770,00	7 149 964,00	47 200 000,00
Totalt	0,00	8 063 185,00	8 192 704,00	8 324 813,00	8 459 564,00	7 009 770,00	7 149 964,00	47 200 000,00

3.2 Totala anslag per fond och nationell medfinansiering

Referens: artikel 17.3 f ii, artikel 17.4 a–d

Tabell 8

Politiskt mål	Prioritering	Fond	Beräkningsgrund för EU-stödet (total stödberättigande kostnad eller offentligt bidrag)	EU:s bidrag (a)=(a1)+(a2)	Preliminär uppdelning av EU:s bidrag		Nationellt bidrag (b)=(c)+(d)	Preliminär uppdelning av nationell medfinansiering		Totalt (e)=(a)+(b)	Medfinansieringsgrad (f)=(a)/(e)	Bidrag från tredjeländer
					utan tekniskt bistånd i enlighet med artikel 27.1 (a1)	för tekniskt bistånd i enlighet med artikel 27.1 (a2)		Nationellt offentligt (c)	Nationellt privat (d)			
1	1	Eruf	Totalt	21 712 000,00	20 061 589,00	1 650 411,00	11 500 462,00	9 857 538,00	1 642 924,00	33 212 462,00	65,3730518382%	14 480 000,00
2	2	Eruf	Totalt	11 092 000,00	10 248 855,00	843 145,00	6 036 154,00	5 173 846,00	862 308,00	17 128 154,00	64,7588759419%	7 600 000,00
4	3	Eruf	Totalt	9 912 000,00	9 158 551,00	753 449,00	5 400 789,00	4 629 231,00	771 558,00	15 312 789,00	64,7302068879%	6 800 000,00
6	4	Eruf	Totalt	4 484 000,00	4 143 155,00	340 845,00	2 478 000,00	2 124 000,00	354 000,00	6 962 000,00	64,4067796610%	3 120 000,00
	Totalt	Eruf		47 200 000,00	43 612 150,00	3 587 850,00	25 415 405,00	21 784 615,00	3 630 790,00	72 615 405,00	64,9999817532%	32 000 000,00
	Totalsumma			47 200 000,00	43 612 150,00	3 587 850,00	25 415 405,00	21 784 615,00	3 630 790,00	72 615 405,00	64,9999817532%	32 000 000,00

4. Åtgärder som vidtagits för att involvera relevanta programpartner i utformningen av Interregprogrammet och programpartnerns roll i genomförandet, övervakningen och utvärderingen

Referens: artikel 17.3 g

I april 2020 erbjöds Region Värmland att tillsammans med Region Dalarna, Region Jämtland Härjedalen, Västra Götalandsregionen, Region Västernorrland samt med de norska fylkeskommunerna Viken, Innlandet och Trøndelag samordna utarbetandet av samarbetsprogrammet i enlighet med det programdirektiv som Näringsdepartementet framtagit i dialog med Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Länsstyrelsen i Jämtlands län uppdrogs att vara förvaltande myndighet för programmet liksom att bistå Region Värmland i framtagandet av ett programutkast avseende programinnehåll, genomförande, övervakning och utvärdering.

Direktivet angav att ett brett partnerskap skulle involveras i enlighet med Europeiska kommissionens delegerade förordning (AU nr. 240/ 2014) om den europeiska uppförandekoden för partnerskap inom ramen för de europeiska struktur- och investeringsfonderna. Vidare specificerade direktivet att partnerskapet förväntades omfatta såväl regionala som lokala beslutsfattare liksom aktörer för både offentliga och privata intressen. Direktivet efterfrågade särskilt representanter för följande aktörer:

- Näringslivet
- Arbetsmarknadens parter
- CIVILSAMHÄLLET
- Universitet och högskolor
- Övriga relevanta myndigheter och organisationer

I fråga om särskilda kunskapsområden framhölls att partnerskapet förväntades omfatta kompetenser inom bland annat:

- Miljö
- Jämställdhet mellan kvinnor och män
- Mångfald och integration

I ett tidigt skede koncentrerades arbetet kring en mappningsstudie som framtagits av Nordregio. Studien identifierade ett antal utmaningar som kännetecknade programområdet. Utifrån den sammanställda arbetsgruppen en syntesrapport som låg till grund för ett första förslag till inriktning. Därtill har en mängd källor, såsom programutvärderingar och regionala strategier använts som utgångspunkter för programskrivningsarbetet.

En arbetsgrupp bestående av tjänstepersoner med särskild ämneskompetens från varje deltagande region och fylke samt förvaltande myndighet, har svarat för att skriva programmet. Arbetsgruppens har kontinuerligt kommunicerat sina resultat i Joint Programming Committee (JPC) bestående av politiska företrädare för varje region och fylke samt representanter för Näringsdepartementet, norska Kommunal- og Moderniseringsdepartementet samt för Europeiska kommissionen. Det har varit varje tjänstepersons ansvar att inför JPC orientera berörda politiker vid varje skede aktuellt område.

En strategisk miljöbedömning (SEA) har genomförts genom utvärderingskonsulten WSP i syfte att integrera miljö- och hållbarhetsaspekter i programmet. I enlighet med miljöbalken 6 kap 9 § har samråd hållits under våren, som understrukit programmets fokus på grön och blå omställning.

Miljöbedömningen innehåller ett antal vägledande rekommendationer för kommande projekturval, bland annat avseende miljö- och klimatkriterier. Programmet kommer inte finansiera projekt som anses ha negativ miljö- och klimatpåverkan. WSP anser inte att några förändringar avseende programgeografi

eller valda mål är nödvändiga. WSP har också utfört en analys utifrån perspektiven i förordningarna för principen Do No Significant Harm (DNSH).

Parallellt med programskrivningsarbetet har arbetsgruppen stått i kontinuerlig kontakt med dess partnerskap som sammansatts utifrån varje deltagande regions och fylkes tolkning av direktivets krav på representation. Således har varje region och fylke bestämt hos vilka aktörer programmet ska förankras. Arbetsgruppen har lagt särskild vikt vid att knyta näringslivet till arbetet. För att involvera privata aktörer har samtliga regioner och fylken förankrat arbetet genom branschkluster och andra organisationer i syfte att nå dessaa grupper och tydliggöra vilka aktörer som är potentiella stödmottagare.

Den pågående pandemin har inneburit begränsningar avseende formerna för de aktiviteter som arbetsgruppen genomfört i syfte att förankra programinnehållet. Omständigheterna, varav den stängda gränsen mellan länderna utgör den mest påtagliga, har i någon mening varit av godo då de tydliggjort det fortsatta behovet av gränsregional samverkan.

Då möjligheten till att anordna fysiska möten eller konferenser konstaterades obefintlig arrangerade arbetsgruppen den 15 december 2020 ett webbsänt seminarium som behandlade programskrivningsprocessen och arbetsgruppens dåvarande förslag till programinnehåll. Till seminariet inbjöds aktörer från samtliga regioner och fylken som identifierats som viktiga utifrån regionalt utvecklingshänseende och direktivets anvisningar. Seminariet, som samlade ungefär 160 deltagare, pågick under en dag och vid varje delmoment gavs partnerskapet chans att yttra sig. Inkomna synpunkter och förslag behandlades i arbetsgruppens fortsatta arbete.

Utifrån de synpunkter som inkommit från JPC och det webbsända seminariet kom arbetsgruppens förslag till inriktning för det fortsatta programskrivningsarbetet att delvis omdisponeras innan det, under perioden 8 februari – 11 mars, skickades på remiss. I syfte att underlätta hanteringen av remissen bilades nedanstående frågor till remissen:

- Beskriv hur du upplever att valda politiska mål (PO) och specifika mål (SO) kan skapa möjligheter för gränsområdet och din organisation, i förhållande till syftet med gränsöverskridande samarbete.
- Beskriv projektidéer som ni har i er organisation och som skulle kunna skapa gränsöverskridande mervärden i programområdet, oavsett om idén passar in i nuvarande programförslag eller inte.
- Bidrar programmet i alla sina delar till den gröna omställningen?
- Har din organisation idéer på projekt som främjar den gröna omställningen, speciellt inom PO1 och PO4?
- Det är viktigt att projektens resultat möter näringslivets behov och att de anpassas så att företag och/ eller näringslivsorganisationer kan delta i dem. Om din organisation inte är ett företag eller del av näringslivet ber vi dig att särskilt beskriva metoder och tillvägagångssätt för att involvera näringslivet.
- Om du saknar något i programmet, beskriv det gärna för oss.

Remissförfarandet renderade 63 svar (bland vars avsändare märktes 29 kommuner, sex lärosäten, 13 kluster, fem företagsorganisationer, sex myndigheter samt ytterligare några enskilda svar) innehållande sammanlagt 241 synpunkter och 156 projektidéer.

Mer övergripande kunde konstateras att arbetsgruppens programförslag generellt mottogs väl. Många remissvar framhöll nyttan av att programmet stöttar innovation och satsningar som främjar cirkulär ekonomi och småskaliga projekt. En del remissvar efterfrågade emellertid ytterligare fokus på näringslivets villkor och, i synnerhet, kultur- och besöksnäringen. Flera svar efterfrågade en tydligare koppling till åtgärder som syftar till att stimulera återhämtningen efter pandemin.

För att sammanfatta innehållet av remissvaren registrerade arbetsgruppen remissvaren genom en systematik som identifierade hur svaret förhöll sig till valda politiska och särskilda områden. Resultatet redovisades i en särskild skrivelse som redogjorde dels för remissinstansernas övergripande synpunkter, dels arbetsgruppens förändringar av programtexten.

Remissvaren föranledde arbetsgruppen att rekommendera JPC ändringar i fråga om programskrivningens inriktning för att tydligare kunna:

- Skapa större utrymme för gränsöverskridande strategier och handlingsplaner.
- Stötta mindre projekt och s.k. people-to-people samarbeten.
- Stötta kultur- och besöksnäringarna.
- Stötta näringslivet.

Utöver ovanstående rekommendationer föreslogs en del förändringar av programteknisk natur såsom viss omfördelning avseende politiska och specifikt mål, samt vissa förändringar i fråga om medfinansieringskrav inom programmet.

Det bör framhållas att programskrivningsarbetets förankring inte enbart skett genom det webbsända seminariet och remissförfarandet. Jämte dessa har ett antal mindre aktiviteter genomförts i samma syfte. Kommunerna involverats genom regelbundna nätverksmöten och särskilda sammanträden med fördjupande informations- och erfarenhetsutbyten inom särskilda ämnesområden.

Under skrivprocessen har två nyhetsbrev skickats ut, ett i mars 2021 och ytterligare ett i månadsskiftet maj/ juni 2021, med övergripande information om hur partnerskapets medverkan tagits tillvara och den fortsatta arbetsprocessen. Arbetsgruppen har kommunicerat till partnerskapet att dess aktörer förväntas både hämta och ge information. Detta i syfte att säkerställa programmets relevans och riktighet. Arbetsgruppen har kunnat konstatera att man genom partnerskapet haft tillgång till en mängd engagerade aktörer, som genom sin medverkan bidragit med stor kompetens till programskrivningsarbetet.

Samverkan genom flernivåstyrelse liksom säkerställande av delaktighet från nationella, regionala och lokala myndigheter, civilsamhället, näringslivets och arbetsmarknadens parter, och när så är lämpligt även forskningsorganisationer och universitet, kommer att vara centralt för att uppnå programmets mål.

Under kommande programperiod kommer en övervakningskommitté med representanter för samtliga delar av programgeografin följa upp programmets genomförande för att säkra dess kvalitet och effektivitet. Övervakningskommittén kommer att fastställa urvalsprinciper i syfte att säkerställa att programmets genomförande utgår ifrån likabehandling.

Två styrkommittéer (en för varje delområde, sammansatt av lokala representanter), kommer att ha till uppgift att prioritera inkomna ansökningar och granska dem mot programmets mål och prioriteringar. Representationen i övervakningskommittén och styrkommittéerna kommer att vara lika fördelad mellan män och kvinnor.

Ett metoddokument kommer att tas fram i syfte att underlätta bedömning och utvärdering av inkomna projektansökningar. Vidare kommer svensk förvaltande myndighet producera en projekthandbok som riktar sig till potentiella stödmottagare, med sammanfattande information om programmets innehåll och villkor.

Särskilda informationsinsatser avseende programmets möjligheter som riktar sig till och fortsatt involverar partnerskapets intressenter kommer att genomföras i samband med programstart.

5. Tillvägagångssätt för att informera om Interregprogrammet och göra det synligt (mål, målgrupper, kommunikationskanaler, inbegripet användning av sociala medier när så är lämpligt, planerad budget och relevanta indikatorer för övervakning och utvärdering)

Referens: artikel 17.3 h

Mål

Kommunikationsstrategin ska bidra till ett effektivt synliggörande av programmet. Interreg Sverige-Norge ska vara känt bland programmets målgrupper som ett verktyg för gränsregional utveckling. Programmet ska kommunicera så att insatserna blir tillgängliga för olika aktörer.

Indikatorer:

- Pressinformation vid beslut om nya projekt, samt vid specifika insatser
- Delta i Europa i min region, varje år.
- European Cooperation Day 21 september, varje år
- EU-dagen 9 maj, varje år.

Den grundläggande kanalen kommer att vara webbplatsen. För att potentiella projektägare och andra intressenter ska hitta det kommer programmet att genomföra informationsmöten, individuella möten, en större kommunikationsinsats varje år och arbeta med sociala media.

Indikatorer:

- Årlig större kommunikation insats.
- Statistik från webbplatsen, följs upp varje halvår.
- Antal inlägg på Facebook och nyheter på webbplatsen om projektresultat, följs upp varje halvår.
- Att erbjuda programmets projekt kompetensutveckling är ett sätt att höja statusen på kommunikation. Dessutom kommer det av varje projekt krävas en kommunikationsplan anpassad till projektets storlek.
- Utbildning innefattande projektens kommunikationsskyldighet.
- Komplettera med en utbildning i att skriva slutrapport. Mål att nå 100% av tre-åriga projekt.

Det finns en kommunikationsansvarig på förvaltande myndighet i Sverige som minst en gång per år deltar i ett nätverksmöte för kommunikatörer anordnade av Interact/kommissionen.

Målgrupper

Potentiella stödmottagare som organisationer, myndigheter, föreningar och näringsliv som har behov av kunskap om programmets möjligheter.

Stödmottagare behöver stöd i genomförande av sitt projekt och även när det gäller resultatspridning. Projektens resultatspridning är avgörande för att programmet ska lyckas.

Beslutsfattare, politiker i prioriterande kommittéer och tjänstepersoner, såsom de regionala kontakterna i deltagande län och fylken är alla ambassadörer för programmet. Det är viktigt att dessa är uppdaterade om programmets innehåll och resultat. EU-kommissionen och nationell nivå i båda länderna ingår också i den målgruppen.

Medielandskapet är i förändring och den bästa möjlighet att nå ut med projektresultat till rätt målgrupp har projekten. Programmet stöttar projekten med kompetensutveckling och ställer även krav på resultatspridning. Programmet förmedlar större event och projektbeslut till media.

Programmet har haft en Kick-off konferens våren 2022 med inriktning på den gröna omställningen och ungdomens år.

Allmänheten består av många grupperingar och programmet har för avsikt att delta i sammanhang där det finns intresse för målet med programmets gränsöverskridande kontext och specifika mål men även rikta sig generellt till allmänheten som målgrupp.

Kommunikationskanaler

I informationsbruset är det alltid en utmaning att nå både de som inte är insatta samt de som sedan tidigare är intresserade av programmet. Därför gäller det att utöver planerad kommunikation arbeta med strategisk improvisation för effektiv kommunikation. Det innebär att reagera snabbt när tillfällen ges till resultatsspridning.

Programmets webbplats tillgänglighets anpassas enligt gällande lagstiftning.

Programmet arrangerar egna informationsevenemang och deltar i relevanta externa evenemang.

Sociala medier är en viktig kanal för att skapa kontakt och dialog, för att nå ut med kommande aktiviteter, nyheter, för att sprida projektens resultat till programmets målgrupper samt för att styra in intressenter till webbplatsen.

Genom Tillväxtverket säkerställer systemet Nyps att alla utbyten mellan stödmottagare och alla programmyndigheter sker genom elektroniskt datautbyte i enlighet med bilaga XIV till förordningen om gemensamma bestämmelser.

Genomförandeorganisationens ansvar

Kommunikationsarbetet kommer att ske som ett nätverksarbete. Förvaltningsmyndigheten och den norska förvaltningsorganisationen ansvarar för kommunikationsarbetet genomförs på ett tillfredställande sätt. De rapporterar till övervakningskommittén.

Till kommunikationsstrategin hör en handlingsplan med konkreta aktiviteter och den kommer att följas upp och utvärderas årligen. Handlingsplanen uppdateras och beslutas varje år på övervakningskommitténs möten.

De regionala kontaktpersonerna kommer att vara centrala i arbetet med att göra programmet och dess möjligheter kända i de deltagande regionerna och fylkena. Dessutom kommer de att vara ett viktigt stöd för att vägleda potentiella projektaktörer och informera lokala och regionala politiker.

Planerad budget

Budgeten för information och kommunikation är indikativt 5 % av respektive lands TA-budget för hela programperioden.

Relevanta indikatorer för övervakning och utvärdering

Antalet och formerna för olika informationsinsatser kommer att följas upp årligen.

Särskilt vikt kommer att läggas vid det strategiska valet att lyfta fram cirkulär ekonomi som berör insatser av strategisk betydelse. Ett event som berör detta ämne kommer att vara den första årliga

kommunikationsinsatsen under 2023. I anslutning till utbildningar och event till projektägare kommer evenemangen att utvärderas.

6. Uppgift om stöd till småskaliga projekt, inbegripet småskaliga projekt inom småprojektfonder

Referens: artiklarna 17.3 i och 24

Småskaliga projekt kallas även "people-to-people"-, eller mikroprojekt. Småskaliga projekt utgår från behov av lokalt samarbete som kan möjliggöra nya samarbetsformer. Om de blir lyckade, kan de övergå till att bli större projekt. Småskaliga projekt ska kopplas till programmets politiska- och specifika mål. Småskaliga projekt kan ha en maxbudget om högst 200 000 euro. Genom småskaliga projekt kan aktörer utveckla mål och implementera aktiviteter genom engagemang från framför allt lokala invånare och civilsamhället. Programmet vill uppmuntra små projekt då dessa fungerar som möjliggörare för gränsregionens aktörer genom att de kan vara gränsöverskridande och täcka flera ämnesområden. De småskaliga projekten kan genomföras inom samtliga specifika mål och bidra till de mål som är relevanta för programmet.

Exempelvis kan småskaliga projekt genomföra följande typer av aktiviteter:

- Olika typer av arrangemang, uppträdanden och festivaler.
- Utbytesprogram inom kultur, utbildning, yrkesliv och forskning.
- Olika typer av utbildningar, sommarskolor, sommarakademier och tävlingar.
- Gemensamt skapade konstverk, filmer, teateruppsättningar, uppträdanden samt TV- och radioproduktioner
- Informations- och kommunikationsinsatser.
- Dynamiska tvärsektoriella innovativa aktiviteter mellan kulturella och kreativa näringar samt industrin.
- Nya lösningar och samarbeten som ökar tilliten mellan individer och verksamheter, bland annat utifrån pandemins effekter.

De småskaliga projekten är tillgängliga för alla berättigade stödmottagare. Även mindre organisationer, lokalsamhället, idéburna organisationer som representerar sociala grupper, civilsamhället, föreningar, klubbar, samt små- och medelstora företag uppmuntras att delta. Förutom de kvantitativt mätbara resultaten, förväntas även mjuka gränsregionala mervärden uppstå på flera nivåer, såsom ökad interkulturell förståelse och minskade (mentala) gränshinder.

Programmet kommer inte använda sig av småprojektfonder.

7. Tillämpningsföreskrifter

7.1. Programmyndigheter

Referens: artikel 17.6 a

Tabell 9

Programmyndigheter	Institutionens namn	Kontaktens namn	Befattning	e-postadress
Förvaltande myndighet	Länsstyrelsen Jämtlands län	Annica Westerlund	Programchef	annica.westerlund@lansstyrelsen.se
Revisionsmyndighet	Ekonomistyrningsverket (ESV)	Ulrika Bergelv	Avdelningschef EU-revision	ulrika.bergelv@esv.se
Organ till vilket kommissionen ska göra sina utbetalningar	Länsstyrelsen Jämtlands län	Eva Spångberg	Ansvarig bokföringsfunktionen	eva.spangberg@lansstyrelsen.se

7.2 Förfarande för att inrätta det gemensamma sekretariatet

Referens: artikel 17.6 b

På svensk sida har Länsstyrelsen i Jämtlands län fått i uppdrag av regeringen att vara förvaltande myndighet för Interreg Sverige-Norge VI-A 2021–2027. Förvaltande myndighet upprättar i enlighet med artikel 23.2 i förordning (EU) nr 1299/2013 ett gemensamt sekretariat i Östersund på Länsstyrelsen i Jämtlands län.

På norsk sida har Kommunal- og Moderniseringsdepartementet gett i uppdrag till Innlandet fylkeskommune att vara norsk förvaltande organisation (NFO) och sekretariatsfylke för Interreg Sverige-Norge programmet 2021-2027. Länsstyrelsen i Jämtland og Innlandet fylkeskommune ska tillsammans bidra till ett effektivt genomförande av programmet.

Fylkeskommunerna i Innlandet, Viken och Trøndelag ska ingå ett särskilt avtal gällande finansiering och drift av genomförandeorganisationen. Avtalet ska reglera programmets närvaro och effekter inom hela programgeografin på norsk sida, i syfte att tillvarata lokalkunskap och lokala nätverk för att på bästa sätt kunna vägleda ansökande parter och optimera programmets genomförande. Resurser från samtliga deltagande fylkeskommuner ingår i ett gemensamt sekretariat.

Tillsammans utgör dessa svenska och norska förvaltare och sekretariat den dagliga genomförandeorganisationen. Förvaltningen och sekretariat har ett samarbete med de regionala kontaktpersonerna som finns hos de tillväxtansvariga i programområdets respektive län och fylken. NFO och FM tillsammans med ländernas respektive sekretariat rapporterar till övervakningskommittén, regeringarna och Europeiska kommissionen.

De svenska och norska regeringarna och de berörda regionerna har gemensamt beslutat i enlighet med EU-förordningarna att programmets genomförande ska innefatta följande:

- Förvaltande myndighet i Sverige.
- Förvaltande organisation i Norge.
- Övervakningskommitté med ledamöter samt ersättare från respektive land.
- Två styrkommittéer med ledamöter samt ersättare från respektive land.
- Gemensamt sekretariat i Sverige.
- Gemensamt sekretariat i Norge.
- Revisionsmyndighet.

Övervakningskommittén och de två styrkommittéerna ska representeras av ledamöter från organisationer som har ett intresse i arbetet med att utveckla det gränsregionala mervärdet och som lever upp till principen om partnerskap (EU) nr 240/20141 (den europeiska uppförandekoden för partnerskap). Övervakningskommittén kommer att fastställa urvalsprinciper som syftar till att säkerställa att programmets genomförande utgår ifrån likabehandling.

Principen om partnerskap är en viktig del i fondernas genomförande och bygger på flernivåstyrelse och säkerställande av delaktighet från regionala och lokala myndigheter, stadsmyndigheter och andra offentliga myndigheter, det civila samhället, näringslivets och arbetsmarknadens parter, och när så är lämpligt även forskningsorganisationer och universitet. Representationen ska vara lika fördelad mellan kvinnor och män.

7.3. Ansvarsfördelning mellan de deltagande medlemsstaterna och, i tillämpliga fall, tredjeländerna eller partnerländerna och de utomeuropeiska länderna och territorierna, om de åläggs finansiella korrigeringar av den förvaltande myndigheten eller kommissionen

Referens: artikel 17.6 c

Förvaltande myndighet (FM) ska enligt artikel 69(2) i förordning (EU) nr 2021/1060 förebygga, upptäcka och korrigera oriktigheter avseende kostnader som har fått stöd från ERUF. Den norska förvaltningsorganisationen (NFO) ska förebygga, upptäcka och korrigera oegentligheter avseende utgifter som stöds av IR-finansiering. Oegentligheter som upptäcks av någon programmyndighet eller ett partnerland i programmet ska meddelas till FM där nationell kontrollant ingår (avseende ERUF-finansiering) och NFO (när det gäller norsk IR-finansiering). FM kommer att informera attesterande myndighet och revisionsmyndigheten eller där det är relevant.

FM och NFO ska se till att ERUF / IR-belopp som felaktigt betalats återvinns från samordnande stödmottagare. Projektpartners ska återbetala belopp som de felaktigt fått utbetalt till den samordnande stödmottagaren.

Det ovan enligt artikel 52 i förordning (EU) nr 2021/1059. Detaljer om återkravet kommer att ingå i beskrivningen av förvaltnings- och kontrollsystemet.

FM ska ansvara för att återbetala de berörda beloppen till unionens allmänna budget. NFO ska ansvara för att återbetala de berörda beloppen till Norges allmänna budget.

Medlemsstaten Sverige och partnerland/tredjelandet Norge kommer i samband med användningen av programmet ERDF och norsk IR-finansiering att svara för:

-Projektrelaterade utgifter som beviljas projektpartners som är belägna inom dess territorium kommer ansvaret att bäras individuellt av varje partnerstat. Om den samordnande stödmottagaren inte lyckas säkra återbetalningar från andra partner eller om FM / NFO inte lyckas säkra återbetalning från den samordnande stödmottagaren, ska medlemsstaten / det tredje landet på vars territorium den berörda partnern är belägen ersätta FM / NFO alla belopp som felaktigt betalats till den partnern.

-I händelse av en systemisk oegentlighet eller finansiell korrigering kommer partnerstaten att bära de ekonomiska konsekvenserna i proportion till den relevanta oegentlighet som upptäcks på respektive stats territorium. Om den systemiska oegentligheten eller den finansiella korrigeringen inte kan kopplas till ett specifikt statligt territorium, ska staten ansvara i proportion till det bidrag som betalas till respektive nationella projektpartner som är inblandade i programmet.

-För utgifterna för tekniskt stöd (beräknat som schablonbelopp i enlighet med artikel 27 (EU) nr 2021/1059) kan ovanstående principer som gäller för projektrelaterade utgifter och systemiska oegentligheter / finansiella korrigeringar också tillämpas på TA-korrigeringar eftersom de är den direkta konsekvensen av projektets utgiftsrelaterade korrigeringar.

Textfält [10 500]

8. Användning av enhetskostnader, enhetsbelopp, schablonsatser och finansiering utan koppling till kostnader

Referens: Artiklarna 94 och 95 i förordning (EU) 2021/1060 (förordningen om gemensamma bestämmelser)

Tabell 10: Användning av enhetskostnader, enhetsbelopp, schablonsatser och finansiering utan koppling till kostnader

Avsedd användning av artiklarna 94 och 95 i förordningen om gemensamma bestämmelser	Ja	Nej
Från och med antagandet kommer programmet att använda ersättning av unionens bidrag på grundval av enhetskostnader, enhetsbelopp och schablonsatser inom en prioritering i enlighet med artikel 94 i förordningen om gemensamma bestämmelser	☐	☒
Från och med antagandet kommer programmet att använda ersättning av unionens bidrag på grundval av finansiering utan koppling till kostnader i enlighet med artikel 95 i förordningen om gemensamma bestämmelser	☐	☒

Tillägg 1

A. Sammanfattning av de viktigaste delarna

Prioritering	Fond	Specifikt mål	Beräknad andel av de totala anslagen inom den prioritering på vilken det förenklade kostnadsalternativet ska tillämpas i %	Typ av insats som omfattas		Indikator som leder till ersättning		Måttenhet för den indikator som leder till ersättning	Typ av förenklat kostnadsalternativ (standardiserade skalor för enhetskostnader, enhetsbelopp eller schablonatser)	Belopp (i euro eller procentsats (i fråga om schablonatser) för förenklat kostnadsalternativ
				Kod(1)	Beskrivning	Kod(2)	Beskrivning			

1) Detta avser koden för interventionsområdet i tabell 1 i bilaga I till förordningen om gemensamma bestämmelser.

2) Detta avser koden för en gemensam indikator, i tillämpliga fall.

Tillägg 1

B. Uppgifter per typ av insats

C. Beräkning av standardiserade skalor för enhetskostnader, enhetsbelopp eller schablonsatser

1. Uppgiftskälla som använts för beräkningen av de standardiserade skalorna för enhetskostnader, enhetsbelopp eller schablonsatser (vem tog fram, samlade in och registrerade uppgifterna, plats för datalagring, brytdatum, validering etc.).

--

2. Ange varför den föreslagna metoden och beräkningen på grundval av artikel 94.2 i förordningen om gemensamma bestämmelser är relevant för insatstypen.

3. Ange hur beräkningarna gjordes, särskilt eventuella antaganden i fråga om kvalitet eller kvantitet. I relevanta fall ska statistiska belägg och referensvärden användas och, på begäran, tillhandahållas i ett format som kommissionen kan använda:

--

4. Förklara hur ni har säkerställt att endast stödberättigande utgifter togs med i beräkningen av de standardiserade skalorna för enhetskostnader, enhetsbelopp eller schablonsatser.

--

5. Revisionsmyndighetens eller revisionsmyndigheternas bedömning av beräkningsmetoden, beloppen och arrangemangen som ska säkerställa kontroll, insamling och bevarande av uppgifterna samt deras kvalitet.

--

Tillägg 2

A. Sammanfattning av de viktigaste delarna

Prioritering	Fond	Specifikt mål	Belopp som omfattas av finansiering utan koppling till kostnader	Typ av insats som omfattas		Villkor som ska uppfyllas/resultat som ska uppnås för att leda till ersättning från kommissionen	Indikator		Mättenhet för indikatorn på de villkor som ska uppfyllas/resultat som ska uppnås för att leda till ersättning från kommissionen	Planerad typ av ersättningsmetod som används för ersättning till bidragsmottagaren eller bidragsmottagarna
				Kod(1)	Beskrivning		Kod(2)	Beskrivning		

1) Detta avser koden för interventionsområdet i tabell 1 i bilaga I till förordningen om gemensamma bestämmelser och i bilaga IV till EHFVF-förordningen.

(2) Detta avser koden för en gemensam indikator, i tillämpliga fall.

B. Uppgifter per typ av insats

Tillägg 3: Förteckning över planerade insatser av strategisk betydelse med en tidplan - Artikel 22.3 i förordningen om gemensamma bestämmelser

Programmets grund är att alla projekt ska ha en gränsöverskridande målsättning och bidra till programmets vision om hållbar utveckling och omställning i en attraktiv gränsregion utan gränshinder. Denna aspekt är avgörande vid bedömning och urval av projekt. Programmet tar sin utgångspunkt i Europaparlamentets politiska mål kopplat till regionernas utvecklingsstrategier där bland annat smart specialisering ingår som metod och utifrån detta finns det i programdokumentet exempel på projekt av strategisk betydelse.

Vid programmets första utlysningstillfälle kommer denna att vara strategiskt inriktad mot cirkulär ekonomi. Den första utlysningen planeras att hållas under juni månad 2022 med beslut i oktober vilket också innebär startmånad för de första projekten. Ytterligare strategisk inriktning kommer att diskuteras i övervakningskommittén. Projekt med endast regional eller nationell karaktär kan inte få stöd från programmet. Interreg Sverige-Norge kan vara en plattform för andra relevanta EU-program.

DOKUMENT

Dokumentrubrik	Dokumenttyp	Datum för dokumentet	Lokal referens	Kommissionens referensnummer	Dokumentation	Skickat den	Skickat av
Karta Interreg Sverige-Norge	Karta över programområdet	2022-sep-14	Karta Interreg Sverige-Norge	Ares(2022)6350684	Karta Interreg Sverige-Norge	2022-sep-14	Mahmood, Kholod
Programme snapshot 2021TC16RFCB015 1.3	Dataöversikt innan du skickar	2022-sep-14		Ares(2022)6350684	Programme_snapshot_2021TC16RFCB015_1.3_en.pdf Programme_snapshot_2021TC16RFCB015_1.3_sv.pdf Programme_snapshot_2021TC16RFCB015_1.3_sv_en.pdf	2022-sep-14	Mahmood, Kholod